

1

Strax efter elva på kvällen ringde telefonen hemma hos Magnus Eriksson. Det borde den inte göra och Magnus spratt till av överraskning och oro. Hans hustru Inga hade svårt att somna sedan flera år och om hon vaknade nu skulle hon förbli vaken hela natten. Han lyckades få tag i luren innan nästa signal hann ljuda.

Ja, det är Magnus Eriksson här, viskade han fram.

Hej, det här är Peter på Dagbladet, hörde han en röst som sa.

Ja?

Bismarck är död, visste du det?

Va?

Du vet inte om det alltså, Bismarck är död, han dog för drygt en timme sedan.

Det blev tyst, en ganska lång stund.

Hallå, är du kvar?

Ja, det är jag, svarade Magnus Eriksson, du menar ... du menar alltså ...

Det må vara Magnus Eriksson förlåtet att han denna sena timme inte omedelbart förstod vad som pågick. Inom det socialdemokratiska partiet använde man sällan smeknamnet Bismarck på dess ordförande och tillika kommunens kommunalråd. Vördnadsfullt och kamratligt använde man hans rätta namn - Sten.

Ja, jag menar att din kamrat inom politiken och partiets ordförande Sten Ljungman är död, han dog för kanske en timme sedan, drygt. Vi hörde att ambulansen var där och dom tog honom till sjukhuset. Jag ringde för en kvart sedan och fick tag i en överläkare. Det var inget konstigt samtal, överläkaren hade Stens hustru där så han fick tillåtelse att berätta. Plötsligt sjuk, ambulans, död. Vad säger du om det?

Magnus Eriksson tänkte efter en kort stund.

Jag säger förstås ingenting, du får vänta till i morgon. Jag ska kalla till styrelsemöte i morgon bitti så får du ett

pressmeddelande senast i morgon kväll. Du får nöja dej med det, tack för att du ringde.

Men Magnus, det är ju mitt jobb att skriva om det som händer och du fattar väl att jag inte ringde för att informera, jag ringde för att du skulle få ur dej den minsta lilla hint om vad ni inom partiet tänker.

Peter, du får nöja dej med att jag, å mina personliga vägnar och också partiets, uttrycker den allra djupaste bestörtning över vad som hänt. Våra tankar går framför allt till Sonja i hennes svåra stund. Du får koka soppa på den spiken om du kan, nu måste jag förstöra kvällen för några av mina närmaste partikamrater. Så vi slutar här ...

OK, tack i alla fall, jag vill förstås höra mer från dej i morgon, jag gissar att det blir en lång dag. Stens dödsfall får jag i alla fall med till morgondagens tidning. Vi hörs, tack Magnus.

De la på. Magnus tittade upp i taket för att hämta kraft, han lyssnade spánt efter ljud ifrån sovrummet men det verkade som att Inga inte hade vaknat. Sedan suckade han och lyfte luren. Han hade två samtal att ringa.

Magnus Eriksson var vice ordförande i det socialdemokratiska arbetarpartiet i kommunen. Han var

vald i egenskap av stormens öga. Sten Ljungman hade fram till bara för någon timme sedan varit partiets ordförande och han hade styrt partiet och kommunen med fast hand. Som kommunalråd hade han blivit känd i folkmun som Bismarck eftersom han delade några av de egenskaper som den historiska personen Otto von Bismarck hade använt sig av i det forna tyska riket. Han styrde enväldigt men han använde sig av politisk skicklighet för att balansera olika oförenliga viljor. Det fanns en mycket tydlig sådan delning i partiets lokalavdelning, Ståhlfalangen och Pihlbladslägre och eftersom de var jämnstarka hade Bismarck varit tvungen att tvinga in Magnus Eriksson som en utjämnande stötdämpare.

Magnus är en svag politiker, hade Bismarck sagt i förtroende till Peter, den politiska redaktören på Dagbladet men bjöd honom sedan på en närmare förklaring. Jag bestämde att vi skulle placera Magnus som vice ordförande så att ingen av de två falangerna kunde få övertag över den andra. Båda lägren kände sej nöjda med det.

Maktförhållandena dom emellan blev balanserat och båda trodde sej kunna styra Magnus dit dom ville. Så, alla som har jobbat på de stora haven vet att en storm alltid har en

yta i centrum, som är alldeles lugn – stormens öga - och vårt parti behövde en sådan mellan oss tre ganska starka viljor. Magnus är en tillgång med sitt lugn och sin svaghet, särskilt som jag placerade honom som ordförande i kulturnämnden. Där är han också skild från allt kommunalt bråk och skulle det bli krångligheter i partiet så låter jag Magnus få ta hand om det. Inte för att han kan det utan för att med Magnus självdör alla bråk.

Det var som fan, hade Peter sagt om hur partiets styrelseledamöter hade fått inspirationen att välja Magnus Eriksson till vice ordförande. Bismarck hade varit nöjd med sin klarsyn och med att partiet ännu en gång hade stött hans ganska kloka förslag.

Magnus lyfte luren, klockan hade hunnit bli halv tolv och säkert hade både Gideon Ståhl och Erling Pihlblad gått och lagt sig – men det fanns inga alternativ än att köra upp dem ur sängen.

Följande dag verkade allt i förstone vara som vanligt hemma hos Magnus och Inga Eriksson. Magnus vaknade tidigt och gick ut till brevlådan för att hämta in tidningen medan hans hustru fortfarande sov. Under tiden startade

klockradion och väckte Inga med morgonens lokala nyheter – som inte skonade vare sig henne eller någon annan om gårdagskvällens förfärliga händelse.

Det var som attan, Magnus, eller hur...?

Jo, 'som attan' är nog rätta orden. Och med de orden hängande över dem förlöpte morgonen i största möjliga tystnad. Det fanns inte så mycket att säga och pladder hade aldrig varit deras sätt att umgås. De bearbetade händelsen var och en för sig tills de hade uttömt alla konsekvenser av det inträffade och det var dags att bryta upp för en ny arbetsdag. Inga jobbade på kommunbiblioteket och Magnus hade ett av sina uppdrag som ordförande i kulturnämnden. Den här dagen hade han dessutom blivit ordförande i partiet och därmed också nytillträdd som kommunalråd. Därför ville han vara på plats i kommunhuset först av alla.

I huvudet hade han en viss struktur över vad han skulle göra när arbetsdagen drog igång. Den närmaste halvtimmen var absolut den viktigaste. Han började med att göra intrång i Stens arbetsrum, det kändes verkligen så men nu var det faktiskt hans så han fick försöka vänja sig snabbt. Yvonne, kommunalrådets sekreterare anlände snart därpå. Magnus antog att hon hade insett vikten av sin närvaro så tidigt som

det bara gick. De tog emot varandra med en ömsesidig förståelse och respekt för Stens betydelse för kommunen. Kanske upplevde båda en saknad och bestörtning över att han inte längre fanns i livet. Ord behövdes inte, det kändes meningslöst. Nu handlade det om det praktiska nödtvånget, de måste omedelbart sätta igång och hitta de viktigaste åtgärderna.

Först gör vi så här, bestämde Magnus, du skickar ut ett meddelande till alla i huset om att vi träffas i samlingssalen klockan tio för en träff med anledning av det inträffade. Mötet är obligatorisk och du undertecknar, eller vad man kallar det, med mitt och ditt namn. Därefter kommer du tillbaka hit så går vi igenom hela dagens arbetsuppgifter.

Yvonne gick iväg och Magnus tittade färdigt ut genom fönstret från kommunalrådets kontor. Tankarna fladdrade för en stund, trots att han var mycket säker på hur han skulle uppträda under dagen. Det fanns några punkter som han betraktade som oförutsägbara, ett sådant var hur lokalradion och Dagbladet skulle komma in och rubba schemat. Det fanns också möjligheter att andra utomstående skulle höra av sig. Allt gick inte att förutse men för att styra informationsströmmen måste personalen i telefonväxeln

veta hur de skulle uppträda . Magnus informerade dem, så snart de hade anlänt, om att alla samtal som verkade ha anknytning till Stens bortgång skulle kopplas in till honom. Därefter hälsade han med allvarsam uppsyn på övrig personal allteftersom de anlände. Han kände behov av att ingjuta lugn i organisationen.

Tillsammans med Yvonne gick de sedan igenom dagens ärenden och listan över kommunalrådets alla inbokningar. Stämningen var visserligen tryckt men Magnus lyckades ändå skapa en sorts trygghet och mild förtröstan i Yvonne och det kändes nog bra för dem båda. Alla inbokningar och schemalagda aktiviteter under förmiddagen strök man direkt. Magnus hann också med att skänka sitt eget arbete som ombudsman i partidistriktet några tankar och tog sedan en sväng till sitt eget kontor på kultur- och fritid och hörde sig för om stämningen där. Sedan var det hög tid att förbereda ett anförande till personalen. Han hoppades att han inte hade glömt något och funderade på om det var lämpligt att höra av sig till Stens hustru Sonja. Han lyfte telefonluren och ringde till överläkaren som hade hand om Stens fall.

2

Efter lunch kom så den första konfrontationen. Magnus var förberedd men utgången var ändå osäker. Gideon Ståhl knackade på kontorsdörren och klev in.

Jaha..., blev Gideons första ord. Han visade osäkerhet, observerade Magnus. Denne fackföreningskämpe och slugger hade alltså ingen strategi för att erövra makten.

... här sitter du och styr. Gideon famlade över vilka hans möjligheter var. Magnus svar skulle bli avgörande.

Mmm, blev Magnus avvaktande svar, han kände till kampsporten aikido. Man använder ingen egen kraft för att vinna, man utnyttjar den andres energi.

Gideon slog sig ner i en av besöksfåtöljerna och satsade för fullt:

Jag tänker att jag ska kalla till ett möte i partistyrelsen under eftermiddagen. Jag tror att det är bäst att vi träffas så snart som möjligt innan Stens frånvaro börjar leda till oro och upplösning. Jag ville bara först kolla om det fanns någon som hade tagit Stens kontor i besittning. Ja, då såg jag dej här och det kanske var rätt – eller fel. Hur ser du på saken, Magnus?

Bäste Gideon, sa han vänligt, jag är vice ordförande i partiet och därför är det jag som kallar till ett extra styrelsemöte och det är redan gjort. Kallelsen skickar Stellan ut nu under förmiddagen om han inte redan har gjort det. Det blir ett styrelsemöte så fort som möjligheterna tillåter det och ett partimöte någon av dagarna därpå.

Gideon såg ut som att han ville protestera men Magnus fortsatte lugnt.

I egenskap av Stens valda, närmaste, hantlangare har jag också satt mej i hans stol på hans kontor och här tänker jag sitta kvar. Men jag håller med dej, det är sorgligt att det här skulle hända, allt blir liksom upp och ner – men jag är glad över att du tittade in och hälsade. Jag åker till Sonja i början på kvällen och framför kommunens och partiets innerliga medkänsla – och förstår underrättar mej om hur hon mår. Sorgligt Gideon, sorgligt.

Magnus förstod att Gideon eller Erling – eller kanske rent av båda - skulle dyka upp under dagen och han hade tänkt igenom några av alternativen som kunde inträffa, Det här var ett av dem men Gideon hade visat alltför stor svaghet.

Gideon Ståhl såg förstummad ut, han var inte alls förberedd på Magnus lugna och bestämda uppträdande. Han reste sig och med ett mångtydigt leende gick han ut från kontoret. Magnus tittade ut genom dörren när Gideon klev ut och passade på att vinka in de väntade journalisterna som satt strax utanför. Första krisen var över, Magnus hade varit tillräckligt förberedd. Han borstade inte ens av sig Gideons maktförsök utan tog emot journalisterna utan att ens ägna Gideon en blick.

Mötet blev kort, Magnus förklarade ampert att det som har hänt, har hänt och från kommunens horisont kommer allting vara helt oförändrat för den närmaste tiden framöver. Kommunens status var stabil, inga politiskt komplicerade ärenden fanns att bekymra sig över och ekonomin var i ordning. Stens ande skulle, med rätta, vila över allas dagliga värv och sinom tid skulle hans framgångsrika arbete för kommunen tydliggöras.

Så, därmed mina vänner går vi ut i foajén tillsammans och fortsätter att prata där.

Hans gäster såg mycket undrande ut men följde med, någon annan möjlighet fanns inte för Magnus stod redan i dörröppningen.

Fojén är en allmän plats, klargjorde Magnus för massmediarepresentanterna, så därför väljer jag den här platsen för att också berätta om partiet. Jag vill inte göra det från kommunens utrymmen. Partiet har möte inom kort och konfirmerar att vice ordförande inträder i ordföranderollen och att val till ny vice ordförande kommer ske. Ingen människa kommer att uppfatta att partiet har rubbats det allra minsta – förutom på det personliga planet där vi alla är

djupt bedrövade. Tack ska ni ha för att ni kom och tog del av de senaste nyheterna.

Magnus log och återvände till kommunalrådskontoret. Massmedia i kommunen skulle alltså inte behöva ta fram de största rubrikerna. Magnus var nöjd med sin första dag på det nya jobbet, hans ordinarie arbetsuppgifter hade fått stå tillbaka men det fanns tid att ordna upp det. Veckan skulle hur som helst vara fullmatad, dubbelt upp men det bekymrade honom inte särskilt. Det fanns ju kompetenta tjänstemän i hela organisationen. Han ringde Inga och berättade att han kom hem som vanligt, det vill säga, sent. Besöket hos Sonja var viktigt.

Sonja tog emot honom med ett blekt leende. Hennes och Stens hus var ståndsmässigt. Sten hade inte på många år varit den fabriksarbetare som han en gång hade varit. Hans och Sonjas hus var därför byggt i kommunens finaste område längs den upplysta å-promenaden.

Tack, Magnus för att du kom. Jag har haft några besök från Stens vänner men det har varit kortvariga sådana. De hade inte så mycket att säga till mej mer än framföra sina

kondoleanser men med dej är det annorlunda. Vi har ju faktiskt varit nästan som vänner.

Magnus blev lite omtumlad av hennes ord, han hade inte uppfattat deras förhållanden så vänskapliga som Sonja framställde det men allt medan kvällen förlöpte fick han en klarare bild av hur Sten hade betraktat honom. Sonja hade tillägnat sig den bilden men de hade ju knappast alls träffats privat.

Du, förstår Magnus, sa Sonja medan de värmdes sig med varsin kopp té, att du var den ende som Sten såg upp till och hade lite respekt för. Han ansåg dej vara bildad och fastän Sten var en kraftkarl på alla områden inom politiken och kommunen så hade han inte det som du har. Det var därför som han ville ha dej i närheten, det var därför han lät utse dej till vice ordförande, han lånade lite av din glans där han själv saknade den.

Magnus var helt förstummad. De närmaste sekunderna förgick i tystnad och Sonja log vackert. Hon såg inte sörjande ut längre. Hon fortsatte:

Jag sörjer inte förstår du. Sten och jag har haft ett fint liv tillsammans och nu när det är slut så är det de fina stunderna som tränger sej fram. Sten tyckte om dej Magnus

och nu när du sitter här så känner jag min avlidne mans respekt för dej i mej själv. Det är därför som det är så bra att du är här. Sten är nöjd nu när han ser dej här, det är så det är.

Men, sa Magnus till slut i sin förvirring, det är ju jag som ska säga vänliga ord till dej men nu är ju allting tvärtom. Det är knappt att jag förs... fast strunt i det. Jag är glad över att min närvaro håller dystra tankar borta. Tydligen är min närvaro här till nytta och glädje för dej och för Sten.

Det är det sannerligen. Nu, Magnus, ber jag att få hälsa från Sten i sin himmel och mej, här på jorden, till dej och din hustru Inga och så hoppas jag att hon och du kan komma hit och hälsa på någon gång efter att det har gått någon tid. Sten och jag har nog en del att prata om under den närmaste tiden men sedan när jag säker på att han har hamnat rätt så kan väl jag höra av mej till er om en träff, Kan vi säga så?

Sonja reste sig upp och gav honom en kram och en puss på kinden.

Vi ses Magnus, hej då och han stapplade ut ur den ståtliga villan, ganska omtumlad.

På kvällen berättade Magnus för Inga om hur han hade uppfattat sitt förhållande till Sten.

Sten var en urstark personlighet, han framstod som en man utan någon osäkerhet och faktiskt utan skrupler, tyvärr. Han behövde tydligen mej men det förstod jag aldrig förrän nu när hans hustru Sonja berättade. Jag var tydligen den enda som Sten inte skulle kunna tänka sej att avskeda – ändå visste han att jag var en svag politiker och på det sättet utnyttjade han också mej – och i den rollen sitter jag nog antagligen fast även nu. Nu är det jag som får ta hand om allt som han har lämnat kvar medan han själv har smitit till himmelriket. Jag tror att den jäveln skrattar åt min situation nu när jag måste ta hand om dom glupande vargarna, Gideon har jag gått en fajt med, det blir nog flera och Erling begriper jag mej inte på. Varför har han inte hört av sej? Det gör mej förbryllad. Jag tycker att vi går och lägger oss nu, jag behöver någon att hålla om.

3

Partiet hade klarat stormen, som inte ens hade uppstått. Det stora lugnet i stormens öga hade lagt en stor tung våt filt över alla tankar på någon förändring inom kommunen och partiet. Allt hade återgått till den vanliga vardagen och Magnus kunde, liksom alla andra berörda, konstatera att han var en svag politiker utan någon egen vilja. Han hade blivit intervjuad både i tidningen och i lokalradion men hur

de än lirkade med honom hade han ändå inte nämnt någonting om visioner eller kommunens framtid. Det var Bismarcks framtid som gällde i allt väsentligt.

Du kommer ju från kulturnämnden för sjutton gubbar låtsasröt man åt honom, då måste du väl ändå ha några andra tankar än vad Bismarck, förlåt, vad Sten tänkte och gjorde.

Sten var i allt han gjorde ett föredöme för mej, svarade Magnus. Det är inte så konstigt, han hade en vision för vår kommun och den fullföljer jag helt enkelt. Den är ju dessutom konfliktfri, alla partier utom miljöpartiet och vänstern har accepterat den. Varför ska jag ändra på det? Ni får hitta på något annat att rapportera om. Det är väl inget självändamål att bråka i en kommun

Han hade helt enkelt suddat ut sin egen personlighet och klivit in i Bismarcks stora rock och såg ut att fullfölja dennes politik till punkt och pricka. Det fanns förstås en förklaring till detta. Han var orutinerad som politiker eftersom han liksom hade fått glida in på de platser som man reserverat för honom. Ambitionslös var det ingen som sa för det hade man ännu inte upptäckt men själv visste han att det var en exakt beskrivning. Innerst inne var han mer en

sorts tjänsteman än politiker men han hoppades att det inte skulle upptäckas alltför snart. Som hjälp för att dölja sina svagheter tog han stöd hos sin egen hustru, som hade mer framfusighet även om hon inte ville utnyttja det.

Bismarcks fru, Sonja, var också ett stort stöd i övergången från Stens politik till den kommunala visionslösheten som nog skulle bli hans signum. Partiets stadgar och tradition var honom också till stor hjälp. Stadgar är visionslöst men handfast och bra att ha som stöd. Han blev en fullfjädrad principryttare vilket skapade en sorts trygghet men också på vissa håll en viss irritation. Magnus beslut kunde förutses - så politiska möten blev snabbt ointressanta, allt flöt på som förväntat.

Magnus hade en glädje i att få träffa Sonja privat. Hon bjöd på lunch i sitt hem och hon blev hans huvudkälla till kommunpolitiken. Hon kunde berätta om vad Sten hade yppat om kommunens beslut och hur hennes egna tankar ibland påverkade dem - hon hade vid olika tillfällen upptäckt nya vinklar på problemställningarna. Det var inte alls ovanligt i politik och statsmannaskap Även de amerikanska presidenterna hade i många fall haft sina hustrur som förtrogna så Magnus skämdes inte alls för att

vilja överlåta politiska beslut till de viktigaste kvinnorna i hans närhet. Du ska ta din Inga till hjälp, Magnus, precis som Sten gjorde hos mej. Min hjälp kommer naturligtvis fasas ut nu när jag inte längre följer kommunpolitiken dagligen.

Varje arbetsdags första timme för Magnus var vikt för en genomgång av dagens arbete tillsammans med hans sekreterare Yvonne. Det var inte alltid som man utnyttjade hela timmen men när han fick en inbjudan från det egna partiet angående partidagar för kommunpolitiker tog han upp den frågan med Yvonne.

Jag fick en inbjudan om kommundagar och det är ju egentligen något som jag ska prata med partiet om. Magnus visste att Sten struntade i dem. Han såg sig mer som kommunstyrelsens ordförande än partiets. Är det här egentligen något att slösa tid på, vad var Stens inställning till dom?

Han tyckte att dom var både viktiga och givande, svarade Yvonne. Det finns en uppsjö av gemensamma problem för kommunalråd i socialdemokratiskt styrda kommuner, så dit ska du nog åka.

Ok, Berättade Sten någon gång om hur han använde sej av inspirationen, alltså praktiskt, på riktigt? Vad fick han ut av det?

Tja, organisationsformer och effektiviseringar. Varenda nämnd hos oss påverkades i olika omgångar. Du var ju själv nämndordförande när Kultur- och fritidsnämnden bildades. Den sammanslagningen var en frukt av ett möte under partidagarna.

Magnus mindes den våndan. I Kulturnämnden höll man styvt på det konstnärliga arbetets betydelse och den andliga resningens utveckling hos kommunens invånare.

Fritidsnämnden var likgiltig för sådana tankar, fri tid från arbetslivet innebar att man skulle röra på sig, träna, bli starkare, ha roligt med en boll. Kulturnämndens påpekande att fotboll innebar livslånga skador i knäleder och ryggar samt att hat mot domare och motståndarlaget var allt annat än att ha roligt med boll fattade man aldrig och såg det inte ens. I fritidsnämnden skrattade man i stället åt varje avslöjande om att apor hade målat tavlor på en utställning och njöt av att läsa om allmänhetens avsky mot offentlig konst som alltid var obegriplig och dessutom stal pengar

från ungdomsidrotten – till vilket flickornas hästintresse inte räknades.

Politikernas argument att sammanslagningen skulle möjliggöra en ny helhet för människan - att kropp och själ i gemensamt förbund skulle göra fritiden rikare trodde ingen på. Alla visste att det handlade om att spara pengar i den kommunala budgeten. Någon samsyn mellan de båda storheterna kom heller aldrig till stånd. Det var tur att ordföranden för Fritidsnämnden frivilligt avgick, det hade underlättat sammanslagningen och gett Magnus det totala ansvaret. Den Pihlbladska oppositionen eskalerade under en tid när konflikten plötsligt hamnade på den allra mest konkreta golvnivån. Erling Pihlblad slogs intensivt för kulturfrågor. Han stred för den allmänna bildningsnivån i kommunen medan Gideon Ståhl var skidåkarentusiast och kunde inte skilja på en teaterpjäs och en musikutställning.

Jo, Magnus mindes de dagarna. Han hade accepterat, med viss vämjelse, de påstådda ekonomiska realiteterna och fick ordförandeansvaret och Bismarcks välsignelse, som sedan pågick under resten av Bismarcks liv, även om Magnus aldrig fick klart för sig detta.

Det handlar mycket om att mingla, fortsatte Yvonne, man måste hitta kommungubbar som kommer från samma sorts kommuner. Det är liksom ingen idé att fraternisera med socialdemokrater från Örebro och Jönköping, de har andra problem att brottas med än oss men från storleksordningen Kalmar och nedåt är det intressant.

Bra, tack Yvonne, jag ska be Stellan på partikansliet att han anmäler mej.

4

Får jag komma in och hälsa på? Sonja stod i dörröppningen till Magnus kontor och smålog. Hon sa att hon hade fått en impuls att komma smått odygdigt och oväntat. Det gjorde jag aldrig på Stens tid, han var så himla fokuserad så han hade nog inte tagit någon notis om mej. Det är lättare att umgås med dej än med min egen make, i hans egenskap av kommunalråd. Jag vågade inte – konstigt

nog - jag hade precis lika mycket respekt för honom som alla andra här i huset.

Magnus svepte med en snabb rörelse undan alla handlingar som låg på hans bord, en gest som skulle ses som en inbjudan till ett vänligt samtal i all enkelhet. Sonja såg inbjudan och satte sig i en av besöksstolarna. När det kändes som att samtalet höll på att ta slut passade Magnus på att ta upp sina funderingar.

Jag är inbjuden till partidagar för kommunala partirepresentanter och jag är lite skärrad inför ett evenemang av den typen. Du kan väl berätta hur Sten såg på dom.

Han tyckte att Sonja mulnade lite och blev orolig över att han klivit in på farlig mark.

Dom där dagarna inträffar vartannat år och dom brukar ofta ske i ganska familjär miljö. Sten var inte alls av den typen, han trodde inte på familjegemenskap inom partiet, så han tog alltid med sej sin sekreterare Yvonne på dom resorna.

Oj, tänkte Magnus, det hade Yvonne inte sagt något om. Men, protesterade han, hon är ju inte ens med i partiet.

Sonja log. Det var så att han blandade medvetet och konsekvent ihop sina roller och, utan att någon vågade protestera, så åkte han till partidagarna i egenskap av kommunalråd och Yvonne följde med på partiets bekostnad. Jag är inte ens säker på att han rapporterade särskilt utförligt till partiet ens. Sten var maktfullkomlig, det får inte du bli Magnus.

Jag är nog inte den sorten.

Det är dock en risk, Magnus, alla förändras när man får inflytande, plötsligt är det någon som bjäbbar emot och man upplever det som krångel när det egentligen är demokrati. Jag har följt konflikterna inom partiets styrelse och det var flera tillfällen då Sten tappade garden och inte skulle få det han ville - men det slutade alltid med att han vann på knockout ändå. När han hade hittat dej som ögat i stormen blev allt mycket lugnare. Det var ingen som orkade slåss med dej, för du slogs ju aldrig och man hittade heller ingen omväg för att sätta en kniv i ryggen på Sten. Nu kommer du få konflikterna och med ditt arbetssätt kan det gå bra eller krascha. Nu har jag berättat hur din framtid kommer se ut. Vad tänker du om det?

Rara Sonja, tack för din omtanke men än så länge har jag inte märkt av något så tiderna kanske har förändrats, hoppas det. Skulle du kunna tänka dej att göra en sista insats för partiet och följa med till Stockholm som min rådgivare? Du känner ju alla i partiet och du vet hur man minglar, det är en konst som jag känner att jag måste lära mej snabbt. Jag kan inte stå där i ett hörn, som en panelhöna, när alla andra virvlar omkring och gör upp om samarbete och konfliktlösningar.

Sonja nickade, och reste sig från stolen för att gå.

Jag ska hjälpa dej och partiet den här gången sedan tror jag att det är dags för drottningen att abdikera.

Magnus ringde till Stellan på partikansliet och bad om hjälp med anmälan till konferensen och att boka hotellrum för honom och hans medarbetare Sonja.

Oj, svarade Stellan, så Yvonne åker inte med den här gången då?

Hon är ju inte med i partiet vilket Sonja är. Hon har också en utmärkt personkännedom till de övriga deltagarna – så är du snäll och fixar det, tågbiljetter också förstås.

Ska jag boka in er på varsitt rum eller...?

Ja, naturligtvis, två enkelrum, svarade Magnus.

Han hörde Stellans flin.

Du ska inte göra som Bismarck gjorde då? Han hyrde alltid ett dubbelrum åt sej och ett enkelrum till Yvonne, så sammanbodde de på natten i dubbelrummets sängar.

Eeh! gjorde dom? Magnus anade plötsligt varför Sonja mulnade till när han hade tagit upp ämnet. Hon förstod nog att hennes make hade sidointressen som aktualiserades på sådana evenemang.

Javisst, så går det till på konferenser. Partiet betalade och vi kände till det. Ryktet nådde alltså aldrig dej?

Nej, det har det inte gjort.

5

Det här är min bästa tid i arbetet, när jag åker tåg får jag äntligen tid att tänka. Varje del av landskapet som jag ser ger mej vibrationer av olika slag, de har karaktären av en ackordsprogression. Jag har alltid tyckt om septimackord, de berättar om färdriktningen, om att vara på väg. Jag tänker så när jag ser ett uppodlat slättlandskap som via ett skogsparti öppnar upp för en klarblå sjö och så åter till en uppodlad åker. Magnus log alltmedan han ömsom betraktade det förbiilande landskapet och däremellan vände

sig mot Sonja, hans resällskap för helgen på partiets kommunalrådsmöte.

Och jag är så glad att jag får göra dej sällskap, svarade Sonja, det är så'n skillnad med dej, jämfört med Sten. När han var på tjänsteresor läste han som oftast möteshandlingar och var allmänt frånvarande.

Hur många känner du av partifolket på ett så'nt här möte?

I stort sett från alla i Mellansverige, sydlänningar och norrbottningar nästan inga – fast just dom här mötena var jag ju aldrig med på, det var ju Yvonne som följde med då. Men när jag var med på andra träffar då lärde jag känna dom alla, Sten var ju himla social ... fast på ett beräknande sätt. Han ville ha vänner i kampen och i kinkiga situationer och det fixade han. Det är väl så det går till i makten – över hela världen, gissar jag. Blir du också sådan, Magnus?

Jag tror inte att jag kan det, jag är inte den sorten. Jag får försöka hanka mej fram så gott det går. Det är den tjänsten jag vill be dej om. Hjälp mej in i kretsarna som är där.

Sonja lutade sitt huvud mot Magnus axel och tycktes vila i en sorts koncentration. Magnus tittade ut genom

tågfönstret och observerade att de nog inte hade mer än knappt en timme kvar att resa. Han försökte samla sina tankar på makt och maktens män men det gick inte, han hade själv blivit en del därav men han hade inte lärt sig axla rollen. Han var oförskyllt inkastad och måste göra rätt i en krets av människor som han fruktade. Han pratade inte som dem - maktens språk.

Sonja vaknade plötsligt upp, som om hon hade läst hans tankar. Hur kom du in i det här, Magnus? Du är ju inte riktigt som alla andra.

Men snälla, det vet du ju bäst av oss två. Du har ju berättat att Sten ville ha mej som ett lugn i stormen, han tänkte väl inte precis att han skulle dö.

Det tänkte han inte, förstås, men jag menar hur hamnade du i partiet och i partiledningen. Något måste du ju ha kämpat för, annars hade du inte hamnat högst upp – för jag gissar att du inte har strävat för det?

Min pappa, så enkelt är svaret. Min pappa jobbade på pappersbruket, som alla andra. Han var ingen fackföreningsmänniska men han hade en stark ideologi. Han var beläst ända sedan realskolan, han kunde rabbla alla namn, August Palm, Kata Dahlström, Axel Danielsson men

ville inte prata om Zäta Höglund. Pappa baxade in mej i SSU för att jag skulle få dom rätta kompisarna och jag gick på mötena. Jag fick förtroendeposter för att jag var påläst men inte stridbar, tja, vad säger man, på den vägen är det...

Det märks att du är den sorten, jag är så glad att det blev du som tog över efter Sten. Jag tycker om en socialdemokrat som kan skilja på Carl Larsson och Paul Klee, mellan Wagner och Chopin. Hemma har jag böcker från mitt barndomshem. Min pappa kunde köpa fantastisk litteratur som antagligen gavs ut i en riktad kultursatsning till alla inom arbetarrörelsens olika delar.

Så hade vi det också, det fanns fantastiska guldkorn där. Jag har inte sett tillstymmelsen av något liknande sedan dess. Jag minns speciellt en som var helt fantastisk, den hette 'Ungdomsår i Santa Croce'.

Oh, ja, Vasco Pratolini, den läste jag flera gånger.

Oj, du minns, det var en bok som gavs ut i något så fantastisk som Folket i Bilds Världsbiblioteks Italienska Serie – vilken namn, vilken satsning. Jag blir alldeles matt när jag tänker på vad som saknas i vår moderna tid, som snart ska bli 2000-talet.

Sonja gav ifrån sig en blygsam suck och lutade sig mot hans axel igen. De kände en tydlig samhörighet.

Tåget rullade in på Stockholms Central efter att ha kört fram genom en av Sveriges vackraste infarter, den över vattnet med utsikt över Gamla Stan och Stadshuset. De checkade in på hotell Continental i var sitt rum, tog en kort samlingsstund i lobbyn och gav sig sedan av till Sveavägen där sammankomsten skulle äga rum. Magnus var klart nervös. Allt utanför den egna kommungränsen var ju ett äventyr, inte för sin personliga del, han och Inga hade rest omkring ganska vidlyftigt i både Sverige och Europa men i politikmiljön var han en novis. Han förlitade sig på Sonja och han hade också sagt det till henne. Hon hade med stor glädje tagit sig an uppdraget.

Det var en dramatiskt scenbyte som mötte dem redan så fort de hade kommit in bakom entrédörrarna. Det andades en trygghet, stabil, socialdemokratisk miljö med mängder av kraftkarlar som stod i grupper och pratade vitt och brett redan vid garderoberna. Magnus häpnade inför stämningen, en blandning av makt, kamratskap och förpostfäktning. Sonja togs emot med hänförelse, män kom

dem till mötes med lysande ansikten och kramade om henne med tårar både av glädjande återseende och med kondoleanser. Sonja bemötte dem med allra största generositet och passade förstås på att presentera Magnus som Stens fantastiska efterträdare. Man hälsade artigt men något reserverat på honom och drog sig sedan tillbaka till sina mera trygga sällskap. Magnus kände av vibrationerna, det här blir nog inte så lätt. Han insåg att Sonjas närvaro och hjälp inte räckte till helt och hållet och förstod nödvändigheten av att öka sin pondus stegvis av egen kraft och ha Sonja som skyddsnät. Det här var en folksamling med rå makt. Sonja kände av det också, det märktes tydligt, hon blev mindre och spädare.

Det här blir tufft så han till henne och hon nickade instämmande. Det var skönt att det blev sagt för de fick en gemensam uppfattning av situationen och kunde kalibrera om, mötas igen på ett annat plan. Det stärkte dem båda och de kunde inta en ny gemensam attityd.

De lotsade sig fram under välkomstkaffet genom grupperingarna och småpratade med några grannkommuner som också Magnus hade träffat tidigare. Magnus förändrade sin stämma till en klart mer auktoritär. Här var det

kommunens ytstorlek, invånarstorlek och partiets röstetal som var de statusavgörande faktorerna och Magnus behöll den inställningen hela helgen igenom. Det var som en termins högskoleutbildning genomförd på en dag och Sonja var en utmärkt partner i det sammanhanget, hon la sig också till med Stens auktoritet.

Jag kom plötsligt att tänka på en egendomlighet som jag lärde mej när jag gjorde lumpen, berättade han nöjt för henne under kvällen. De avslutade dagen med en lyxig kvällsvickning på en av Stockholms alla krogar. Du förstår att där jag gjorde lumpen fanns en enda viktig statussymbol. I vilka besvärliga situationer man än hamnade i gentemot andra lumparkompisar klarade man sej galant ur knipan genom att plötsligt avbryta antagonisten och snäsa ”Hur många days...” och hålla upp det viktiga måttbandet som visade hur många dagar man hade kvar innan muck. Det var antalet dagar kvar som var måttstocken över vilken betydelse man hade. Ingenting kunde trumfa några fåtal dagar kvar till muck. Det var den mest besynnerliga sociala stege som jag någonsin har upplevt – en spontant uppkommen idioti som alla följde. Det var helt obegripligt och jag skulle gärna skriva en

akademisk avhandling om det. Jag upplever samma sak här, en måttstock som vinner över alla argument – befolkningsmängden och mängden mandat i maktfördelningen mot oppositionen. När jag fattade det såg jag hur min betydelse växte genom att påminna om min ställning, den som Sten har gett mej.

På bara någon timme hade de smultit in i miljön som om de hade varit födda där och de började uppmärksammas som det team de var. Kommunens slogan anspelade man på och kallade dem skämtsamt för kungen och drottningen av Skogsgläntan. Pappersbrukets betydelse med skogen runt gläntan hade också betydelse, upptäckte han med viss förvåning, Gideon Ståhl som fackföreningsledare vägde tungt och Magnus drog sig inte för att utnyttja också det.

Konferensens andra dag inleddes av partiets nya ordförande, Göran Persson. Detta var ett av hans första anförande efter det ganska uppmärksammade talet inför partikongressen strax innan att Sten avled. Ingen i Magnus lokalpartidistrikt hade därför fått höra Stens uppfattning om partiledarskiftet, bara läst om det i tidningarna och dessa hade mest fokuserat på Göran Perssons nya slogan om det gröna folkhemmet, något som togs emot på lokalplanet med

lite höjda ögonbryn. Här berörde Göran Persson också den aspekten men talet var långt bredare och framåtblickande om att partiet och Sverige stod inför en ljus framtid. Sonja höll Magnus med en mjuk hand över hans handled under hela talet. Han kände av optimismen från henne men också från hela den samlade kommunalpolitiska församlingen.

Det var en annan Magnus Eriksson som satt på tåget hem och Sonja berömde honom för hans beslutsamma stil som hade blivit så tydlig. Det var ett nytt kommunalråd som en timme senare passerade gränsen mellan övriga Sverige och Skogsgläntans kommun. Han följde Sonja hem till porten och gick sedan med eftertänksamma steg den kilometerlånga vägen genom centrum ut till radhuset där Inga väntade. Han tyckte mycket om att komma hem, att komma tillbaka till hamnen, tänkte han trots att han aldrig någonsin hade bott i närheten av något hav.

6

Det nya kommunalrådet med namn efter Sveriges längst regerande kung, Magnus Eriksson, inledde sin redogörelse inför arbetarkommunen med att beskriva en ny ledarstil. Sten, hans utmärkta föregångare, hade haft sitt sätt men det passar inte mig, deklarerade han. I stället tog han fasta på de erfarenheter som var honom helt nya från kommundagarna i Stockholm – en frimodig tro på sin styrka i själva ställningen som kommunalråd. Han menade att för partiet var det betydelsefullt med en mycket långt

gående öppenhet. Varje kommunal fråga som hade en politisk innebörd skulle kunna tas upp i arbetarkommunen och också på ett så tidigt stadium som möjligt.

Jag tror på de tusen tankarnas politik, sa han inför en häpen församling, vana som de var av Stens gamla stil av total slutenhet. Alla visste att Sten ledde ett enat parti på det sättet att han förenade allas åsikter i sina egna utan att dessa andra behövde tillfrågas och det hade varit en framgångsrik metod. Magnus uppfattning var att samma goda resultat skulle kunna uppnås med långt gående yttrandemöjlighet och detta får man om det som sker i kommunen blir offentligt – åtminstone i den egna kretsen och med självklara begränsningar såsom affärshemligheter och vanliga sekretessregler. Därför luftade nu Magnus de idéer som började ge sig till känna om en högre utnyttjandegrad av skogen. På hans arbetsbord låg sedan en dag tillbaka en förfrågan från kommunens skidklubb om att utveckla ett befintligt område för skidåkning i en utsträckning som påminde om vad man hade i några få andra svenska kommuner - en internationellt erkänd skidanläggning som hade kapacitet för både nationella tävlingar och världsmästerskap.

Ärendehantering var egentligen ganska enkel, kommunstyrelsen kunde skicka ärendet till Kultur- och fritid för utredning. Problemet var dock att brevet var så allmänt hållet att det knappt kunde betraktas och behandlas som ett ärende. Skidåkare är emellertid ett stridbart släkte så förr eller senare skulle det antagligen bli Magnus första, stora utmaning. Därför såg han nu sin chans att testa sin nya ledarstil.

Skogen är vår främsta resurs menade Magnus men vad vi menar om hur resursen ska utnyttjas kan vi alla ha olika meningar om – därför är det bra att vi här i partiet börjar tänka på våra skogsområden. Vi vet att friluftslivet vill ha bättre tillgång till det gemensamma rummet, vi vet att naturvårdarna har en annan uppfattning och vi vet att pappersbrukets ledning har ytterligare en. Det är detta jag menar, jag kommer berätta vad som är på gång och vad som kan bli något att fundera över. Jag föredrar att vi får tid – allihop – att tänka. Det kanske blir bättre förankrat då, det som sedan blir ett beslut.

Magnus stannade upp en stund i sina ord medan alla lät hans ord sjunka in. Vad var det här för ny ordning? tänkte nog både en och två av de närvarande deltagarna.

Magnus fortsatte. Är det ens en partipolitisk fråga? frågade han, att åka skidor kan väl även kristdemokrater göra.

Evalotta begärde ordet, fick det och ställde sig upp för att få kraft bakom orden.

Nu blir jag nästan arg, Magnus. Du frågar om det har med partipolitik att göra. Det är klart att det har. Våra skidspår är till glädje för alla, det är omvittnat och så ska det förbli – Men om kommunen satsar stort och kanske som i vissa kommuner tar ut en avgift för att använda spåren då blir det en klassfråga. Jag förstår inte Magnus att du ens kan ställa en så naiv fråga. Hon satte sig, alla såg att hon var på gränsen. Ingen annan sa något. Magnus öppnade munnen.

Jag är glad över att du yttrade dej och jag håller med i allt som du säger. Jag är också glad över att du sa att du *nästan* blev arg. Jag vill arbeta på det här sättet, att ta upp utmaningar i god tid så man får tid att reflektera, jag skulle rent av kunna tänka mej att offentliggöra problemet även i detta tidiga skede. Men låt oss diskutera, låt oss bli nästan arga men inte arga. Tillåt oss alla, även mej, att säga vad jag tänker, även om jag tänker fel, efter en öppen, vänligt

sinnad diskussion så kanske vi börjar tänka rätt. Det är det som är hela min poäng.

Ja, Evalotte, du har ordet...

Tack, jag är faktiskt häpen över det du säger. Det är inte värdigt vår ordförande att ens inledningsvis tänka fel. Men jag anade att det skulle bli sådant här hallabalo efter det att jag hade hört talas om hur du så kupppartat hade blivit ordförande efter Sten.

Stämningen blev drastiskt försämrad, ingen sa ett enda ord, alla tittade stelt framför sig. Magnus tog till orda.

Jag blev vald på ett demokratiskt och stadgeenligt sätt i en demokratisk förening. Den frågan hör inte hit idag. Frågan om skidanläggningen är ännu inte ett ärende, frågeställningen ska undersökas på det sätt som kommunallagen stadgar och jag har infört den nya ordningen, så som jag tycker är bäst, att informera i god tid. Det kommer bli mer av den varan, det är jag säker på. Innan vi avslutar mötet vill jag med några ord berätta om det partimöte för kommunalråd, som jag och Stens fru, Sonja, bevistade i Stockholm förra helgen.

Det tog en kvart att främst berätta om Göran Perssons tal och därefter var mötet i arbetarkommunen avklarad.

Jag är lite omtumlad, sa han till Inga på deras gemensamma kvällsstund, mitt möte blev inte så bra, det var aggressivt. Jag kanske inte är så populär i partiet – fast jag har ju inte heller inbillat mej det. Nu fick jag en känsla av att en del rent av avskydde mej. Det finns ett roligt talesätt, har du hört det: 'det har legat i säck, det som ligger i påse'? Det stämmer säkert här, det var nog Erling som hade bett Evalotte att stå för aggressiviteten. Han menar, det är jag övertygad om, att jag sitter på en förtroendepost som egentligen borde vara vikt för honom. Han sitter tyst, genomsyrad av besvikelse, för att jag som knappt är politiker är ordförande i ett ideologibärande parti där han är den enda äkta riktiga ideologen.

Det blev tyst.

Du ska se att det går över med tiden, suckade hon och svarade med stillsam ro. Alla som var närvarande kommer anpassa sej och till slut, efter tandagnisslan, kommer det bli bra. Lita på mej, vi har ju varit med förr och vi lär oss hela tiden. Nu behöver jag sova, Kom så lägger vi oss och glömmer alla bekymmer.

7

En politikers vardag är inte alltid dramatisk, det finns också dagar som är lugna, trygga och rent av sköna. Dagar där skolklasser kommer på besök och ställer frågor och man får njuta av att få berätta om kommunen och förklara utan att bli avbruten. Men så finns det också de där avgörande dagarna som förändrar hela sceneriet. Det som man tidigare trodde var en utstakad väg mot en planerad framtid försvann och en långt mera osäker stig fanns endast att följa.

Det började med ett telefonsamtal från pappersbruket. Håkan Bengtsson, brukets disponent ringde kommunalrådet Magnus Eriksson en måndagsförmiddag. Han hade direktnumret sedan Stens tid och Magnus Eriksson svarade.

Kan inte du komma hit så vi får pratas vid var själva essensen av hans uppringning och Magnus hade förstås ingen anledning att neka en sådan förfrågan. Så därför stod Magnus en dag på brukets kontor och kände sig bortkommen. Han saknade Sonja, den världsvana och funderade på hur många månader, eller år, det tar att bli åtminstone dubbelt så van. Man brukar prata om halveringstider när det gäller radioaktiva isotoper, Magnus funderade i stället på fördubblingstider. När kommer jag bli dubbelt så van vid sådana här miljöer, först då skulle jag känna att golvet som jag går på här bär mej utan att jag faller igenom.

Håkan Bengtsson kom honom leende till mötes och Magnus såg omdelelbart att han själv skulle komma till korta och det ordentligt, så han gjorde som bältdjuret, vände allt pansar utåt och förskansade sig bakom hårda sköldar.

Tack för att du tog dej tid att komma hit med ett sådant kort varsel. Du har alltså inte helt fastnat i de kommunala rutinerna än, det var skönt att höra.

Nå, det handlar om prioriteringar, svarade Magnus, pappersbruket har ju ändå en ganska stor betydelse för oss alla. Det här är ju första gången som jag är här, så det ska bli intressant att höra din uppfattning om vår samverkan.

Låt oss gå in på mitt kontor, jag har ordnat med en kaffebricka. Jag hade tänkt mej att vi skulle prata lite grann om skogen.

Jaha, tänkte Magnus och den värsta spänningen släppte, det handlar kanske inte om varsel i alla fall. För en kommun med en enda stor näring är varsel något som påminner om pestutbrott. De slog sig ner i samtalsmöblemanget som förstås var imposant, lite som en luftlandsättning från Wall street i en skogslänta.

Först av allt vill jag förstås gratulera dej till utnämningen till kommunalråd, inledde Håkan Bengtsson samtalet. Av de många kommunala företrädarna är ju du en av de få som jag ännu inte har träffat. Gideon träffar jag ju minst några gånger i månaden, Erling relativt ofta också om

än i något mindre grad och sedan några av
chefstjänstemännen i olika utsträckning.

Magnus blev lite förvånad och tänkte på de viktiga
kontaktytorna som han varit helt bortkopplad från. Det
handlade kanske om föreningslivet och Rotary, tänkte han.
Sten borde ha berättat mer för mej men rättade sig
omedelbart med tanken att Sten förstås inte hade den minsta
tanke på att plötsligt dö. Det var hans stora misstag.

Vårt stora allomfattande bekymmer här på bruket i år är,
låt mej avslöja det, råvaruförsörjningen, d.v.s skogen. Du
vet förstås att vi äger en hel del skog i regionen men också
att vi köper in massaved från olika privata skogsägare. Jag
vet inte Magnus, har du hunnit sätta dej in i erat innehav?

Nej, inte alls, kan jag uppriktigt säga.

Jag anade det, sa Håkan Bengtsson med ett lågmält
skratt, så därför har jag haft ett antal samtal med Gideon,.
Vi träffas ju ändå ganska ofta i fackliga förhandlingar så vid
några sådana tillfällen har jag pumpat honom på detaljer.
Jag trodde nog – om du ursäktar - att han skulle bli Stens
efterträdare på kommunalrådsposten.

Magnus nöp sig i örsnibben på ett sätt som han trodde
skulle se avslappnat ut, egentligen var det hans

kontrollrörelse över om öronen satt kvar. Sitter Gideon och pokulerar med bruket om kommunens skogsinnehav utan att ha det allra minsta mandat för det? Att vara med i samma skidklubb gav dem inte den rättigheten, inte heller hade Gideon som fackets främsta förhandlare någon rätt att prata skogsavverkning. Magnus fick dock en gnagande känsla av att pappersbrukets råvarubrist hängde ihop med skidklubbens brev – men hur?.

Håkan fortsatte: Ja, Gideon nämnde något om vad som var viktigt för kommunens friluftsliv och vad som var möjligt att låta oss få avverka, jag antar förstås att ni båda har pratat med varandra ingående om detta, så jag tänkte att vi kunde titta lite närmare på kartan här på väggen. Kan vi göra det tillsammans en stund? Håkan Bengtsson reste sig med en spänstig rörelse. Magnus reste sig också men i stället med stor ansträngning alltmedan han försökte dölja sitt ursinne.

Du förstår Magnus att i vår inköpsstrategi har vi fått ett problematiskt håll i leveranserna och det är det jag har pratat med Gideon om, ja, jag hann ta upp ämnet redan med Sten strax innan han dog men det var bara lite lösa tankar då. Med Gideon har det blivit lite mera konkret och därför

tänker jag mej att det är inte mer än rätt att du får höra vad vi har kommit fram till. Om du tittar på kartan här så kan du se hur vi har tänkt oss en balanserad avverkning som ligger strax utanför skidstadoområdet men ändå på behörigt avstånd så att ingen skidåkare ska uppröras av de små kalhyggen som uppstår i dess närhet. Jag ser med största respekt på hur näringslivet och fritidslivet ska samverka i största samförstånd. Jag tror att vi har hittat en ganska bra lösning och friluftslivet får ju en väldig skjuts i och med skidstadion.

Magnus kokade av ilska, de hade alltså redan en färdig plan att bara sätta i verket.

Med samlad och välavvägd röst förklarade han för brukets disponent att kommunen har en hävdvunnen och lagstadgad väg att följa innan beslut kan fattas. Med ett på ytan vänligt skratt sa han menande att det ändå kan ta någon tid innan ärendet är avgjort. Vi har ju först i dagarna fått in en skrivelse om en skidstadion så ärendet är ju inte ens påbörjat.

Jag tror att det också vore det korrekta om vi fick in en handling om köp av råvara från er. Det är svårt att avgöra ett ärende i en kommun utan ett underlag. Du får gärna

skicka in en sådan med åtföljande kartor över områdena så vi kan se hur olika intressen kan sammanföras. Kan vi säga så, Håkan?

Magnus ville komma iväg så fort som det bara gick och bruksdisponenten anade att något hade skurit sig.

Samförståndet som kommun och näringsliv omhuldar i landets mindre kommuner hade inte infunnit sig. Han var brydd.

8

I kväll, Inga, är jag dödens trött ska du veta. Jag har lust att gå och lägga mej redan när du går till sängs. Jag fick det tveksamma nöjet att prata med Håkan Bengtsson, du vet, högsta hönset på pappersbruket. Han är f-n inte klok, eller rättare sagt det är nog Gideon Ståhl som är helt vrickad. Jag hoppas att jag inte drömmer mardrömmar om dom i natt.

Ajajaj, är det så illa?

Nä, det är nog värre, tyvärr, resten av historien kan jag kanske få i morgon om jag får tag i Gideon. I samhällslivet

hade deras upptåg nog kunnat benämnas landsförräderi ... nej, jag överdriver. Det är bara så det känns. Min ställning i partiet är svag, jag vet det, jag har haft för liten tid att stå emot krafterna som legat latent under Stens hårda handflata – och jag vet inte riktigt hur jag ska hantera dem.

Formalia, Magnus, formalia. Det är din styrka i oroliga tider, det har det alltid varit. Håll dej till lagstiftning och kommunala rutiner.

Menar du det?

Javisst, det var ju så du tog dej igenom den första krisen dagarna efter att Sten hade dött. Du vann respekt, fortsatt så – och ... du är inte den första som följer den principen. Tusentals beslut har fördröjts och begravts utav skickliga politiker, tänk på talmännen i senaten och representanthuset i USA, tänk på utskottsordföranden i Sveriges riksdag. De missaktas av populister men de är långt ifrån dumma. Och det är inte du heller.

Är det så? Du har kanske rätt. Jag behandlade faktiskt Håkan Bengtsson så, märker jag nu när du påpekar det. Jag ska ge Gideon en läxa – men med den reservationen, att dom kanske har ett bra förslag. Det är ju inte säkert att något är dåligt bara för att det är omdömeslöst, eller hur?

Nä, och det är däri som styrkan i ditt arbetssätt ligger.
Nu när du har blivit lugnare så tar vi en extra timme sömn,
vi behöver det.

9

Sådär ja, Yvonne, ska vi anta att den stora dagen kommit idag?

Det är väl vad vi alla tror, han kommer om en timme och jag har beställt kaffe, bullar och någon lite lyxigare smörgås med räkor. Du får fråga honom vad han föredrar så får han avgöra. Det kan väl inte bli frågan om någon lunch, väl?

Det kan jag inte tänka mej. Men visst är det konstigt att vi måste gissa vad han har för ärende

Det är klart att det handlar om skogen.

Jo, säkert – men hänger det också ihop med skidstadion?

Fast vi kanske har helfel, han kanske tror att du fyller år idag och att han kommer med tårta och blommor.

Yeah, det vore skoj ... ett statsbesök fyllt av gissningar, visst är det märkligt? Jag trodde att vi skulle ha fått en skrivelse från dom i veckan.

Lite konstigt är det. Jag tycker det med.

Nå, vi får se... i eftermiddag jobbar jag med delarna av budgetunderlaget som jag har fått in. Vi ses, jag hör av mej till dej när han har gått.

OK.

Håkan Bengtsson, verkställande direktör på pappersbruket, knackade på hos Magnus exakt på minuten. Han sken som en sol när han med stor världsvana steg in på kontoret med en vänligt ”Trevligt att ses igen, Magnus, jag hoppas att du känner dej väl till rätta i kommunens ledning. Du var ju ganska nytillträdd när vi sågs förra gången”.

Magnus slog bort tanken om han hade en undermening med det sagda. Magnus kunde konsten att inte fästa sig vid

undertoner eller antydningar. Hans hälsning blev därför precis lika hjärtlig när han frågade om Håkan ville starta samtalet med en fikarast och en enkel bulle så här strax efter morgonkvisten. Han ringde Yvonne och nämnde bullarna, mackan kunde de ta lite senare hade han tänkt ut.

Du har inte varit mångordig med ditt ärende, sa Magnus försiktigtvis.

Nej, jag hade räknat med att du hade fått vår skrivelse vid det här laget, har du inte fått det?

Magnus ringde Yvonne igen och bad henne leta upp en inkommen handling från pappersbruket. Rimligen borde den ligga hos postöppningen.

Jag är säker på att vi hittar papperna. lugnade Magnus sin gäst. Det måste ju diarieföras i enlighet med kommunallagen men vi kan rycka papperna ur deras händer åtminstone tillfälligt.

Vi skickade vår önskan om samarbete på så sätt att det inte kunde komma ut i tidningarna förrän du och jag hade pratat med varandra. Jag är ju lite osäker på om det är en stor kommunal bomb eller ett enkelt struntärende. Det är svårt att avgöra hur massmedia tänker om kommunala angelägenheter tycker jag, Jag förvånas ofta – faktiskt.

Men, innan vi får papperna så får du gärna berätta med egna ord vad det handlar om, läsa kan jag ju göra i enskildhet. Du berättar i huvuddrag medan vi fikar. Så, vad gäller saker?

Jag har tillsammans med skidklubben och våra råvaruinköpare resonerat fram och tillbaka om affärer, om önskedrömmar, om kommunens invånare - som jag ju är en del av – om kommunens framtid och anställningstrygghet. Gideon, från både facket och kommunen har varit...

Nej, nej, nu måste jag stoppa dej för ett enkelt klagörande. Lämna Gideon utanför det här. I politik finns en viss, krånglig rollfördelning att ta hänsyn till. Om Gideon ska vara inblandad måste det ske som ett mandat från kommunen – eller på sätt och vis, partiet. Men ett sådant finns inte. Just idag är det alltså bara jag som är kommunens representant. Så, för säkerhets skull, blanda inte in Gideon – det vore dumt, han kommer framstå som sittande på dubbla stolar och i en rollfördelningsdemokrati är det inte så jättelyckat.

Magnus lutade sig tillbaka i stolen och förberedde sig på att få höra resten av pappersbrukets begäran.

Okej ... , började Håkan, vars självsäkerhet hade kommit av sig, det var tydligt, han kanske hade förberett ett tal och hittade inte tillbaka till den röda tråden.

„, vi behöver råvaror, konjunkturerna och handeln har kommit igång på allvar nu och fastän vi har prognostiserat för det tog vi i lite för lite, vi kommer alltså få brist på träråvara framåt vintern och det stoppar upp våra möjligheter att försvara vår marknadsandel, produktionsförmåga och personalantal. Jag kan inte påminna mej att vi har befunnit oss i en så prekär situation tidigare – under min tid åtminstone. Vi måste helt enkelt hitta någon som vi kan köpa ifrån vid sidan av våra ordinarie kontakter. Vi kommer behöva köpa stora volymer och vi kommer betala bra. Så bra pris och så stor volym att kommunen kan göra en storsatsning på att bygga ut skogsområdet till en högklassig vinterskidort för rekreation, turism och tävlingsidrott. Allt det här har vi skrivit ner i vårt brev även om vi ännu inte har formulerat de exakta volymerna. Det handlar idag mer om att vi kan hitta en gemensam avsiktsförklaring.

Det var väldans ... eller rättare sagt, jag har räknat med att ett sådant förslag skulle dyka upp men jag förstod inte

alla dess delar och nu får jag, - vi – väl läsa in oss på vad som förväntas av oss. Jag tror att du har rätt i att vi ska ha pratat om det innan det kommer ut i massmedia. Med lite tur så har vi en dag på oss. Jag tror att journalisterna har annat för sej just idag. Pappersbrukets brev är ju allmän handling, det går ju inte att hemligstämpla, haha. Men jag bör nog byta fokus från budgetarbete i eftermiddag. Det kommer bli stora rubriker. Så, alltså Håkan, berätta nu vad skrivelsen handlar om så sätter jag mej under eftermiddagen med den och tänker på nästa steg.

OK, jag, vi, pappersbruket, skidklubben och några få andra entusiaster tror på att satsningen skulle kunna ske inom en organiserad samarbetsform på något sätt. Mitt pappersbruks främsta intresse är att få råvaror, det är inget att hymla med men vi tror också på vår kommuns attraktionskraft och invånarnas entusiasm om två så stora aktörer som vi och ni som kommun formaliserade vår avsikt för en skidstadion som framtidsprojekt. Ett organiserat samarbete med ett mål, en handlingsplan, tidplan och en budget skulle ge en konkretion av en skidstadion som blir en förverkligad dröm. Skrivelsen som du nu har fått från oss är alltså just detta, en

avsiktsförklaring om ett organiserat samarbete som garanteras av en säker intäkt genom att sälja massaved till pappersbruket.

Oj, vad Magnus första och spontana svar. Det var våldans. Låt mej vara uppriktig även om det tar bort lite av yran i ditt anförande. Om jag går till juristerna med det här så kommer dom nog säga att tidsaspekten verkar vara forcerad. I mina öron låter det väldigt stort – men det är klart att vi ska titta på det...

Håkans blick bytte skärpa och han satt tyst en stund som för att samla ihop de nödvändiga ord som han behövde för att formulera sina innersta känslor. På något dunkelt sätt är jag lite undrande ... nej förresten, besviken faktiskt.

Magnus blev perplex och sjönk ihop en smula av de överraskande orden.

Jag har kommit hit till kommunens centralaste del med en komplett finansiering av en skidstadion. Du uttrycker inte ens den minsta förväntan. Det är lite konstigt. Det finns många kommuner som skulle stråla – i din situation.

Men, förlåt mig, jag är sorten som inte strålar med en gång, jag har ju inte ens läst papperna. Jag är en tråkig

människa, Håkan, vi får vänta. Jag kanske strålar om en vecka

Håkan smålog. Ja, kanske det, jag får vänta på den stunden.

10

Bomben briserade två dagar senare. Rubriken i tidningen löd GRATTIS alla i kommunen. Pappersbruket ger oss en skidstadion som gåva.

Magnus trodde inte att de hade haft tid att sätta sig in i allt material utan överlät sina spalter till att Håkan Bengtsson fritt kunde förklara sin syn på hela gåvan.

Vi gör helt enkelt så att vi låter avverka och köper upp några hektar skog som kommunen äger och som man inte kan sälja idag.. Det ger kommunen en inkomst som räcker till en fantastisk skidanläggning. Intervjun åtföljdes av en karta där avverkningen skulle kunna ske och bilder på hur skidanläggningen skulle kunna komma se ut. Gåvans värde beräknades till dryga 10 miljoner och Håkan Bengtsson gjorde sig till tolk för hela kommunens fritidsliv och turism.

I en spalt bredvid redogjorde tidningen för kommunalrådet Magnus Erikssons syn på projektet och rubriken löd: Sakta i backarna. Magnus Eriksson ställde sig frågan om pappersbruket skulle bestämma vad kommunens inkomster skulle användas till och för det andra var det långt ifrån beslutat att en sådan avverkning borde ske. Kommunen har redan avverkat den volym som man gjort upp om i samråd med Kommunskog - kommunens etablerade förvaltare av avverkning och försäljning.

Bomben hade dessutom en kraftig efterverkan. Nästa dags tidning presenterade en fullkomlig flod av insändare

som hyllade pappersbrukets generositet och på många sätt förde fram Håkan Bengtsson som nästa års kommunalråd. Ganska många insändare beklagade också Magnus Erikssons otacksamma inställning till gåvan, ordet njugghet användes ganska ofta, vilket skorrade i Magnus Erikssons öron.

Är njugghet ett ord som folk i allmänhet använder? frågade han Inga, sin främsta rådgivare i känsliga ärenden. Det låter som att det finns en bakomliggande kraft här, vilken?.

Du tror att det är en uppgjord plan mellan bruket och skidklubben alltså?

Ja, det finns för många insändare med ordet njugghet inbakat. Så uttrycker den kommunala allmänheten inte längre sig. Fast jag tror inte, i ärlighetens namn, att Gideon är med i konspirationen – kanske han var med i början förstås, innan jag förklarade konsekvenserna för honom. Men det spelar egentligen ingen roll, det finns bara en viktig fråga att besvara: Är det ett bra eller dåligt förslag? Det är det som vi politiker är till för att avgöra, alldeles oavsett hur många insändare som är inskickat till tidningarna. Vad

säger du Inga, rent spontant, är det ett bra eller dåligt förslag?

Nä, du gubbe lille, om jag ska göra ditt jobb så kommer jag skicka en faktura om konsultarbete. Det där är ditt och kommunens jobb att reda ut och beslut måste inte tas i morgon.

Bra svar Inga, jag behöver inte svara på några frågor alls mer än att säga att vi har fått in ett förslag och det kommer vi utreda precis som vi gör med alla inkommande ärenden.

Vi har fått in ett förslag och det kommer vi utreda precis som vi gör med alla inkommande ärenden, blev Magnus svar till massmedia påföljande dag. Svaret skapade ett mummel hos journalister och fotografer som hade samlats i kommunhusets stora foajé. Något mer svar fick de inte förutom det som Magnus hade förklarat i en intervju föregående dag. Kommunen avgör, i samråd med sin partner Kommunskog när trädvolymerna ska säljas och intäkter från skogen planeras, precis som alla andra intäkter, i den kommunala budgetpropositionen vid årets slut.

På något besynnerligt sätt hade Magnus lyckats dämpa frågans intensitet på ett sätt som hans föregångare, salig Bismarck, Sten Ljungman hade använt honom som – en effektivt arbetande transformator av högspänd energi till normal hushållselektricitet. Den här gången var det Inga som påpekade för honom hur skicklig han var med att avdramatisera kommunal politik. Själv menade han att det bara var tur som gjorde att det blev som det blev.

Du kan väl berätta hur du tror att det ligger till bad Inga honom om.

11

Magnus svarade.

Jag tror att det gick till så här: Pappersbrukets vd har upptäckt en outnyttjad potential någonstans, var vet jag inte, kanske är det priset på deras produkter som skulle kunna höjas rejält, kanske är det något annat. Han vill alltså öka produktionen omedelbart innan denna möjlighet försvinner - och chansen för honom att öka sin egen attraktivitet är förbi. Antagligen har han då vänt sej till sin inköpsorganisation för att få in mer massaved men det har

inte gått vägen. Alltså, vad gör man då, om man är i tidsnöd men ser en möjlighet för sin egen karriär? Jo, man går ut och letar efter träd. Då råkar Gideon gå förbi i en korridor, han ska gå till ett fackligt möte med arbetsgiversidan och Håkan Bengtsson ropar in denne facklige bjässe till sej eftersom han vet att Gideon tillhör det maktbärande partiet i kommunen.

Gideon, min vän, strålar han och ber honom sätta sej ner och spåna om olika möjligheter. Gideon låter, under deras prat, undslippa sej en dröm, som han har närt i många år fastän han är omedveten om hur väl hans ord ska passa in i Håkans pussel. Gideon säger att han som skidåkare gärna skulle vilja se en stor och fin skidanläggning med möjligheter också för stora tävlingar men kommunen har inte råd, fastän man har så jävla massa träd, grymtar han ilsket.

2+2 blir 4 tänker då plötsligt Håkan men rättar sej omedelbart till att i näringslivet kan 2+2 lika gärna bli 7 eller 8 ... eller 9.

Så säger han högt att om skidklubben vill ha sin anläggning så behöver de bara sälja ved till pappersbruket,

så får man ju pengarna som behövs, eller hur Gideon, gefundenes fressen.

Men då måste vi ju gå förbi avtalet med vår samarbetsorganisation, förstås...

Är det ett problem? Vi på pappersbruket måste ju också gå förbi vår inköspartner. I affärer kan man ibland unna sej glädjen av lite trolöshet. Särskilt som att här finns ju ingen som blir förlorare. Kommunen blir av med massa träd men får en skidanläggning i stället. Vi får lite vinst dessutom nu när vi har upptäckt en tillfällig möjlighet. Mer specifik än så blev brukets vd inte men han bad Gideon att försöka snabbplantera sin idé för skidklubbens styrelse. För det var ju din idé, Gideon, den var briljant lovordade Håkan Bengtsson.

Så tror jag att det gick till. Magnus gjorde en paus men fortsatte. Vill kommunen sälja mer skog än vad deras expertorganisation rekommenderar? Låt oss fråga Kommunskog om det en dag. Och om kommunen av någon anledning vill det så vad vill man då göra med den extrainkomsten? Kommunens budget är i balans, vad ska vi med pengarna till? Vill vi ha en skidanläggning? Ska vi

fråga kommunens invånare? Och slutligen, varför hugger vi inte ner alla träd, vad ska vi med dom att göra?

Inga skrattade till – filosofi och ekonomi i en skön blandning. Det du, Magnus, det är som i våra unga år när vi läste Marx'.

Ja, jag kanske kan ringa Karl Marx, eller åtminstone börja med att låta kommunen samla på sej lite kunskap i ämnet. Vad vill vi ha i en kommun? Vi vill ju helst inte tyna bort i konkurrensen med kringliggande kommuner.

Massmedia släppte bevakningen ganska snabbt men jag tror att insändarsidan kommer fyllas med åsikter. Men – alldeles bortsett från politiska och populistiska utspel om vad en kommun ska göra – så ...på bordet ligger en begäran om avverkning av skog och den måste besvaras. Frågan om en skidanläggning kan vänta, den frågan måste ju utredas noga. Det är prioriteringsordningen och pappersbrukets fråga måste snarast besvaras. Det är det som är mitt och kommunstyrelsens jobb.

12

Gideon led två nederlag följande dag. Magnus tog honom runt axel precis efter kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde och ledde honom in på sitt rum. De såg ut som de allra bästa vänner.

Jo, du Gideon, jag hade ett informellt möte med Håkan Bengtsson på pappersbruket igår. Han sa en del överraskande saker till mig.

Gideon är långt ifrån dum, han förstod med en gång vad det handlade om och antagligen hade han insett sedan flera veckor tillbaka att han hade överträtt sina befogenheter.

Jag förstår, jag fattar, jag fattar, är du förbannad?

Ja, det är jag, ska jag uppriktigt medge men jag vore glad om vi kunde enas om att vi undviker gräl om det här, nu när du ju själv förstår.

OK, tack, svarade han.

Då gör vi så här, avrundade Magnus, du klargör på ett lika informellt sätt som dina tidigare överenskommelser med Håkan Bengtsson att du inte har befogenhet att göra överenskommelser i kommunens namn, era samtal får fortsättningsvis handla om fackliga frågor. Skrivelsen från skidklubben är diariestämplad av kommunkansliet och har kommit till mej och jag tar mej an den så snart jag har möjlighet till det. Den kommer att gå den vanliga utredningsvägen förstås men jag tror att den är av så stor betydelse att vi måste på något sätt också dra in den stora allmänheten. Kommunens skog är inte bara till för skidåkare – även om dom naturligtvis också måste få sina behov respekterade, eller hur? Någon förfrågan från bruket har vi ju inte fått in till kommunen så deras behov av våra träd kan vi ju inte koppla ihop med skidåkarnas förfrågan. Då säger vi så Gideon, tack för att du tog dej tid att diskutera med mej.

Någon diskussion hade det ju inte varit men Magnus hade upptäckt den sköna effekten av just de avskedsorden. Gideon rörde sig sakta ut ur rummet, han var stukad men också förnärmad och det av orsaker som han inte brydde sig om att fundera över.

Men dagen var inte slut, fler överraskningar fanns runt hörnet.

Kommunstyrelseledamoten Lennart Haage representerade socialdemokraterna i kommunstyrelsen sedan många år. Men det partiet var ju på ett olyckligt sätt delat i två jämnstarka falanger och han hade genom sin fackliga bakgrund kommit att förknippas med Gideon Ståhl om än på ett lite lösligt sätt. Som alla andra i partiet var han dock sedan många år nedtryckt under den stora handflatan. Den stora allmänheten pratade ofta om Stens hårda näve som gjort att få hade lyckats resa sig innan domaren hade räknat till tio. Internt i partiet pratade man däremot om Stens handflata som med ett jämnt och hårt tryck höll nere all intern diskussion och debatt. Det var nu när handflatan hade lyfts bort som olika skärmytslingar började skönjas.

Lennarts entré var nu den senaste yttringen av den utvecklingen.

Hej Magnus, jag har ett ärende till dej, får jag komma in?

Visst, var så god.

Kort och gott, jag lämnar mitt kommunala uppdrag nu, jag har fått nog.

Magnus andades in – förvånad.

Berätta Lennart vad det är som trycker dej.

Den korta versionen är att jag alltså är trött på att jobba i politiken även om det fortfarande är intressant. På något sätt skulle jag kunna fortsätta – om det inte vore så att jag också lämnar partiet. Inte för att byta till något annat utan helt enkelt för att jag är trött på grälet inom vår partiavdelning. Jag står inte ut med Gideon och Erling och jag står inte ut med att förknippas med att vara med i Gideons lag. Feg som jag är vill jag därför sluta, jag har ju hållit på lite för länge också, min familj och jag är överens om att vi ska ta hand om oss själva.

Uff, det var mycket på en gång, det här...

Jag vet och det slutar inte med det för jag ska göra en ytterligare politisk insats nu och jag hoppas att du kommer

acceptera den. Jag ska prata med valberedningen om att min plats i partistyrelsen ska besättas av Stens änka – Sonja. Jag har skojat med henne om det ... och jag tror att hon skulle ställa upp ... för din skull Magnus, du kommer behöva hjälp.

Magnus tittade begrundande på Lennart men sa inte ett ord.

Där fick du något att fundera på, eller hur, och eftersom du inte skriker ”Nej Nej” så går jag vidare i min plan och kontaktar valberedningen. Dom kommer gilla idén. Sonja är populärast av oss alla i partiet, det vet jag. Hej då, Magnus, du ser rolig ut när du sitter där alldeles stum. Den minen ska jag försöka föreviga. Du vet att tecknande är min stora hobby.

Gideons andra nederlag för dagen hade därmed fullbordats, hans ställning gentemot Erling skulle försvagas men det visste han inte om än.

Lennart log när han med lätta steg lämnade kommunalrådets kontor och kommunhuset med sina första steg mot friheten från partikonflikter.

13

Kommunstyrelsen gav Magnus rätt i att skidklubbens brev var alltför allmänt hållet för att kunna vara föremål för en vidlyftig åtgärd. Det gick inte att utröna om det var ett utkast till en idé eller en allvarlig förfrågan efter ett kommunalt beslut. Magnus visste inte riktigt vad han skulle göra med det så han bestämde sig för att låta planeringschefen på sin egen avdelning att titta på det och komma med några kommentarer. I all enkelhet skickade han ett svarsbrev till skidklubben om att kommunen hade mottagit brevet och har påbörjat en intern undersökning av vilka förutsättningar som finns. Han var ganska säker på att det skulle komma en betydligt allvarligare skrivelse från brukets verkställande direktör i ett ärende om

skogsavverkning och att skidklubbens brev enkelt kunde fogas ihop med det. De skulle säkert bilda en enhet.

Hans första direkta arbetsinsats var att ta med ärendet till kommunens informella och näst högsta instans, hans hustru Inga. Hon är ju i Magnus tankevärld på gång att bli kommunens nya drottning. Frågan är bara om hon vill.

Vi håller på att dras in i någonting som vi kanske inte orkar med, svarade Inga fundersamt när Magnus tog upp samtalsämnet senare på kvällen. Att vara kommunalråd verkar vara ett 18-timmarsjobb, eller vad tror du?

Mm, det börjar likna det lite grann och hur tusan ska vi se på det egentligen?

... jag kommer stötta dig, jag lovar, så länge jag orkar, det vet du, frågan är hur länge det blir.

Mm, jag förstår och fattar och så...

Stämningen var avvaktande. Både Magnus och Inga funderade var och en på sitt håll på det psykiska innehållet i arbetsbördan. De satt tysta, behöll sina tankar för sig själva eftersom ingen av dem kunde göra sig en föreställning om vad den skulle göra med dem själva.

De var ett ganska lyckligt gift par. De hade levt ihop som par i nästan trettio år och hade dragit upp två flickor till självständiga individer som sedan flyttat ifrån landsbygden till välavlönade jobb i Stockholm. De var ett par som hade skapats av stämningen inom SSU i slutet på 1960-talet under den radikala tiden på Bosse Ringholms ordförandetid. Det var en optimistisk tid, det var roligt att jobba inom politiken, de hade haft roligt också ihop när deras frivilliga arbete för ungdomsförbundet hade tagit slut för dagen. De hade upptäckt ett gemensamt intresse i konst och litteratur och gjort som många andra, läst några böcker av Marx och tänkt på möjligheten av en ljus framtid för sig själva och för den arbetande befolkningen överlag. Paul Lafargue blev en idol när de upptäckte honom och hans tankar om rätten till lättja och en begränsning av den nödvändiga arbetstiden till tre timmar per dag. Sedan tog väl den största entusiasmen slut när deras organisation blev omsprungna av stökiga maoister i Kfml och påföljande avknoppningar inom vänstern. De drog sig sakta in mot varandra och gifte sig och behöll ett sansat engagemang inom partiet, vilket på ett ganska naturligt sätt ledde till ett biblioteksjobb för Inga och partikarriär för Magnus. Båda

trodde att livet skulle rulla vidare på det sättet och de trivdes med det. Det var deras kulturella intresse som höll ihop dem och de skaffade en övernattningslägenhet i Stockholm för att kunna pendla till olika lockande evenemang. Nationalmuseet och stadsteatern var stamställena förutom de sköna promenaderna i Kungsträdgården och båtutflykter i skärgården. Att äta strutglass en vårdagspromenad på Djurgården höll ihop deras äktenskap så stadigt att vänner och bekanta betraktade dem med förundran.

Vad skulle hända med dem under den uppseglande pressen på deras uthållighet? Det var vad de funderade på när de satt tillsammans med sina tekoppar på kvällen. Ingen av dem hade skidåkning som intresse, pappersbrukets väl och ve hade inte berört dem på något sätt och båda verksamheterna hämtade sin råvara från skogen och där hade de sällan varit. Skogen låg åt fel håll, i riktning mot Norge och Stockholm låg åt motsatt håll. Den skog som de vanligast såg spår av var på timmerbilarna som kom farande några hundra meter från deras hem, mer var det inte. Någon oro för arbetslöshet fanns inte i kommunen i alla fall inte på biblioteket eller kulturnämnden där Magnus

alltså hade haft sitt uppdrag som nämndordförande. Den kommunpolitiska verkligheten kom dem närmare nu och rubbade deras stillsamma ro.

Vi kanske skulle bjuda in Sonja en kväll och fråga henne vad som händer när man blir kommunalråd? sa Inga till slut.

Det är en bra idé att bjuda in Sonja, det tycker jag verkligen men kanske inte för något speciellt syfte. Den här sammansmältningen med skidklubben och med pappersbruket, det är ju bara en lite svag aning från min sida. Det kanske inte alls är så men jag tror att hon kanske känner sej lite ensam... fast, det är också bara en känsla av aning som jag har i huvudet någon stans.

Vi gör så här då, Magnus, vi samlar ihop oss till en slutsats. Vi väntar med att se om vi orkar eller inte, vi tar i stället och aktiverar oss en smula på helgerna, vilar från politiken och går ut i skogen i stället. Har vi någonsin varit ute i skogen? Vart går man för att komma till skogens själ? Och så bjuder vi in Sonja till en enkel supé, jag kan ringa henne om det men först går vi till skogs.

Visst så gör vi, vi tar en skogspromenad i helgen. Jag ska kolla en sak med Sonja för egen del – om hon kan tänka sej en partistyreelseplats men jag för inte någon supé på tal.

Partistyreelseplats?

Ja, det dök upp en sådan tanke från Lennart Haage, som vill sluta men låt oss inte fördjupa oss i det nu. Nu vill jag försöka koppla av från jobb, nu är vi ju nära 18-timmarsgränsen.

14

Sväng vänster här!

Varför då?

För att jag säger det, svarade Inga, sväng nu, jag vet vart vi ska.

Magnus tittade undrande på henne men följde ändå hennes uppmaning. Det var inte längre en väg de åkte på tyckte han, det var ju en skogsväg och den var inte särskilt

vacker heller, ganska snabbt övergick skogsområdet till ett stort kalhygge på ena sidan av vägen.

Usch, utropade Inga så fult - men vi ska åka en kilometer på den här vägen sedan ställer vi bilen och går till skogs. Hon tog Magnus hand och kramade den, hon var både spänd och förväntansfull – men det fanns en oro i hennes röst.

Jag har pratat med kommunekologen i veckan och frågat om det bästa stället för att starta vår skogsutbildning men jag fattar inte varför vi ska behöva se sådant här elände. Inga nickade ut mot kalhygget.

Det är så skogsbruk ser ut, inget konstigt med det, så har det alltid sett ut. För hundra år sedan eldade man upp skog och gjorde om ytan till jordbruksmark, nu föryngrar man med trakthygge, sådan är verkligheten utanför turistidyllen.

Nä, du Magnus, så är det inte alls. Min morfar skötte en skog som man alltid hade gjort förr, den var fin på alla sätt. Sedan blev han för gammal och när hans häst sedan dog så sålde han till skogsbolaget. Vet du vad dom gjorde?

Nä.

Dom tog ner vartenda träd, kalhögg rubbet, plöjde upp, marken, planterade gran och besprutade området med

hormoslyr så att inga aspslyn skulle konkurrera. Min morfar orkade inte se området utan han gick hem och la sej med ett kort på sin häst bredvid sej och dog. Hans skog var en av de första i min hemtrakt som sköttes på modernt sätt, så hade man aldrig tidigare gjort. Skogsbolagen vet det men vi människor vet för lite så vi luras att tro att det är så man ska göra. Men Oj, där framme börjar skogen igen, det var dit hon ville att vi skulle åka.

Vem?

Kommunekologen. Nu förstår jag, hon gav oss ett skogsområde men att vi skulle åka igenom ett kalhygge för att se och jämföra. Hon sa att vi kunde ställa bilen här någonstans, vänta, jag ska titta på kartan.

Du har verkligen förberett, wow, imponerande.

De steg ur bilen, kände den ljumma skogsluften och hörde ljud på avstånd – fågelsång på ett annat sätt än det vanliga där hemifrån. Allt var så stilla. Ljudet från bildörren som stängdes lät också helt annorlunda. När luftrummet runt om dem var så gigantiskt så försvann ljudet, det kom inte tillbaka från huskropparna som fanns runt parkeringsplatsen där hemma i radhusområdet.

Magnus var handfallen. Har jag någonsin stått på en sådan här plats tidigare? undrade han, Han blev osäker. Visst måste jag ha gjort det, någon gång i barndomen väl? Men riktigt säker var han ändå inte. I skolan då? Jovisst, men då hade inte denna gigantiska tystnad omslutit honom. Klasskamrater hade stöjat och skrikit och inte bara de, förstås, han hade varit med och skapat oväsen. Frågan är om de ens hade funderat över att det var i en skog de hade befunnit sig i, snarare uppfattade de nog hela sceneriet som ett äventyrslandskap med Robin Hood – eller kanske till och med som älskogsområde med blyga jungfruliga tjejer att hoppas på.

Han blev yr och tog Inga i sin famn och kysste henne. Inga skrattade till och lyste upp. Det var lite äventyrligt.

De spände fast sina ryggsäckar, lämnade bilen och tog sina första steg in i skogen. Inga pekade med hela handen efter att ha tittat på sin medhavda karta.

Ljudet blev annorlunda, dofterna likaså, den hårdgjorda marken upphörde och i stället kände de en sorts sviktande stöd under sina fötter. De såg sig om åt alla håll och kunde inte längre se deras bil. Träden kom närmare, skogen tätnade med det var ändå ganska lätt att orientera sig. Det

var uppenbarligen en sorts blandskog som de befann sig i, ingen tät granskog. Äventyret hade börjat.

Gång på gång stannade de upp och försökte förstå vad det var som var omkring dem. De slog sig ner på en medhavd filt och småpratade en stund tills det var dags att gå en liten stund till. De hittade en skogsglänta där de kunde dricka lite kaffe innan de återigen gick vidare. Deras mål var ingenstans med deras riktning var utstakad – av Inga men i sina detaljer beskrivna av kommunekologen som uppenbarligen hade lagt ner stor möda för att ge dem en upplevelse som inte gick att glömma.

Stövlar var praktiska att ha, upptäckte de nästan omedelbart för det som de ibland upplevde som lite vått var ofta början till en äkta våtmark.

Jösses, om vi fortsätter här så kommer vi gå ner oss i ett kärr, sa de till varandra och insåg att de inte skulle kunna gå en meter till utan att ta in vatten i stövlarna. Här får vi allt vända.

Det var på eftermiddagen denna lördag som Magnus började fundera över var de befann sig, hur mycket klockan var och om det inte var dags att hitta tillbaka till bilen. Det

fanns en viss risk för att det skulle bli mörkt och hur de skulle klara det gjorde honom fundersam, rädd faktiskt.

Inga, visst måste vi börja tänka på hur vi ska komma tillbaka innan det blir mörkt. Hur mycket är klockan egentligen?

Vänta, vänta med att fundera på det en liten kort stund, ser du gläntan där framme. Vi går dit först så sätter vi oss där och tittar på kartan och bestämmer när det är dags. Kom Magnus, nu ökar vi steglängden.

Så gjorde de men snart stannade Magnus upp förskrämd. Men där finns ju folk redan, ser du inte tältet?

Inga fnittrade till odygdigt rent av, han kände av en lätt irritation, hon är rent av lättsinnig, tänkte han. Vad har det tagit åt henne? Och vad är det för lådor som står framför tältet, är det någon sorts biologisk expedition? – men stanna då för guds skull utropade han.

Men det gjorde hon inte, hon gick vidare rätt in i gläntan och gick rent av fram emot tältet. Kom, Magnus, tältet är vårt, lådorna innehåller mat. Vi stannar här, sover över natt. Lyssnar på nattens tysta ljud – och kanske några lite skrämmande. Hu-hu, hon skrattade och gick den förvånade

Magnus till mötes. Kom vi är hungriga men först går vi in i tältet och klär om till middagen.

Magnus sjönk ner på knä i den mjuka marken, han var inte trött men ändå orkade han inte stå upp. Inga, stönade han. Inga min kära, sedan tystnade han.

Det var ganska mysigt inne i tältet. Han fick erkänna det för sig själv fast det hade tagit en hel del kraft att klara av att ställa om till tanken på övernattnig. Han tog av sig stövlarna, de hade varit sköna att ha, lättgångna men Inga hade tagit med sig hans sköna träskor. Då kändes det omedelbart som att han var tillbaka till en civiliserad värld. Skogen var fin men han kunde ännu inte direkt omfamna den – inte än i alla fall. Inga hade bytt om till en sommarklänning. Hon har blivit galen, tänkte han och följde med henne krypande ut ur tältet till en uppdukad festmåltid med förrätt, huvudrätt och inlagda påron med vispgräddor till dessert. Inga log vänligt åt allt som han såg ut att tänka. Hade Inga någon gång under deras tid tillsammans varit så här lättjefull och upptågsfull? Nä, kom han fram till. Det här är helt nytt- men det var vackert, han kände sig glad över deras samvaro här och han ville inte

förstöra upplevelsen med att fundera över varför det var som det var. Det bara var.

De satte sig till bords, hopfällbara tältstolar förstås och Inga korkade upp flaska med mousserande vin till förrätten.

Vet du vad det är som lyser på himlen? Frågade hon sedan.

Nej

Det är ingen stjärna, det är planeten Venus och den brukar lysa upp som en diamant långt innan det blir skymning. Den är så vacker. När jag var liten hade jag den som sällskap på vårvällarna. Jag kände mej så trygg då. Och så känner jag mej också nu. En aldeles egen diamant till alla som vill ha den. Skål, Magnus

Skål, Inga, var är vi?

Vi är i en skogsglänta bara några hundra meter från bilen så dit skulle vi kunnat gått på fem minuter om vi ville men det vill vi inte för nu är vi ute i skogen och känner på hur det är där. Där som kommunen kanske ska lägga ett skidspår eller pappersbruket ska omvandla till kartonger och hushållspapper.

Men det kanske blir ett bra skidspår här ute i ödemarken, kan du inte tro det?

Jodå, det kan jag göra men först när jag vet att kommunalrådet själv har lärt sej om vad man då gör ett ingrepp i. Ingrepp kan vara bra och de kan vara dåliga.

Det här var ett jättetrevligt, mysigt initiativ, tack så jättemycket.

De hade ätit en underbar måltid och de hade sakta närmat sig tältet för att gå och lägga sig. Det fanns inte så mycket annat att göra efter det att de hade följt uppvaknandet av allt flera stjärnor på himlen i takt med hur mörkret hade tilltagit. Men deras lilla uteplats var ändå lite belyst av stjärnornas mängd så de kunde njuta av den stillsamma kvällen.

När de hade krupit ner i sina sovsäckar frågade Magnus om hon kände sig trygg här ute i skogen men i ärlighetens namn medgav hon att riktigt barndomstrygg som i ”Trygga rekan” kände hon inte.

Gör du? Frågade hon sedan och Magnus gjorde samma medgivande. Inte riktigt ... men Inga, om du kommer lite närmare mej så du kan ligga i mina armar kanske det blir bättre. Magnus var dessutom lite orolig för hur det skulle gå med Ingas insomning. Hon kunde inte somna, det var ett problem som de båda hade levt med i tjugo år nu. Magnus

kände lite oro som gick över när han märkte att Inga hade somnat på mindre än en minut efter att de hade krupit ihop tillsammans.

15

Kommunens skogar sköttes sedan lång tid tillbaka utifrån en uppgjord skogsbruksplan, som förnyades regelbundet och minst vart femte år. Magnus startade sin första arbetsdag på kontoret med att leta upp den och började läsa. Det var förstås av nyfikenhet utifrån det förslag han hade fått från pappersbruket, brevet från skidklubben och Ingas och hans plötsliga övernattning ute i skogen. Det var verkligen hög tid att kommunens första

kommunalråd försökte sätta sig in i den viktigaste näringen i den bygd han var satt att styra.

Han lutade sig bakåt i stolen och tittade upp i taket. En tanke dök åter upp i hans huvud när han reflekterade över en ”bygd som han var satt att styra”. Erling kommer aldrig att släppa den oförrätt som han utsattes för när Sten just hade dött. Erling var partiets mest utpräglade politiker. Hans uppfattning var förstås att efter Stens frånfälle skulle den obetydliga reserv i partiet som var vald som vice ordförande frivilligt avsäga sig aspirationen på ordförandeposten och att Erling skulle väljas. Men denne obetydliga reserv gjorde inte som Erling hade förväntat sig och hans snopenhet övergick ganska snabbt till avsky och förakt. Det var därför, förstod nu Magnus, som Erling inte hade börjat intrigera på omvälvningens första dag. Han hade chockats och gjort honom handlingsförlamad. Evalottes angrepp på Magnus på första partistyrelsemötet var Erlings första utbrott, förmedlad av en av hans förtrogna. Gideon var lättare att hantera, han spelade sitt spel som åtminstone var synligt.

Magnus skakade, med viss möda, av sig obehaget och började tänka på hans och Ingas möte med den ståtliga naturen.

Skogsbruksplanen berättade att kommunen hade ett skogsinnehav på 2000 hektar varav 1200 var produktionsskog,. Produktionsskog? Vad är det för konstigt ord, tänkte han. Nå, vidare i texten, runt själva centralorten och dess kringliggande tätorter fanns en sorts trivselskog med blandade träslag, en hel del gran men också lövträd som asp och björk. Ädellövträd var däremot ganska sällsynt. Det var här som invånarna njöt av skogspromenader och skidspår. En bit utanför det området, men inräknat i produktionsskogen, fanns cirka 300 hektar ganska noggrant skött skog där de mera entusiastiska skogsälskarna kunde vandra ut och plocka lingon, blåbär och svamp. Här kunde man ibland hitta antydningar till stigar och i sällsynta fall några övergivna torp där endast grundplintar stod kvar tillsammans med några förvuxna gamla äppelträd, som en kunnig pomolog nog skulle utbrista i glädjetårar över. Gissningsvis är det i detta område som skidklubben skulle vilja utgå ifrån men han trodde att de nog gärna skulle vilja utöka och tränga in i den

del som han och Inga hade vandrat i. Magnus tyckte att det fanns en spänning i att ha inspektera området i god tid och ha argument antingen för eller emot skidklubbens kommande skisser.

Skogsbruksplanens sista del var en beskrivning av den så kallade produktionsskogen, som sköts av Kommunskog och intäkterna från den delen rullade in i den kommunala budgeten. Det var vanligtvis inte någon större intäktspost men det fanns en trygghet i att den alltid fanns där varje år. Pappersbruket var inte någon köpare av kommunens skog och det var därför som det slog larm i Magnus hjärna. Varför var det nu så jätteviktigt så att pappersbrukets vd nu plötsligt började tokuppvakta kommunen. Det måste vara så att det finns en jättevinst för bruket att hämta hem, en sorts 'en på miljonentillfälle' på gång. Tids nog löser det sig, det kanske ändå är viktigt att få prata med någon på Kommunskog om vad det är frågan om.

Han kände ändå ingen direkt oro, skogen var stor och bara 50 hektar innebär en yta av 100 fotbollsplaner. Visst borde det väl gå att klämma in rejäla skidspår där, tänkte han, även om det måste dit byggnader för skötsel och hygien. Det blev plötsligt lite spännande att för första

gången som politiker få möjlighet att utveckla någonting nytt till gagn för kommunens invånare. Det kändes fräscht och annorlunda och han var beredd.

16

Har du sett att Dagbladet har intervjuat Erling om Göran Perssons idé om det gröna folkhemmet.

Ja, jag såg det ... hur så?

Vad då, hurså? Det är ju du som är ordförande...

Javisst, det är jag ... och? Vad är problemet?

Men Magnus, det vet du ju ... partiet jobbar inte så, det är ordföranden i det socialdemokratiska partiet som uttalar sej i olika frågor, utifrån ett enigt parti...

... ?

... !

Nja... är det inte lite omodernt faktiskt med en så formaliserad hierarki, jag tycker väl att en tidning kan intervjua vem dom vill.

Ja men Erling borde ha fattat att han skulle ha bett tidningen att kontakta dej. Gorbatsjov påstod också att hierarkier inte var så där jätteviktigt – och vips, så avsattes han.

Vi är ingen diktatur, partiet är demokratiskt, Sverige är demokratiskt.

Men psykologin är densamma överallt när människor är inblandade. Inbördes strider... söndrade vi faller... Erling föraktar till och med själva idén med Göran Perssons gröna folkhem.

Om du ger mej tidningen en kort stund så får jag läsa en gång till var karl'n säger, jag läste nog lite slarvigt förstår jag nu.

Det tog några minuter sedan la Magnus ifrån sig tidningen och tittade lite avvaktande framför sig, rätt in i väggen. Där hängde en tavla som de hade fått när de gifte sig. Det var en sorts nonfigurativ historia av en tidigare lokal konstnär som flyttat till Stockholm och skaffat sig ett

namn. Kanske tavlan hade börjat få ett visst värde, tänkte han. Det är nog med tavlor som med aktieförmögenheter att den första miljonen är svårast. Erling filosoferade inte i artikeln, han deklarerade framt ett majestätsbrott mot Göran Persson. Erling skjuter undan hela idén om en eftertänksam industripolitik baserat på ny energi och kretslopp inom det mänskliga samarbetet. Han menar att industriskorstenarna ska ryka som aldrig förr, hela västvärlden har en ny chans till enorm ekonomisk tillväxt. Nu har vi blivit av med vår tids största diktatur, muren har fallit sedan bara några år tillbaka, nu blir det ett krig om marknaderna som uppstår Nu öppnas ju hela det ryska imperiet för de västerländska produkterna och det ger oss samma chans som vi tog vara på efter andra världskriget. Den socialdemokratiska regeringen, tillsammans med ett framtidsinriktat näringsliv, skapade ett välstånd utan like i Sverige. En ny, nästan gränslös ekonomisk era ligger framför våra fötter. Vi kan köpa in den ryska oljan och omvandla våra råvaror till allt det som de östeuropeiska folken så länge har saknat. Europa och Sverige får inte tveka en enda sekund för då blir det Amerika som tar hela marknaden är Erlings avslutande ord och antagligen

utropade han sig i samma stund till den nya ordföranden och nya kommunalrådet efter den kortvariga MagnusErikssonska parentesen i kommunen.

Jag tror att det är dags för mej att ringa till Sonja. Jag tror att hon behövs just nu – mer än någonsin. Hon ses nog fortfarande i partiet som Stens drottning.

Från badrummet och tandborstrutinen hörde han hur telefonen nere i hallen ringde och han hörde strax därpå hur Inga i all hast rörde sig uppför trappan och ropade in genom dörren. Magnus, det är Sonja som ringer, ska jag säga att du ringer upp?

På alla andra av årets dagar hade hans svar varit självklart men inte idag. Jag kommer ropade han genom dörren och klev ut ur toaletterummet i största hast. Trappan till nedervåningen tog han i fyra steg.

Hej Magnus, jag tänkte att jag skulle ringa så här några minuter efter att du hade läst tidningen. Jag tror att du behöver hjälp, eller hur?

Hon fortsatte utan att vänta in något svar från honom.

Jag ringde Sigrid i förra veckan och anmälde mitt intresse för den lediga styrelseposten efter Lennart Haage.

Och vet du vad som är bra, Magnus? Jo att valberedningen kommer att enhälligt föreslå mej som ny styrelseledamot – så, det betyder ju att du har majoritet i styrelsen i varje fråga där Erling och Gideon inte går samman mot dej och det lär ju aldrig hända. Visst är det en mycket bättre nyhet än den som du nyss läste om i morgontidningen?

Sonja, du är underbar, tack ska du ha, en fantastisk nyhet det håller jag med om, Vad var det som fick dej att göra så här?

Lennart!

Lennart ... Lennart Haage?

Ja, han ringde mej för ett tag sedan och vädjade om hjälp för din räkning. Han berättade att han tänkte avgå, han var trött på intriger och han tyckte att du skötte dej så bra att det vore synd om Gideon skulle ta över – då hade han varit tvungen att stödja honom eftersom han av hävd tillhörde den falangen. Erling var inte något direkt hot menade han – men nu, som du ser flyttar Erling fram sina positioner. Det där har Erling planlagt i minst en månad, det är jag övertygad om. Visst hade vi tur att Lennart var ute i god tid även om han just då inte förstod att den var så himla knapp.

Jag är mållös.

Det förstår jag, Sonja bjöd på en konstpaus sedan fortsatte hon. Så nu är jag den enda som kan hota din ordförandepost, faktiskt, med mitt förtroende i hela partiet, är det inte kul, säg? Fast, det fattar du väl, att jag skojar.

Jo, jag fattar det men oss emellan, jag tycker inte att min person är så himla viktig egentligen. Vore det inte bättre om du tog över?

Pss, aldrig i livet. För mej är politik slut. Jag tänker bara vara med så länge som du behöver mej. Snart har väl hela den här cirkusen blåst över får vi hoppas. För hur tänker du Magnus, du tänker väl vara kvar?

Jodå, det tänker jag – så får vi se hur många år det blir.

De la på, Inga hade stått bredvid under hela samtalet, nu log de mot varandra. Jag har tre skyddsänglar, Sonja, du och Lennart Haage. Varför har jag förärats så många, kan du berätta det för mej?

Det är för att du är av rätt sort, en ny sort.

Fylld av häpnad cyklade han iväg till jobbet den här dagen. Han förstod att dagen skulle bli påfrestande. Erlings insats i tidningen skulle bli dagens samtalsämne eftersom

ingen visste att den socialdemokratiska partistyrelsen skulle få en ny majoritet inom bara några dagar. Erling skulle antagligen dyka upp i korridorerna några gånger mer än vanligt och Magnus visste med sig att det var viktigt att hålla sig undan så mycket som möjligt. Kanske var det bäst att ta med sig Yvonne in i något samtalsrum för att påbörja planeringen av nästa generations dagis- och skolutbyggnad. Det såg faktiskt ut som att utvecklingen skulle bli mera positiv inom några år, man hade fått en viss inflyttning och födelsetalen skulle kunna öka. Någon gång måste man ju börja planeringsprocessen, åtminstone för att få några olika scenarier.

Magnus fascinerades utav liknelsen från förra sommaren då han hjälpte en granne med tunga lyft i trädgården. Att en börda blev lätt att bära om man kunde få de stora tyngderna att balansera varandra i var sin ände. Det gick att hantera både Erling och Gideon så länge de vägde upp varandra. Det skulle bli förödande om de plötsligt skulle få en anledning att gå samman, då skulle Magnus inte kunna sitta kvar i mer än månaden ut.

Varför håller jag på med detta, egentligen, tänkte han. Är det bara för att göra pappa glad? Han tvekade, höll

tillbaka cykelfarten och grubblade över sin fråga. Nu hade han ju dessutom lovat Sonja.

Kan det vara dags för mej att försöka tänka i nya banor? Jag kanske inte ska se Gideon och Erling som påfrestande konkurrenser, kanske går det att bjuda in dem som samarbetspartner. Vi skulle kunna bli en kraftfull trojka, som drog åt samma håll? Vad skulle det till exempel innebära om vi lät Erling hålla förstamajtalet i år? Normalt borde det ju vara min uppgift men det är ju detta jag menar - dags att tänka i nya banor.

Han stannade upp helt och på bron över ån klev han av cykeln och ställde sig vid räcket och tittade ner på det brusande vattenflödet.

17

Omröstningen är därmed klar, jag hälsar Sonja välkommen in i styrelsen och tackar samtidigt Lennart för den fantastiskt fina insats som du har bidragit med under alla år i styrelsen. Lennart, du har varit en tillgång att ha med i båten vid varje tillfälle som det har blåst och det måste vi ju erinra oss – det har blåst, verkligen, vid några tillfällen. Kanske en dag kan vår nya styrelseledamot berätta om hur det var därhemma när Sten fick uppleva några bistra stunder.

Magnus la ifrån sig ordförandeklubban och reste sig för att tacka Lennart med ett handslag och en gåva från partiet samt att ge Sonja en fin blombukett och en varm kram. Han kände att det var en av de mest glädjande kramar han någonsin hade delat ut.

De övriga styrelseledamöterna sken som solar och det gjorde också både Gideon och Erling. Hur besvikna de än var höll de på partidisciplinens krav om att hålla god min och att i första hand alltid tänka på partiets välmående. Gideon hade faktiskt förlorat en av sina anhängare i det ständigt pågående kriget mot Erlings politiska gäng och Erling hade fått se sin noga planerade strategi för att utvidga sin maktpotential punkteras. Det var hårda slag för dem båda men de visade inte med en enda åtbörd några känslor åt sådant håll. Erling hade dessutom fått känna en sorts skam över sitt majestätsbrott, ingen hade missat hans uppsåt men man imponerades nog en hel del av den skicklighet som man trodde att Magnus hade uppvisat. Magnus förstod det och även om han inte underblåste det så gjorde han ingen ansats att tona ner sin framgång. Han förstod att han behövde den för framtida utmaningar.

På vägen ut från sammanträdesrummet in till den sedvanliga kaffestunden bullrade man hjärtligt på partipolitiskt vis alldeles oavsett vilket lag man tillhörde för även om blocken verkligen existerade så gjorde de det bara vid vissa speciella frågor. Magnus såg sin chans att försöka få ihop gänget nu när Sonja hade kommit in och suddat lite på gränskonflikterna. Du, Erling, sa han, vi borde kanske införa någon sorts arbetsdelning här i partiet för att visa på att ett nytänkande ägt rum i partiet. Skulle du kunna tänka dej att vara den i partiet som höll årets förstamajtal? Det är ju du som har den ideologiska glöden hos oss.

Magnus såg med sorg på hur Erling under de närmaste två sekunderna brottades med viljan och stoltheten av att säga Nej till ett sådant förslag men också längtan efter att få en sådan framskjuten plats att stå framför alla i kommunen och hålla årets viktiga tal. Till slut svalde han stoltheten och sa på kortaste möjliga sätt ”Ja, det kan jag göra”.

Magnus undrade om han hade gjort rätt, Erling såg inte ut som den samarbetsman han hade hoppats på.

Bortanför sådana punkter var sammanhållningen ändå tydlig om än inte hjärtlig. Den uppmärksamme iakttagaren skulle kunna se att det sedan urminnes tider gick en

könsklyfta genom partiet men Sonjas närvaro hade haft en effekt att klyftan hade minskat avsevärt. Alla ville nog se Sonja som en bro mellan dem. Hon gjorde ett strålande intryck och hon visste om det.

Det var vad jag kunde göra, sa Sonja, när hon och Magnus gick den gemensamma sträckan till hennes bil. Lite spännande tycker jag nog att det är även om jag inte tänker ta någon större plats i sällskapet. Jag ska akta på sammanhållningen och försöka bidra till att falangstriderna kan bli lite mindre – men nu är din och min samvaro slut som en följd av detta. Vi får inte bli ett par inom politiken, då vaknar missunnsamheten och nya falanger bildas. Så, tack Magnus, för att du har tagit på dej det här jobbet. Jag tror att det kommer bli väldigt bra.

Men någon gång kan jag väl ändå få träffa dej. Jag vet inte riktigt om jag vill avstå dej helt och hållet bara för att partiets avundsjuka kräver det.

Någon gång ska vi träffas, svarade hon. Inga bjöd in mej på middag nyss. Hon ville att vi skulle träffas någon gång i mitten av månaden, just nu minns jag inte datum men jag har det uppskrivet på en lapp hemma.

Oj, vi pratade om det för ett tag sedan och Inga är bra på att ta tag i saker. Vad skönt, då ses vi i alla fall snart. Tack för hjälpen, Sonja och god natt."

Sonja sträckte sig fram mot Magnus och gav honom en puss på kinden.

Vilken fantastisk dag, tänkte Magnus på kvällspromenaden hem, att hon ställde upp är ju ofattbart och att hennes ställning i partiet är så stark, det är ju näst intill obegripligt.

18

Magnus for hem till Sonja med en gång efter att hon hade ringt. Han fattade direkt att hon var i nöd och behövde honom ganska omgående men han förstod inte vad som var anledningen.

Hon mötte honom redan vid grinden och hon tog tag i hans arm och ledde honom upp på altanen

Magnus, jag är så ensam, jag är så fruktansvärt ensam och idag kändes det värre än någonsin – därför kontaktade jag dej.

Kom nu Sonja, du får lägga dej här bredvid mej och berätta. Det är det enda riktigt bra sättet att prata om allvarliga saker.

Magnus la sig ner på den soliga altanen och Sonja la sig bredvid med sitt huvud på hans arm. De låg alldeles stilla en stund och Magnus förstod att inte börja prata, Sonja fick börja när det passade henne. Det tog ett tag.

När Sten dog blev jag först rädd, sedan djupt bedrövad. Vi hade haft många fina år tillsammans och vi trivdes ihop. När det hade gått några månader hade jag anpassat mej till den nya situationen och började tänka lite grann på mej själv, vilka möjligheter hade jag fått i och med detta. Jag började se saker vid horisonten som jag inte hade föreställt mej tidigare. Men det blev lite konstigt för nästan ingenting höll måttet. Jag lärde mej innebörden av ordet meningslöshet.

Oj, jag kände en regndroppe, vi går in Magnus och lägger oss på min säng.

Du måste lägga dej tätt intill mej och så måste jag få lägga mitt huvud på din arm. Är det bra för dej Magnus? Jag behöver närhet nu och snällhet. Det har blivit för svårt med livet utan Sten och livet i det här huset.

Jag har börjat leta efter en karl – en snäll människa som kunde ersätta Sten åtminstone på något sätt och jag har verkligen letat men, tro mej, det är inte så lätt i min ålder – i vår ålder, ändrade hon med ett skratt. Det är annat med ungdomar, dom har en skola att gå till och dom kan vara ute på kvällarna och rumla omkring. Jag kan inte rumla omkring, hur skulle det se ut – i den här hålan – och jag har inget jobb att gå till, där jag kan träffa en snäll ekonomichef eller så... Nej, Magnus, det känns fruktansvärt ensamt och den här veckan värre än någonsin – fast jag vet inte varför. Att hjälpa dej i partiet var en tanke förstås men det är ju bara vid små olika tillfällen, kanske halvårsvis emellan, och det är ju förstås bra, jag menar, att det går bra för dej. Jag måste nog flytta iväg, det är vad jag har kommit fram till – flytta långt, långt bort... Det slog i en dörr, hörde du, det är någon som är inne i huset.

Jag kan ana vem det är, viskade Magnus men höjde plötsligt rösten och ropade: Inga!

Ja, hallå, hörde de Ingas röst från nedervåningen,

Det hördes steg i trappan och sedan stod Inga där i dörren till sovrummet.

Här ligger vi och kramas, urskuldade sig Sonja lite smått generat.

Det tror jag inte, svarade Inga, jag gissar att ni ligger och andas. Det är viktigt när det är allvar. Att andas löser en del problem. Hon vände sig mot Magnus. Jag såg din lapp, att du hade åkt hit. Hon satte sig vid Sonjas fotände och tog tag i hennes ena vrist. Vad är det med dej Sonja? Ska vi se om vi alla tillsammans kan reda ut allt som måste redas ut.

Du är så snäll, ni är båda så snälla. Jag känner mej så ensam och misslyckad, allt har blivit så förändrat sedan Sten dog, innehållet inom mig, själva 'Jag' har liksom försvunnit men jag vet inte vart. Jag skulle just säga till Magnus, när du kom, att jag tror att jag ska flytta till Stockholm, Jag kommer ju därifrån, fastän ingen vet det och jag har våra barn där. Jag kanske kan göra lite nytta för dom och för barnbarnen. Kanske ... om dom tycker om mej förstås, det vet jag ju faktiskt inte.

Du har tänkt alltså ...

Jo, det har jag men det är så himla diffust, jag måste göra mej loss på något sätt men det är en så tunn och smal yta som jag har att röra mej i numera. När Sten levde hade

vi ett ganska så stort umgänge, nu är allt så hopkrympt, det är bara barnen och barnbarnen...

... och så ni båda förstås. Hon började gråta. Hur jag än bär mej åt blir det konstigt, så jag är så villrådig.

Vi lever i ett litet samhälle, det märks när det händer något sa Inga i bilen på vägen hem. Hon skrattade till halvt uppgivet, halvt ironiskt. Allt fungerar så länge allt fungerar. Vad säger du om det Magnus, är det kommunens nya slogan? "Allt fungerar så länge allt fungerar" och Magnus höll med. Så är det nog men det är väl ingenting att grubbla över, Sonja ska antagligen flytta till Stockholm. Det är där hon kan få början till ett nytt liv. Vad skulle vi göra om vi inte hade våra jobb?

19

Jag tycker det är motbjudande men vi måste ju beakta frågan om skidstadion redan nu när vi ska besvara pappersbrukets förfrågan om avverkning. Det är som att vi inte längre sysslar med demokratisk ordning, fan, det är väl inte näringslivet som ska bestämma i kommunen. Magnus fäste blicken i Åkes blick men den blev obesvarad. Åke är kommunens chefstjänsteman och främste utredare, en ganska nyanställd ung kraft med väldig effektivitet. Magnus blev imponerad redan vid deras första möte när han som

kulturpolitiker ville ha nya lokaler för lagring av museiföremålen. Nu skulle de uppenbarligen behöva jobba ihop med deras första känsliga ärende.

Min fråga är - och nu vände sig Magnus direkt till Åke med en formulerad uppgift - får vi avverka skog utan att det går via Kommunskog? Nästa fråga är – vilken skog är mest lämplig? Kan Kommunskog svara på den frågan fastän dom inte får ha hand om själva avverkningen? Om vi nu ändå måste tänka på avverkningen som en del av en framtida skidanläggning då följer frågan om hur skidsällskapet vill att deras dröm ska se ut? Vi tvingas alltså ta hänsyn till en frågeställning som inte ens finns i sinnevärlden. Det är verkligen motbjudande. Kan vi inte bara ringa till bruket och säga – Kör, ta vad fan ni vill.

Nej, det kan vi inte.

Jag vet ... du får fixa det här, ring Kommunskog, ring skidklubben, men inte Gideon.

Åke vandrade iväg till sin kontorshemvist och Magnus tog upp tidningen som han redan hade hunnit läsa några gånger under förmiddagen. Tre insändare om skidstadion hade droppat in och Magnus försökte lära känna intensiteten i frågan. Alla andades en försiktig optimism

kring att vi äntligen kunde få ett fritidsområde som kunde samla alla generationer i ett utflyktsmål som var attraktivt. Alla tre insändarna hoppades också på en kraftigt förbättrad service med café eller rent av restaurang. Magnus blundade för att försöka visualisera området i färdigt skick. Han såg föräldrar och barn, skidor och doft av valla och termosar med salamismörgåsar. Nästan som en badstrand på sommaren utmed kusterna. Är skogen med skidspår och restaurang skogskommunernas badparadis? Han skrattade till av tanken och insåg att det var långt kvar innan att det kunde förverkligas – och tänk om det gick? Ofta blir tyvärr ens planer utspädda till blask genom olika intressen som krockar med varandra. Så vad är den kommunala slutsatsen, en dröm som tunnas ut och till slut försvinner. Vad är meningen med de kommunala ansträngningarna?

Han reste sig för att vandra iväg till tjänstemännen på socialkontoret som hade bett att han skulle komma för att diskutera en massa detaljer i budgetarbetet. Drömmar om fritidsområden och kulturfrågor, som fram till nu varit hans största intresse i arbetet var de ständiga förlorarna när socialkontoret slog larm om kostnadsökningar och när tekniska kontoret pekade med knubbiga fingrar på

stadskartan för att visa på renoveringsbehovet av de åldriga vatten- och avloppsledningarna. Det är där som utträngningspunkterna ständigt pulserar och trycker undan allt som skulle kunnat vara roligt. Fast vad tycker kommuninvånarna om egentligen, det visste Magnus väldigt lite om – och genast hittade han en ny dröm och en ny utgiftspost, ett invånarråd som producerade ständigt nya infallsvinklar om vad en ganska liten kommun ute i skogslandet skulle vilja göra, vad som är roligt för dess invånare – utan att behöva höja skatten förstås, haha.

Magnus vandrade iväg mot socialkontorets administration inne i kommunhuset. Det är ett fint hus, tänkte han för tusende gången när han gick mellan de olika våningarna. Mycket trä, fin belysning, ganska mycket textilier på väggarna. Det var ett varmt och tillmötesgående kommunhus även om ärendena som ligger på våra skrivbord inte alltid är så roliga. Skogen utanför, tänkte han, är ju som en stor fet sparbössa, kan vi inte bara sätta en hammare i sidan på den och göra av med alltihop i ett gigantisk kommunattraktionslyft. I dagarna pratar ju regeringen om ett nationellt kunskapslyft, då kan vi väl ha

en jätteyra som skogen kan bjuda på, skog finns ju överallt,
varför måste vi ha det också?

20

Magnus tyckte, till skillnad från sin föregångare, verkligen om partistyrelsemötena. Han hade upptäckt det efter att han hade lyckats desarmera de inledande hoten som fanns gentemot hans ledarskap. Det hade dessutom uppstått en ny sorts kamratskap i gruppen sedan Sonja hade kommit med. De flesta kände nog en sorts vördnad inför hennes utstrålning, hon var den varma glöden som fanns kvar efter att elden från Bismarck hade dött. Magnus öppnade mötet i en förvissning om att kamratskapet hade blivit stabilt. Det

var därför som han som sista punkt hade lagt in frågan om skidstadion och pappersbrukets förfrågan.

Vi har alltså två frågor att behandla även om de formellt inte sitter ihop och inte heller har med varandra att göra – även om vi alla uppfattar det så. Jag skulle vilja att vi inledde med pappersbrukets förfrågan. Det är en enkel fråga: Anser partiet att vi ska låta pappersbruket avverka den ganska stora mängd skog som dom har bett om? Det är kommunen som ska svara och nu frågar jag oss i partiet vad vi ska ha för inställning. Det är ingen tvekan om att en frågeställning om en skidstadion hör ihop med vår diskussion men kan vi ändå inte försöka hålla oss till enbart skogsavverkningen. Någon som vill inleda? OK, Gustav, du startar.

Tack, som ni vet så bor jag i Granveden och har skogen som granne, jag menar inte den skogen som våra invånare och kanske även ni runt bordet här pratar om, jag pratar om själva storskogen, den som ingen någonsin besöker – utom vi som bor där. Vi kallar den skogen för Skogen – pappersbruket, kommunen och alla intresseorganisationer kallar den för produktionsskogen. Den ses nog för de flesta som en ekonomisk tillgång för arbetstillfällen eller för

bruttovinst hos bruket. Men för mej är det en boplats för en mycket stor mängd av levande varelser, vilda djur, mossor, fisk, svampar, buskage och ... förstås träd. Många tror att det är träden som är skogen men det är helheten som bildar ett rike som kallas skog. Jag är absolut motståndare till avverkningen.. Det blir en katastrof när pappersbrukets maskiner river sönder så mycket mark och gör så enormt stora mängder liv ... just det liv ... hemlösa. Jag tror till och med att det i våran by och några därtill kommer det skapas en tydlig opinion och motstånd. Tack för ordet.

Det blev tyst, ingen runt bordet hade väntat sig den infallsvinkeln och nu visste man inte hur man skulle komma därifrån. Till slut räddade Magnus situationen genom att vända sig till Gideon.

Gideon, du vet att jag har pratat allvar med dej om ditt engagemang och att du tidvis har blandat ihop bruket, kommunen och partiet. Men nu sitter du tryggt i partistyrelsen och därför är du oförhindrad att yttra dej i frågan utan att behöva riskera en uppsträckning från mej. Har du någon uppfattning?

OK, tack, jodå, han log lite prövande, nog är jag inblandad alltid. Jag är ju skidentusiast sedan barnsben, jag

har alltid trott på skidåkning som en sport för den egna hälsan, för glädje av samliv inom familjer och för idrottsintresserade. Jag är också kommuninvånare med intresse av att leva i en hälsobringande kommun med trygga arbetsplatser, det är hälsosamt att ha ett jobb att gå till, det är förödande för alla på en ort att frukta och uppleva arbetslöshet. Jag, som medlem i kommunens styrande parti och som arbetarnas främsta stöd på bruket bär på ett jätteansvar för allas vår framtid. Jag ser skogen som en resurs för oss som bor här, jag ser det ur våra invånares synvinkel, dom som har valt oss och uppriktigt sagt, jag är inte vald av ekorrar och svampar. Så, låt oss ta vara på den här chansen, efterfrågan på massa är gigantisk, så kommer det inte alltid att vara. Just nu har vi chansen att omvandla lite av vår stora tillgång till en skidstadion till glädje för alla i kommunen. Jag vill inte att vi missar den.

Den lite tryckta stämningen som uppstod efter Gustavs inlägg hade upplösts av Gideons ord. Optimismen hade återvänt.

Gustav, du har ordet igen.

Tack, Magnus, vår ordförande bad oss att försöka hålla oss till frågan om avverkningen och från brukets ansökan.

Du misslyckades med det Gideon, det blev väldigt mycket skidåkning.

Gideon.

Frågorna hänger ju ihop, med bara prat om skogsavverkning blir ju svaret 'Jaha, vaddå, lämna frågan till kommunekonomen'. Är det därför vi sitter här?

Liselotte.

Gideon har rätt, frågorna hänger ihop men låt oss ändå hålla isär svaren. Vi säger Ja till brukets förfrågan, det räcker så för stunden.

Magnus log, alla log utom Gustav. Sonja såg lite förbryllad ut men Magnus märkte inte det utan utlyste en omröstning som resulterade i att Gustav och Sonja röstade emot, Magnus själv avstod och de resterande 10 ledamöterna röstade 'Ja till att gå vidare med detaljfrågorna mellan kommunen och bruket'. Frågan om skidstadion lades tillfälligt åt sidan men underförstått att hela försäljningen av massaveden skulle oavkortat gå till en skidstadion. Man menade att i och med att det inte ens fanns en framställan från något håll om ett skidcenter kunde Magnus ducka om den frågan skulle tas upp av massmedia – men ändå att en

skidstadion ju inte hade omöjliggjorts av partiet, snarare tvärtom, så fick var och en tolka det hur den vill.

Det var först på hemvägen som Magnus kom på att Sonja hade röstat emot avverkningen. Det gjorde honom missmodig och betänksam.

Det tog två dagar innan euforin blommade ut i massmedia – främst i lokaltidningen. Återigen gratulerades alla invånare för pappersbrukets present, en skidstadion som skulle bli hjärtat i hela kommunen, likt havets betydelse för väst- och ostkusten. En plats för lek och tumult, familjeutflykter och idrottsevenemang som skulle dra till sig storpublik. Tidningen intervjuade Håkan Bengtsson hellre än Magnus Eriksson, den sistnämnde stod ju för försiktighet med löften och visioner. En sådan försiktighet var helt främmande för bruksdisponenten, hans vision gick långt utöver vad som var rimligt för han drog sig inte för att räkna in en expansion inom näringslivet och framför allt av turistnäringen. Med stor sannolikhet kommer det på privat initiativ byggas både hotell, restauranger och café och om invånarna välkomnade satsningarna skulle det säkert bli många fler attraktioner,

kanske skridskobana och inomhussporter. Håkan Bengtsson kunde inte hålla igen på entusiasmen. Magnus Eriksson behövde inte följa partiets rekommendation att ducka för han blev aldrig tillfrågad och att ducka var en omöjlighet dessutom eftersom han var golvad – mycket bekymrad. Dagbladet och lokalradion hade framställt deras beslut i partiet som ett fullkomligt löfte och dessutom utan någon som helst begränsning – varje minsta lilla begränsning skulle presenteras som ett svek och följas av en svekdebatt som nog skulle fälla honom som kommunalråd.

Hur ska jag kunna hantera det här? frågade han sin Inga en kväll strax därefter. Vi har ju inte förhandlat fram en enda punkt med bruket än. Vi vet ju inte hur stort hygget blir eller om det ens räcker med ett stort hygge, det kanske måste bli två... eller tre? Vi har ju ingen aning om hur mycket vi kommer få betalt, Håkan Bengtsson har ju hela kommunens förväntningar bakom sig. Tänk om han kommer med ett skambud som vi måste anta eftersom folk har sina förväntningar på oss ... på mig.

Håhåjaja, lilla Magnus, svarade Inga med förtröstan, du kommer lösa det här, det är jag säker på. Om han prutar på priset så blir det han som är skurken, tänk på det. Dessutom

är det skidklubbens och tidningens vision, inte alla i kommunen är lika begeistrate. Det går att pysa ut en del luft ur ballongen utan att den skrumprar ihop alldeles. Ta det lugnt, Magnus, du vet att det finns handlingsutrymme – efter att tidningen har letat upp något annat att skriva om. Du får vänta på vad förhandlingarna ger för resultat – och försök att låta bli att sätta en knytnäve på näsan på brukspatron.

Magnus skrattade till.

21

Håkan Bengtsson välkomnade honom med ett stort leende. Denne man har alltid den uppsynen, tänkte Magnus, han kanske inte kan stänga munnen, han kanske är stelopererad sådan...

Vad härligt, Magnus, att vi ses igen och med den fina känslan av att få arbeta ihop ett tag för kommunens bästa. Följ med mej så sätter vi oss i ett av våra förhandlingsrum så får vi fördjupa oss i detaljer ... om du går in där så ska jag bara hämta vår chefsekonom, det tar en halv minut. Han

försvann och Magnus klev in i ett imponerande rum med möbler klädda i läder och med vackra tavlor på väggarna. Motiven var ... skog. Magnus skrattade till.

Visst är dom fina, du ska veta att jag som är skogsmänniska är väl den som minst av alla har möjligheten att få komma ut i naturen. Här är jag bunden från solens uppgång till nedgång. Det är administratörens lott, suckade Håkan. Magnus tyckte nog att det lät lite konstlat, brukets vd är kanske konstlad inifrån och ut.

Håkan presenterade sin chefsekonom och de slog sig ner i fåtöljerna och tittade lite prövande på varandra. Nu börjar boxningsmatchen, tänkte Magnus och höjde den mentala garden, 'garde', tänkte han, betyder inte det att vakta sig, att se upp?

Till slut kom Håkan fram till de konkreta frågeställningarna. Jag tror, sa han, och tittade på chefsekonomen för att få stöd, att vi står inför början på en period av mycket hög efterfrågan på våra pappersprodukter. Vi menar att den är unik och kommer att vara endast i några år. Vi kommer kunna möta den efterfrågan, det är inga problem, vi har leverantörer men ... han gjorde en konstpaus ... vi måste komma igång redan nu och den

snabba uppgången hade vi inte klart för oss. Vi två och Gide... nej förlåt, vi två här, han pekade på sig själv och sin kollega, har räknat fram vårt omedelbara behov och det skulle motsvara 200 hektar i avverkning och jag tror att den resursen finns här inom kommunens gränser. Det är mycket, jag medger det men det finns 4 stora områden där vi skulle kunna hämta massaved på 50 hektar vardera – och vi kommer betala bra, inget snack om det...

Magnus tittade lite avvärjande på Håkans rörelsemönster för att försöka tolka dem men det var ju meningslöst, han hade inte psykologens kunskaper. Ändå hoppades han på att få se någon sorts anomali i rörelserna. Han hade en mycket svag aning om storleken på markområdet men förstod att det var stort, redan 50 hektar var stort, det hade han inhämtat som förberedelse inför mötet. Dom får jävlar i mej betala massor för massan tänkte han humoristiskt och formulerade ett avvaktande 'Jag förstår...' innan han med en gest lät Håkan fortsätta.

Om vi gör en snabb affär, hinner vi få en god marginal för nyanställningar, Håkan sökte Magnus ögonkontakt för att ge eftertryck av ordet 'nyanställningar' – och med ett pris på 400 kronor per kubikmeter ger det en bra skjuts in i

framtiden för både kommunen, jobben och bruket, win-win som man numera säger. För jobben och de anställda är det en trygghet och för kommunen blir det en skidstadion, Jepp, det är vårt bud Magnus, vad säger du ... han tvekade en sekund, så här inledningsvis?

Jag ska inte säga så mycket än, svarade Magnus, jag är här för att lyssna, ta till mej informationen och bearbeta den så som den kommunala rutinen är.

Håkan suckade ohörbart, men märkbart, vilket skapade en viss liten irritation hos Magnus, han fattade att han inte hade rutinen än, kanske ingen av dem hade den? Hur länge har Håkan varit platschef här, frågade han sig. Själv var han ju ny på jobbet och hade inte ett hav av möjliga informationer att utnyttja.

Nej, Håkan var inte någon slipad förhandlare och hans nästa mening avslöjade det, näst intill bristningsgränsen.

En skidstadion blir det pengar till, det kan jag garantera även om jag nog tyckte att tidningen tog i lite väl mycket – fast, jag förtår dom. Dom räknade in följd effekterna av privata investeringar i samband med satsningarna. Han såg nästan lite mänsklig ut en stund, tänkte Magnus, en liten kille som ville väl förstås men som girigt sökte den första

stora affären för bruket under hans ledning. Chefsekonomen hade bleknat under de senaste sekunderna, han visste nog mer om affärslivet än vad Håkan gjorde.

Magnus ville ha bort spänningen i luften, han var här för att lyssna inte boxas, han hade kommunens invånare bakom sin rygg och de förväntade sig att han skulle klara av åtminstone ett första inledande möte.

200 hektar är mycket mark som kalhuggs och de måste placeras på strategiska ställen, har du någon uppfattning om var dessa skulle ligga? frågade han och Håkan studsade upp ur stolen och startade en projektor med kartbilder över kommunen och med fyra stycken områden inritade med röda linjer. Han kände omedelbart igen områdena och kände sig lugnad. Det var tydliga skogsområden och knappt någon bebyggelse alls i något av områdena. Dock visste han att om man tittade närmare på en karta så upptäckte man alltid något som kunde vålla problem, ibland oöverstigliga men han trodde ändå inte att det skulle vara så i det här fallet. I anden prickade han av ett av problemen som avklarat, återstod enbart priset och om det var politiskt möjligt att bränna massa miljoner på ett skidprojekt som pappersbruket och skidklubben pressat fram som en muta.

Det finns inritat en blått fält här mellan två av hyggena, vad är det? frågade Magnus

Området som är markerat med blått är ett mycket preliminärt förslag, eller kanske ska jag använda ordet 'möjlighet' för placering av plats där de flesta av skidspåren kan koncentreras. Själva skidstadion måste förstås läggas närmare kommuncentrum och dessutom ska nog de lägsta spåren, milspåren, gå iväg en bra bit utanför det blåmarkerade men ändå, någonstans måste spåren ligga samlade för att skapa möjlighet för den som vill att byta spår till ett längre eller kortare.

Magnus gick fram till kartan, mest för att verka intresserad, vilket han förstås var men den egna undersökningen skulle han snarare vilja ta på sitt eget kontor och tillsammans med Åke – och Inga vågade han tänka som om det var en förbjuden tanke.

De inledande förhandlingarna var därmed avklarade och Magnus lämnade pappersbrukets område på sin cykel. Han tänkte medan han svepte fram på gatans asfalt att det kanske inte var en så dum idé - det här. Han såg fram mot att få bearbeta alla detaljer med Åke i nästa vecka.

22

Jag har upptäckt att jag nog innerst inne är ganska visionslös suckade Magnus. Jag tror att du är bättre på det än mej. Vi borde kanske byta jobb, att du blir kommunalråd och jag planeringschef.

Åke skrattade till lite försiktigt.

Vi sitter alltså här med en fråga som vägrar få några bestämda konturer, sådant kan göra mej galen. Varför får vi ingen förfrågan från skidklubben? Vi har ju bara en enda fråga att ta ställning till – den om vi ska avverka för att få

fram pengar, sedan är det dimma överallt. Vad sa Kommunskog när du kollade med dom?

Dom sa att det inte är några problem, det är ju våran skog så vi får göra vad vi vill.

Men, då så, äntligen ett konkret besked. Vi kan alltså avverka och vi kan – om vi vill – avverka där Håkan Bengtsson föreslår och så får vi pengar för det. Nu har vi två frågor att ta ställning till: Vad säger kommunekologen om områdena för avverkningen och vad vill skidklubben? Är det här en fråga som vi måste ändra i detaljplanen?

Nej, i detaljplanen är det avsatt som oplanerat så kommunstyrelsen fattar beslut om det. Åke satt tyst en stund för att se om det var hans tur att prata eller om Magnus hade mer att säga, till slut bestämde han sig för att öppna mun.

Jag ska prata med kommunekologen. Han förberedde sig för att gå. Jag förstår din frustration sa han medan han reste sig. Om inte skidklubben hör av sej inom kort får du väl kontakta dom och fråga när deras ansökan kommer in.

Magnus nickade som svar. Visionslös som jag är har jag lust att avblåsa hela projektet, kanske ska vi vända oss till

våra kommuninvånare och fråga vad dom tycker. Dom kanske inte vill ha någon skidstadion?

Sorry Magnus, du kan inte bara avblåsa, du har en jättefråga kvar att behandla, brukets ansökan om att få köpa massaved, den frågan ligger på bordet ... Nu kontaktar jag kommunekologen och kollar med henne.

Gör så, Åke – fast förresten ... du kan väl kontakta Svea också. Jag tycker nog att det är dags att vi drar in kultur- och fritid. En skidstadion är ju egentligen ett jättebeslut, som inte ännu.... han skrattade till ... ens finns i sinnevärlden, men ändå, det går inte att låtsas att det aldrig kommer dyka upp. Kultur- och fritid måste få tid att åtminstone känna att något hänger i luften.

Skönt att ha något annat att tänka på, tänkte Magnus när dörren hade stängts efter Åke. Rutinärenden har en välsignande inverkan på ens nerver. Han plockade fram papperna om nästa veckas kommunstyrelsemöte och ringde Yvonne för att fråga om de hade tid att ses och gå igenom hur punkterna skulle ordnas sinns emellan. Det var inga svåra frågor den här gången. Han skrattade till när han såg att frågan om cykelställ skulle komma upp. Han mindes sin

första bok som han hade köpt för egna pengar. Parkinsons parodi om byråkratins tillväxt och småsnikenhet. Hur ett beslut på mångmiljonbelopp kunde rinna genom en hel beslutsapparat eftersom ingen begrep de väsentliga poängerna alltmedan en fråga om cykelställ kunde leda till timslång diskussion. Alla vet ju hur ett cykelställ ser ut och därför kan detaljdiskussionerna bli evighetslånga. Magnus var säker på att den kommunala besluts-kunnigheten hade blivit bättre sedan Parkinson skrev sin bok på 1950-talet. Civilisationen går nog ändå framåt tänkte han och blickade vidare på förslaget till dagordning. Det var sammanlagt tjugofem punkter av olika viktighetsgrad, cykelstället var bland de minst viktiga. Värre var det med ett förslag om nya principer för ersättning till politikerna på alla nivåer. Han hade sett utkastet till förslag och tyckt att de var välformulerade, ingen borde ha något att invända, tänkte han men såg ändå fram med oro över nästa veckas insändarstorm.

Hur man än gör så gör man ändå fel. Kanske det ändå finns en sådan punkt inbakad i dagordningen, en liten obetydlig ärendemening ”kartläggning och efterlevnad av riktlinjer för kommunens fordon” skulle kunna leda till viss

animositet mellan politiker, chefstjänstemän och hemtjänstpersonal för att bara plocka fram några grupper som skulle kunna ha mycket divergerande åsikter om den frågan. Han skämdes lite grann för han hade inte haft tid att tänka på den saken, han använde aldrig kommunens bilpark. Så länge han befann sig inom kommunens gränser räckte cykeln till i de allra flesta fall och han var van vid att åka buss vid andra tillfällen. Lite konstig är jag antagligen, tänkte han vidare. Hur såg andra på hans uppförande? Om vi hade en lokalrevy i kommunen, tänkte han, skulle jag nog få reda på det. Lokalrevyer var troligtvis en efterföljare till medeltidens hovnarrar. De hade ett underförstått uppdrag att reta kungen och hovet som en sorts säkerhetsventil där folkligt missnöje kunde få pysa ut. Nu såg han framför sig en lång och känslösam diskussion om bilutnyttjandet. Det blir säkert en del konstruerade argument för den egna sakens bästa och för många att få en konstlad statushöjning i den samhälleliga karriären. De enda som behövde använda kommunens bilar var väl hemtjänstpersonalen, nöjde han sig med att nå som egen slutsats.

OK, sedan var det en genomgång av kvartalsrapporter från alla kommunala bolag – skönt – rena sömnpillret eftersom han kände på sig att ekonomin var i balans precis överallt. Yvonne kom in och tillsammans fastställde de förslaget till dagordning och själva kallelsen. Yvonne var en stjärna på sitt område – till skillnad från mej själv mumlade han innan han tog på sig överrocken för att cykla hem. Är det ett bra jobb, jag har, eller är det ett dåligt? Hans humör skiftade i takt med dagordningen men det är klart, det är ju inte jag som gör jobbet, det är ju alla andra. Han tänkte på organisationen, alla tjänstemän på alla nivåer, då är det ändå inte så dåligt jobb. Titta på lite papper, fråga några anställda, skicka ärendena vidare till andra. Hans jobb var att på något sätt se till att det kristalliserades fram det enda rätta beslutet och sedan säga – Jamen, då gör vi så.

Vad enkelt det blev... ända tills dagen därpå när svarta rubriker i lokaltidningen klagade att kommuninvånarna undrade vad f-n han höll på med.

Cykelpedalerna blev med en gång lite trögare.

23

Vilken jävla njuggghet mot hårt arbetande personal, fräste Åke på väg ut från sammanträdesrummet efter kommunstyrelsens möte. Han var på ett urdåligt humör. Magnus noterade i sitt eget huvud att frågan om kommunens tjänstebilar hade utvecklats, som han trodde, till en stridsfråga mellan många olika grupper. Politikerna hade varit påstridiga med att försöka begränsa användandet så långt som möjligt alltmedan chefstjänstemännen och en facklig representant som också varit närvarande hade höjt

rösten på ett lite mindre vanligt sätt, samtalstonen hade blivit motbjudande. Det var i alla fall Magnus trista slutsats.

Kul ord du använder i alla fall – njugghet, låter lite gammaldags replikerade Magnus utfallet från Åke. Magnus försökte skämta bort det men Åke blev om möjligt ännu vresigare och slängde igen dörren till sitt kontorsrum och lämnade Magnus utanför. Att prata lite lättsamt för att samla ihop argument var uteslutet den här dagen så Magnus gick in till sitt och la ifrån sig papperna på skrivbordet och bestämde för att cykla hem. På vägen ut mötte han Yvonne som han vänligen log mot medan han hälsade att det gick ju bra på mötet idag och Yvonne höll med. Så var det, styrelsemötet hade gått som smort om man bortser från tio känsliga minuter om tjänstebilarna. Kanske var det bara Åke som hade tagit det så hårt, han var också den som utnyttjade bilarna mest, han hade nog oftast sett det som en personalförmån. Nu skulle nog den förmånen inskränkas en smula om den kommande utredningen skulle resultera i vad politikerna hade yttrat. Magnus var helt ointresserad av frågan men bilar är väl ett känsligt område, suckade han.

Men ena benet utsträckt strax över cykelsadeln stannade han upp av häpenhet. Åke hade använt ordet njugghet.

Magnus flyttade ner benet på trottoaren igen och blev stående bredvid sin cykel. Han började leta i sitt minne, visst hade han reflekterat över det ordet nyligen och det hade inte varit i det allra bästa sammanhanget, han kände en oro som kanske var berättigad. Var och när hade han stött på det ordet, i vilket sammanhang? Han suckade och satte sig på cykeln och trampade iväg, men tanken släppte honom inte. Återigen cyklade han förbi torget när naturskyddsföreningen hade en minidemonstration, den här gången tydligen om igelkottar. De levde ett riskfyllt liv, kanske att en och annan tjänstebil hade kört över någon någon gång. Han fick ett stråk av sorgsenhet över utvecklingen, den som han annars trodde på som en befrielse för den vanliga människans strävan i världen. Han hade gått med i politiken för att han trodde på den, men igelkottens öde berörde honom på ett känslomässigt plan. Det uppstod en friktion mellan hans världar, politiken och vardagslivets små glädjeämnen av vilka igelkottar var ett – påtagligt. Han mindes sina möten med dem.

Njugghet var ordet som stod i alltför många insändare i tidningen för ett tag sedan. Var det Åke som låg bakom insändarstormen som inte såg så jättespontan ut? Eller är

det ett nymodernt ord som kommer från någon aktuell tv-dramaserie? Hans oro steg men den dämpades över att han skulle fråga Inga när han kom hem. Hon följer säkert någon tv-serie, som han själv inte hade tid att se på – hans arbetstid var förvisso inte arton timmar än men säkert över tolv. Han hade inte vågat räkna efter.

Åke lever som en fri man i ett fritt land, sa Magnus till Inga och travesterade därmed ett av de vanligast förekommande uttrycken i den amerikanska politiska debatten på den tiden då Magnus studerade statskunskap på universitet – så han får ha vilka åsikter som helst. Det tänker jag inte ett ont ord om. Det är dessutom ett brott som är förenat med fängelse att försöka pumpa massmedia på vem som är källa till tidningens innehåll. Jag är bara nyfiken på om det är han som har inspirerat folk till massinsändare eftersom han är min främsta medarbetare i att verkställa politiska beslut. Då vill jag helst vara säker på att denne inte har en dold agenda. Magnus skrattade till och tittade på sin hustru. Ja, det är precis som med oss två, jag menar att om du skulle ha en dold agenda...

Magnus, nu är du tramsig.

24

Det knöt sig rejält i magen på Magnus när han följande dag cyklade till jobbet. Han hade haft svårt med sömnen och han ville helst inte träffa Åke under förmiddagen innan han hade fått klarhet i frågan. Han trodde inte om sig att kunna uppträda naturligt, man får vara rejält trubbig i sin verklighetsuppfattning för att inte lägga märke till om det finns olustiga vibrationer i rummet där man befinner sig.

Han lyfte luren och ringde upp kommunens handläggare på Kommunsfog.

Kommunskog, Sven-Inge Bode

Hej, jag heter Magnus Eriksson och ringer från Skogsgläntans kommun, som vi skämtsamt brukar kalla oss, jag efterträder Sten Ljungman som kommunalråd. Sten avled för ungefär ett år sedan.

Det var tråkigt att höra

Ja, det är många som tycker så. Jag har en fråga av stor betydelse och som jag hoppas att du kan hjälpa mej med.

Låt höra

För ett tag sedan ringde min, låt oss kalla honom, kollega Åke Hjortström och frågade dej om en möjlig avverkning som skulle kunna äga rum här. Den skulle i så fall bryta lite grann mot vår skogsplan. Minns du att han hörde av sej till dej om det?

Jo men visst, det minns jag väl. Det var ett egendomligt ärende.

Jag skulle vilja be dej berätta vad du svarade.

Hm, låt se. Först besvarade jag hans fråga, han undrade om ni fick avverka några områden. Den avverkningen skulle ske utanför vår uppgjorda plan. Jag sa att ni får göra vad sjutton ni vill med skogen, den är ju er...

Jaha, ja så, det svarade du

... Men sedan fyllde jag snabbt på med att jag avråder starkt från en sådan äventyrlighet. Det skulle ju förstöra hela vår uppgjorda planering och att ni skulle förstöra väldigt mycket för er själva.

Oj, då, hur då menar du...

Tja, först av allt måste vi ju göra om hela planeringen, som jag minns rörde det sej om ett ganska stort område sammantaget. Sedan berättade jag att ni skulle göra åverkan på skogen som sammantagen helhet, ni skulle förstöra ganska mycket av livsmöjligheterna för mängder av arter i ett område långt utöver själva avverkningsområdet. Som jag sa, jag avråder starkt från en sådan äventyrlighet. Förlåt om jag frågar – tänker ni göra en sådan åverkan?

Jag vet inte just nu, det är därför jag ringer och ber dej repetera ditt svar – second opinion, på något sätt.

Okej...?

Jag tackar i alla fall för svaret, antagligen får jag anledning att återkomma om några veckor igen ... skulle du kunna tänka dej att komma hit och berätta lite fördjupat om det här om jag ber dej?

Visst, det gör jag gärna. Du får höra av dej.

Tack så mycket, jag hör av mej. Hej då så länge.

Magnus la på luren och tittade länge rätt in i väggen,
han kände en tomhet som han inte hade känt av så många
gångar i sitt liv. Med en tung suck reste han sig från sin
plats och gick iväg för en pratstund med kommunjuristen.

25

Det dröjde en vecka men sedan kom då äntligen en skrivelse från skidklubben om ett önskemål om att kommunen skulle satsa på en skidstadion. Den var undertecknad av ordföranden Erik Bjurslätt och sekreteraren Lena Andersson och innehöll önskemål om en storsatsning med en ändamålsenlig byggnad för omklädning med hygienutrymme, vilorum, verkstad, förråd, vallningsmöjligheter, publik, press och administration. Önskemålet omfattade också förbättring av skidspåren med

en förlängning av elljusspåret från 2,5 kilometer till 5 kilometer som en första etapp, preparering på olika sätt för ett 3-milspår samt att spåren skulle korsas på olika sätt som gjorde det möjligt att välja en egen sträckning, bl.a att göra det möjligt för att hålla internationella och nationella tävlingar på 5 mil samt avslutningsvis utrustning för konstsnö där vatten kunde hämtas från Gyllsjön under vintersäsongen. Skidklubben har beräknat att den totala kostnaden för anläggningen skulle bli 12 miljoner samt att det innebär en årlig driftkostnad för personal, utrustning och avskrivningar som blir försumlig för den nytta och glädje som det skulle innebära för kommunens invånare att få tillgång till en så attraktiv anläggning för upplevelse, turism, tävlingsevenemang på hög nationell nivå, rekreation och hälsofördelar.

Magnus hade beslutat sig för att inte involvera Åke i vidare arbete utan kallade till sig kommunens chefsekonom och bad denne att göra en beräkning av den årliga driftskostnaden och en kalkyl över intäkten från pappersbruket minus kostnader för t.ex. nyplantering på de kalhyggen som skulle uppstå. Pappersbruket skulle förstås

stå för alla avverkningskostnader inklusive nödvändiga förbättringar av skogsvägar. Magnus inpräntade mycket noga för henne att kalkylen skulle vara detaljerad ner till varje minsta enhet och hon fick två veckor på sig. Därefter kände han sig nöjd, allting fanns på plats nu. Pappersbruket hade beskrivit vilka ytor som skulle avverkas, skidklubben hade angett vilka markytor man avsåg skulle exploateras, intäkterna gick att beräkna och ävenså kostnaderna. Magnus kallade det för etapp 1 och som etapp 2 skulle sedan följa en förankringsprocess hos de kommunala nämnderna som berördes och – inte minst viktig – Kommunskogs utlåtande. Om det stupar någonstans så skulle det kunna vara där och då beror projektets framtid på villigheten hos de politiska partierna och kommunens befolkning att genomföra projektet ändå eller att det reduceras på något sätt eller läggs ner.

För att förbereda sig på kommande dagars massmediestorm med mängder av starka känslor förberedde han sig genom att sätta upp en karta på väggen och rita in de olika områdena. Han upptäckte då den fantastiska överensstämmelsen mellan pappersbrukets kalhyggen och det skogsbeklädda, natursköna området som skulle vara

skidklubbens utrymme för skidspår på vintern och gångstigar på sommarhalvåret – gick det att utnyttja för annat ... cykel eller häststigar? Han tittade på kartan igen och fann att projektet skulle ta i anspråk bortemot 50 hektar för skidor och 200 hektar för avverkning – ytornas placering hade säkerligen upprättats i samråd mellan bruket och skidklubben. Det här var en planering detaljstyrd från direktionstvåningen på pappers bruket.

Låt se, tänkte Magnus, en samverkan mellan pappersbrukets behov och skidklubbens önskedröm - var det en samarbetsform för framtiden i en värld i harmoni eller var det en skumraskaffär mellan två särintressen på andras bekostnad? Vad ska en socialdemokrat som jag ha för uppfattning, frågade Magnus sig själv men hittade inget bra svar. Kanske man ska lyfta frågan till ett medborgarproblem om vilka områden en kommun ska gynna?

För massmedia var det dock en alldeles strålande händelse, hela två stora mittuppslag var vikta år ritningar, åsiktsyttringar, framtidsdrömmar, insändare och opinionsundersökningar – om än lite hastigt framtagna utan

någon vetenskaplig ansats. Alla sorters människor kom till tals utom kommunens politiska ledning och pappersbruket. Skidklubbens ordförande sken som en sol och kritiska röster saknades helt. En liten faktaruta nämnde hur ett ärende av det här slaget brukade hanteras före beslut och här berättades det också, som en uppföljning av tidigare artiklar om att finansieringen kunde ske genom att pappersbruket fick avverka en bit av kommunens skog. Magnus läste tidningen med känslan av att allt var redan beslutat. Hans enda jobb var att lotsa det hela i hamn och han kände sig lite överkörd, faktiskt. Det kändes dumt att vara den som formellt hade stor beslutsrätt men ändå helt baktunden av den framrusande opinionen. Av en sådan situation blir man lite lätt motvalls, tänkte han, även om han insåg tjuvningen i projektet som skulle sätta kommunen på kartan. Han kanske rent av skulle bli folkhjälte, i kommunen, i regionen, i landet. Det skulle ju förstås kännas fint sa han tyst för sig själv och lyfte luren till telefonen som just hade ringt.

Hallå, hallå, det är Gustav hörde han en röst som sa. En röst som han också kände igen, Gustav Johansson, hans bundsförvant i partistyrelsen, den som inte tillhörde någon

av grupperna kring Gideon eller Erling men också den i styrelsen som tillsammans med Sonja röstade emot förslaget om försäljning av träråvara till pappersbruket – och därmed de facto också till skidanläggningen.

Har du läst tidningen? frågade han.

Ja, svarade Magnus, sidorna om skidanläggningen.

Bra, sa Gustav och fortsatte, du kan nog slänga tidningen i papperskorgen för den anläggningen kommer inte bli av. Jag har ett förslag till dej om att jag och en god vän till mej kommer på besök i slutet av veckan – förslagsvis klockan tre på fredag när alla dina anställda har gått hem.

Gustav lät både kaxig och nöjd så Magnus kom alldeles av sig och glömde svara på Gustavs tilltag.

Hallå, är du kvar?

Javisst, svarade Magnus, jag blev bara så konstnerad. Du tänker ställa dej på ett järnvägsspår och stoppa ett framrusande tåg?

Ungefär så ja, svarade han och de kom överens att träffas. Hemligheten i Gustavs munterhet ligger nog i närvaron av en ”god vän”, vem det nu kan vara, tänkte Magnus och vandrade iväg till kommunhusets lunchmatsal.

Han var inte hungrig och han hade inte någon lust att prata med någon, ändå insåg han nödvändigheten i att känna av stämningen i huset.

26

Det försiggick en hemlig manöver kring skidstadion, Magnus hade börjat förstå det. Obehaget, som han anade svagt, hade börjat plocka ihop bokstäverna till ordet sammansvärjning även om hans förstånd gjorde motstånd. Det hade blivit så uppenbart att det fanns något som måste hemlighållas och detta emanerade antagligen ur pappersbrukets önskan om att få avverka kommunens skog. Allt detta visste han intuitivt efter att ha skummat igenom kommunekologens utlåtande. Det var något i de

samverkande processerna som inte tålde en noggrannare granskning. men han förstod inte vad det var som måste döljas.

Han tog på nytt upp kommunekologens rapport. Han hade lagt ifrån sig den när han hade känt av en svag obehagskänsla. Han hade bett om en rapport om skogens ekologiska värde och inledningsvis hade han varit nyfiken på hennes slutsatser men den dog redan efter några sidor. Det han läste var ingen rapport från en självständig kommunekolog med yrkesstolthet och integritet, det var ett beställningsverk från dem som ville ha en avverkning, konstanter och skidstadion.

Hans inledande nyfikenhet var rationell och en följd av hans uppdrag som kommunalråd. Han ville fatta ett klokt beslut och därför förväntade han sig välunderbyggda åsikter som pekade i olika riktningar. Kommunskog ansåg att projektet var dumt och lite av den tanken borde väl synas i en rapport från en ekolog och i deras argument skulle det gå att förstå Gustavs försök att döda hela projektet. På motsatt sida skulle det gå att förstå skidentusiasterna och som tredje part finns kloka ord från pappersbruket om anställningstrygghet. En politikers uppgift är ju att ta in

argument som pekar i olika riktningar och sedan fatta ett beslut som är välavvägt. Då ska det helst inte finnas dolda motiv.

Kommunekologens rapport kan kortfattat beskrivas som att kommunen äger skog, skog är en råvara för ett välfungerande samhälle och 200 hektar kalhygge är inte så förfärligt farligt. Några särskilt bevarandevärda livsformer finns inte i kommunens skogar, särskilt inte i de områden som är utpekade för avverkning och för övrigt knappast ens på området för skidspåren. Det sistnämnda ingick inte i uppdraget som hon hade fått men hon slängde med det som en sorts extrabilaga.

Magnus hade en gång i sin ungdom arbetat på en torvmosse och i baracken för lunch hade han en gång blivit serverad ärtsoppa som var så tunn att man kunde räkna de gula ärtorna som sam omkring i buljongen.

Kommunekologens rapport påminde honom om den. Var det en antydning om att hon var föremål för utpressning från starka krafter? Magnus kände att hans fråga inte var obefogad och det gjorde honom förbryllad – och oroad.

I dagens tidning fanns endast en insändare som hade dragning åt den här diskussionen. En läsare, som ville vara

anonym, skrev att Erlings artikel om nödvändigheten av att satsa på den ryska marknaden var en strålande analys. Nå, det kan ju vara en tillfällighet men Göran Perssons idé om det gröna folkhemmet hade inte fått något genomslag alls, det var Magnus helt klar över. Själv hade han sett det som en ganska bra idé, rent av en sorts vision om en optimistisk framtid. Nu kände han sig smått handlingsförlamad, det fanns en obalans och han hittade ingen balanspunkt.

Om projektet är en bra idé, varför smusslas det då, varför pratar inte Kommunsfog klarspråk och vad för information sitter Gustavs vän inne med? Magnus blev tvärtrött och slängde ekologens rapport åt sidan, han kände behov av en kopp kaffe men hade ingen lust att träffa någon av husets alla tjänstemän. Han gick ut till ett närliggande café och satte sig i ett hörn och tjurade.

27

Är du redan hemma?

Ja, jag fick en friluftsdag på jobbet och kunde gå hem tidigare.

Vad skönt, då sätter vi oss på uteplatsen och tar en liten picknick.

Njae, jag vet inte... jag kunde gå hem tidigare... visserligen – men jag kommer nog vara kvar i jobbet, mentalt hela resten av dagen ... och natten också för den delen.

Va, Inga reste sig från stolen i köket och mötte Magnus i hallen. Vad säger du – berätta vad som har hänt, Magnus, är det något farligt?

Farligt är det inte men en kall öl vore gott, har vi någon öl, hemma?

Gå ut på altanen så kommer jag med en öl och en ostmacka. Gå ut nu och sätt dej.

De slog sig båda ner på deras uteplats, en liten bit med sjöstensplattor och en enkel uppsättning trädgårdsmöbler. Framför dem en mycket liten rabatt med rosor, en gräsmatta med ett äppelträd och en förrådsbyggnad. Ett ganska vanligt och alldagligt sätt att organisera en radhusplätt. Ingen av dem var särskilt intresserade av odling eller trädgård men det var en plats för enkel avkoppling som de båda hade förmåga att glädja sig åt.

Berätta nu!

Magnus tog en liten klunk av den serverade folkölen och började lite tvekande med att säga:

Jag tror att jag håller på att förändra min världsbild och det med start idag.

Uj, det låter allvarligt...

Jag vet inte, kanske är det allvarligt. Magnus tystnade en stund för att tänka efter hur han skulle formulera sig och bestämde att ta det från början.

Du vet Gustav, i partistyrelsen, hade stämt träff med mej för att prata om skogsavverkningen och skidstadion. Han hade sagt att han skulle ta med sej en vän men mer än så visste jag inte. Vännen såg ut som ett skogsväsen och var filosof på Åbo universitet ... namnet har jag glömt, det var något konstigt.

Det var den här filosofen som pratade mest hela tiden. Jag förstod det som att Gustav hade bett honom om det för Gustav gick bara bredvid mej och log hela tiden – ja vi gick alltså på små skogsstigar där vi hade träffats.

Den stora meningsfullheten i vårt möte, jag måste komma till det först som sist, var att detta skogsväsen ansåg att jag hade ett stort ansvar inför framtiden. Jag var inte en av alla kommunalråd i en lång kedja som gjorde små bitar i den långa, stora arbetsdelningsprocessen. Min uppgift, sa han, var att jag skulle påminna en bit av mänskligheten – inom vår kommungräns – att vi borde sluta att beröva alla våra medvarelser sina hem. Naturen är ett hem för alla som bor där, dom vill leva där, äta mat, föröka sej, uppföstra

sina barn, helst kunna sova tryggt. Dom har i stort sett samma önskningar som vi människor och människan borde faktiskt kunna respektera det och sluta att jävlas.

Om vi låter pappersbruket få som dom vill skulle det ödelägga hem för miljoners levande varelser. Det är ju ett jätteområde som dom vill kalhugga. Dessa hemlösa varelser kommer också till slut att försvara sig. Älgar kommer att attackera skidåkare som lekfullt och bekymmersfritt tror att de kan skida fram i ockuperat land utan konsekvenser. Han nämnde som en parentes att i vissa områden på jordklotet blir följderna enorma när virus sprids från undanträngda djur i mötet med människor och pestliknande sjukdomar redan härjar på vissa håll. Han lugnade mej med att den risken inte var särskilt stor här men han pekade på allvaret när människor far fram och tar mer och mer mark utan att bry sej om naturens funktionssätt.

Skidstadion är också ett jättebekymmer om den skulle anläggas som skidklubben vill men där menade han att det kanske skulle kunna gå att hitta en hyfsad kompromiss mellan oss och naturen – om man bara lyckades förhindra avverkningen.

Men du sa att du, Magnus hade förändrats, hur har du förändrats av detta?

För att jag tror att han har rätt.

Hela vägen efter vår träff ute i ett skogsparti gick jag hem till fots. Jag hade fått en läxa som var oväntad. Jag hörde fåglar som sjöng, jag kände kvistar som knäcktes under mina skor när jag gick på skogsvägen och jag tänkte att snart kommer skalbaggar och käkar upp grensmulorna.

Jag kom plötsligt att tänka på hur rätt dom hade dom som för länge sedan såg världen som Yggdrasil, det gigantiska världsträdet, för i den gamla asatron sitter allting ihop. Människan sitter också i det trädet men i vår tid är människor så korkade att vi tror att man kan sitta kvar eftersom man sitter stadigt på en gren. Men det kan man inte för vi har klippt bort alla förbindelser med resten av trädet. Grenen blir till slut skör för näringen som finns i trädet kommer inte fram. Den kan inte flöda fritt från stam ut till kvistar och tillbaka, människan har fragmentiserat flödet och sedan knäcks en gren, sedan en till.

Man får inte en fungerande natur med att plantera ut krukväxter bredvid varandra som en skog. Förr levde vi i

naturen, vi la märke till livets gång, vi hörde fågelsång, fåglar var våra närmaste grannar men vi ser dem inte längre för vi är inne i staden. Nu tittar vi på naturprogram på TV, det är enklare än åka ut i naturen. Vi menar att vi kan göra vad vi vill, ödelägga, förgöra bara för att vi vill ha lite roligt på fritiden, en skidstadion, en motorcykelbana, javisst säger alla, vi måste väl få ha lite kul. Och så tränger vi undan allt annat liv. Vi vill helst inte ha vargar, vi vill ha skyddsjakt, vi vill inte heller ha spindlar, sly av hassel eller våtmarker med träsk med halvdrunknande aspar för vi tycker inte att dom gör nytta – men vad fan, naturen fungerar så och allt liv har ju inrättat sej efter just det. Det är tack vare det som vi människor också kan leva. På hösten faller miljarder löv ner från träden, på våren är allt det där borta. Hur kommer det sig? Jo, små kräk i naturen gör jobbet. Tänk om kräken skulle vara utrotade... vi skulle drunkna i löv på bara två kommunalval.

Fan, fan, fan... Vad ska jag göra med den här kunskapen...

Magnus, du vet att avverkningen är viktig för pappersbruket och för arbetstillfällen för alla som bor här i

kommunen. Vad tänker du om det då... du har fått ett bekymmer, eller hur?

Jag vet inte... ska vi verkligen skövla skogen med alla miljoner liv och omvandla det till toapapper, hushållspapper och kartonger? Är det ett värdigt liv att ha på sitt samvete? Måste vi ha en toapappersfabrik för att få ett meningsfullt liv och ett meningsfullt arbete? Vi upprätthåller ju inte dödsstraffet av hänsyn till giljotinbyggarnas arbetstillfällen? Men pappersbruket vill ha ett preliminärt svar snart och hela partistyrelsen har röstat för en avverkning...

... på 200 hektar, dessutom. Ge mej en öl till Inga för nu är det synd om mej.

Vet du vad, jag tror att jag bjuder mej själv på en öl också. Det är inte var dag som Saulus kommer hem och säger att han har blivit Paulus. Undrar hur hans hustru hanterade den dagen? Jag förstår dej, det här blir nog en sorts problem som du inte har varit med om tidigare.

De satt båda tysta en lång stund sedan mumlade Magnus fram att han såg något som såg ut som början till en ariadnetråd. Om han kunde följa den tillbaka en bit så kanske han till slut kunde hitta en utgång.

Jag tror att jag ska bjuda in Sven-Inge Bode från
Kommunskog och ta med honom på flera dagars exkursion
i skogarna.

28

De gick en skogsväg fram och pratade lite inledande om den mark de såg framför sig. De höga tallarna gav Magnus en känsla av en katedral, han hade aldrig varit just här. De hade startat sin flerdagarsexkursion i området längst bort från kommuncentrum. Det var ett ganska märkligt skogsparti som Sven-Inge hade valt ut som första etapp. Marken var sviktande mjuk och Magnus frågade sin gäst hur det kan komma sig att en skog kan se ut så här. Är den planterad i raka längor på en plöjd och beredd mark?

Nej då, inte alls, det här är en så kallad tallhed. Det är en ganska så sällsynt biotop, ett ställe för stillsam vandring och för kontemplation. Träden är ofta över 100 år och växer på en väldigt fattig jordart, det är alltså en hed. Om du har sett hedar så vet du att det är mark som inte duger till någonting som är nyttigt för människor.

Mer än för övningsfält för militärer, kanske?

Se där, du vet precis, det är ett ganska vanligt tänk. Människor kan inte se någonting utan att tänka på vad som går att göra med platsen. Man säger plötsligt att här ligger allting i träda, här kan vi smälla upp ett nytt bostadsområde, eller här kan vi bygga ett köpcentrum för här är ju marken helt outnyttjad.

Är den inte det då?

Men du ser väl att den är helt och hållet utnyttjad. Här står ju ett träd på varannan kvadratmeter. Tallar myllrar av liv, nästan tusen olika sorters livsformer utnyttjar tallen för sin levnad. Tallkottar är utmärkt mat för till exempel fåglar och ekorrar. På marken kryllar det av myror och djur som äter myror. Det är en ljus och vacker miljö, som en kyrka eller hur? Vill du, som politiker, ha hit människor, Magnus? Ja, det är klart att du vill ... men inte i stora

flockar som trampar sönder utan mindre grupper eller enskilda individer som är beredda att ta hänsyn.

Går det inte att bygga en motorstadion för speedway?

Jag fattar att du skojar. Jodå det skulle gå för marken är antagligen ett deltaområde från istiden och alldeles plant. Jag tror att det skulle kunnat bli ett utmärkt motorstadion och jag tror till och med att det finns sådana ställen. Eller kanske för ett flygfält, vad säger du Magnus, skulle kommunen behöva ett flygfält för näringslivet så kan du lägga det här men gör inte det, snälla.

Men vad kan vi göra med det då?

Haha! Prova med att – som jag sa - ta hänsyn. Eller respektera andras liv... Om du möter en björn på avstånd, vad gör du då?

Jag vet inte.

Du står still och det gör björnen också, ni står båda och kalkylerar om olika alternativ, bedömer hotet från den andre. Sedan viker ni av båda två, går åt ett annat håll. Ni tar båda hänsyn till den andres rätt att leva sitt liv. Gör likadant med skogen, låt den stå där den står. Den lever sitt liv och den huserar liv. Den förtjänar respekt... Fast du är lite beroende av tallen som står där. OK, fäll tallen och

använd virket till något som du behöver men fäll inte alla. I en fungerande skog kommer skogens alla delar leva vidare och du kan ändå ta ut virke för dina behov.

Du, Sven-Inge, vi är människor, vi har behov, vi bygger städer, vi ger fan i naturen.

Det kanske du gör och många med dej, men jag gör det inte – och, nu kommer det luriga. Det samhälle som du och jag tillhör har bestämt att om du inte tar hänsyn så är det mitt jobb att se till att hänsyn tas. Samhället plockar fram regler som ska följas även om människan inte vill det. Har vi rätt att förstöra för andra livsformer? Bör vi ta den risken att vi samtidigt förstör för oss själva? Vill du vara en sådan idiot, Magnus?

För att bli omvald? Ja, kanske ... eller egentligen inte...

Båda böjde sig ner och begrundade en skalbagge som just gick förbi deras stövelbeklädda fötter – kanske ute på ett uppdrag.

Den där skalbaggen, sa Magnus plötsligt, ... den rörde om lite i mitt själsliv, faktiskt. Hjälp jag håller på att bli en annan sort...

Visst, naturen fungerar så ibland, man kan förändras. Livets väv handlar det om över hela världen - och hela

världen är ju summan av alla lokala platser. Ansvaret ligger oftast här, på det lokala och det är du som är ansvarig just på den här fläcken.

Jobbig tanke för mej - kom jag liksom att tänka på - det är ju jag som har alla dessa förväntningar hängande över mej, skidstadion, arbetstillfällen, kommunens framtid

Orkar du med ännu mera jobbig information?

Jag vet inte ... men jag måste väl, det är ju därför som jag har kallat hit dej.

Yepp, då kommer den tunga delen, är du beredd?

Nej.

Det struntar jag alltså i. Så här är det: Pappersbruket vill avverka 200 hektar, det är katastrofalt mycket. Jag avråder starkt från det. Området för skidor är en annan sak. Ett skidspår är ju inte särskilt märkvärdigt stort – men – sammantaget kommer dessa spår säkert att påverka ända upp till 500 hektar. Det är inte någon ödeläggelse, det mesta av naturen kommer ju finnas kvar, vår skalbagge här kommer till exempel inte märka av någon förändring alls. Det kommer däremot älgarna och andra större djur att märka. De kommer dra sej undan från skidåkarna så gott det går men ibland kommer det att ske konfrontationer och

bums kommer alla att kräva skyddsjakt. Livet för större djuren kommer bli påfrestande. Vi tycker om naturen säger vi – men det är nog helst på TV, tror jag tyvärr.

De satte sig i Magnus bil och for vidare, söderut och något närmare kommuncentrum. Vägen passerade ett ganska nyligen upptaget kalhygge och ledde sedan in i en ganska mörk granskog.

Här får du stanna, Magnus, när du hittar ett ställe där vi kan parkera bilen.

Magnus hittade en liten skogsväg och på en lämplig plats ställde han bilen och de klev ut, plockade fram medhavda matsäckar och slog upp en kopp kaffe.

Träden som vi ser här planterades efter det första kalhygget som gjordes i den här kommunen. De är lite för unga för att avverkas.

Men ändå är det här ju ett av pappersbrukets önskemål för avverkning, utbrast Magnus lite överraskat.

Just precis, det är så jag märker att pappersbruket är lite desperata – eller giriga, jag vet ju förstås inte vilket, men så ska ett företag som ligger i den egna kommunen väl inte uppträda. I vår skogsplan nämns området som aktuellt för

avverkning om tjugo år. När jag nu funderar – inte som bruksdisponent eller skidentusiast utan som skogsrådgivare – så tror jag att vi ska ändra lite i skogplanen och sätta upp den här skogen som lämplig för en mera vårdande åtgärd. Det har med EU-direktivet att göra, du vet art- och habitatdirektivet.

Nej det vet jag inte

Det måste du veta, Magnus, du är kommunalråd.

Men vad är det då?

Kort och gott, det är en EU-förordning om tvång att sköta sin del av den biologiska mångfalden – livets väv, som jag kallade det förut och det betyder ett ansvar att vårda det som måste vårdas.

Måste vår kommun vårda...?

Nej, men Sverige måste, så om alla kommuner smiter ifrån sitt ansvar så måste Sverige böta, ganska stora summor till EU och det kommer staten inte att tolerera. Alltså, skogsägarna måste skärpa sej.

Kan vi det då, eller mera precist, vill vi det?

Just här, där vi sitter, ser vi ett exempel på att det kan gå. Vi ska börja med att glesa ut skogen, inte som gallring utan som blädning. Vi börjar, tycker jag ... och

Kommunskog, tycker alltså också det ... att hugga ut bitar där skogen kan börja föryngra sej, antingen av sej själv eller med plantering. Resten av skogen får stå kvar och fem år senare kör man en likadan process till. Gradvis får vi alltså en varierad gammaldags skog igen. En skog med blandade åldrar, blandat djur- träd- och svampliv. Det kommer ta tid men det blir bättre redan från år ett och sedan bättre och bättre.

Jaha, ja så, tar vi vårt ansvar då?

Ja, det kan man säga, ni börjar ta ert ansvar.

Ok, jag förstår, Håkan Bengtsson på pappersbruket kommer inte bli glad ... vad kommer skidklubben att säga?

Jag vet inte, dom berörs ju inte av det här området alls men de kommer ju få en lägre summa av pappersbruket.

Då blir inte heller dom glada...

Nix, det blir dom inte – men det kommer bli slutresultatet av den här exkursionen. Något kommer gå åt helvete men om du och kommunen följer mina råd så blir det inte skogens mångfald av liv. I motsatt fall blir det skogen som går åt helvete – och det kommer få konsekvenser, det är ett som är säkert.

Sven-Inge vände på koppen och hällde ut det sista ur kaffekoppen. Orkar du med mer besvikelser eller ska vi åka tillbaka till civilisationen?

Vi kan väl ta en sväng in i skogen, bara så att jag får se – sen åker vi.

29

Nå, åtminstone har jag fått en del att bearbeta, sa Magnus. De satt på ett café och småpratade innan tåget skulle komma. Exkursionen var avslutad när de skildes åt efter några dagars genomgång.

Det är lite synd om oss, om vår generation, filosoferade Sven-Inge. Det är vi som måste trampa på bromspedalen och bli hatade av alla bara för att vi kräver ett stopp på allt vansinne. Det är ingen som tror oss när vi säger att farten är för hög och stupet alldeles för nära. Det är akut synd om dej

Magnus för du kommer drabbas rätt så snart om du följer mina råd... låt oss på Kommunsfog fälla så många träd som går, styckvis, blädning alltså. Vi säljer det som virke och kommunen får bra betalt – och din räddning är att du kan skylla på oss. Vi tål det, svär och gorma över fanatiska skogsvårdare. Några kommer förstå att du bluffar lite grann men det är nog din – och skogens – räddning. Ge dej inte, Kommunskogs experter kommer stötta.

Sven-Inge suckade tungt för han gillade inte att göra livet svårt för någon. Men ändå fortsatte han:

Försök att ge skidåkarna något bra ändå. Det går att bygga ut skidspåren en ganska bra bit men frågan är om det kan bli högsta nationella klass. Kanske du kan dela på anläggningen med en grannkommun?

Magnus log blekt.

Nähä, jäså det tror du inte funkar, ok, du vet bäst men då måste du trampa på bromsen, tyvärr, skogen är för liten för att låta folk härja fritt. Helheten är viktig och då måste du stå för klokheden – eller idiotin. En kompromiss skulle kunna vara möjlig och det är människan i processen som måste förstå och anpassa sej.

Fikarasten var slut, exkursionen var slut, tåget är på ingång och Magnus stod på perrongen med alla, alla tunga bördor på axlarna.

Han kände sig ensam.

På kvällen berättade han om allt som han hade varit med om för Inga. Det fanns ingen som helst pardon i Sven-Inges utlåtande, det pappersbruket tänkte göra var närmast att jämföra med en våldtäkt. Magnus rundade av sin berättelse för Inga med frågan. Vad tänker du om situationen? Hon svarade med en glimt av humor i blicken:

Alle man till livbåtarna!

Du skojar om en allvarlig sak...

Det kanske låter som ett skämt men egentligen handlar det om någonting som håller på att gå under. Undras vad? Pappersbrukets Vd? Skidklubben? Vår kommuns kommunalråd? Skogen? Som jag ser det Magnus så närmar du dej en punkt som är avgörande för närmaste färdriktning. Du måste svara på brukets förfrågan och det svaret blir spännande att följa konsekvenserna av. Vet du vad? Jag tror att det var de Gaulle eller om det var Gustav III, eller någon helt annan, som när han stod inför ett

avgörande mot en mäktig kraft, så vände han sej till folket. Det var dom som kom till hans räddning. Jag tror till och med att det har varit ett vanligt trick som kungar har tagit till. Hur många av våra invånare vill ha en flådig skidstadion om det kostar dom en härlig skog...?

Som dom aldrig har gått ut i, svarade Magnus bistert.

Jodå, det finns många som plockar svamp, hjortron och lingon.

Magnus svalde de ord som han hade tänkt säga. I huvudet svepte Ingas ord fram och blåste rent bland allt som andades oro. Det var kanske så en livbåt såg ut, en farkost byggd av svamp, hjortron och lingon. Frågan var bara hur han skulle gå till väga? Han tänkte på Göran Perssons tal om det gröna folkhemmet. Hade han förankrat den politiken med partiet och med partistyrelsen? Jag skulle inte tro det, tänkte Magnus. Kanske är det så att en partiordförande kan ta sej rätten att slänga ur sej tankar av lite olika slag även om de inte var sanktionerade av partiet? Han kunde kanske exemplifiera statsministerns ord. Det gröna folkhemmet är inte teori, det är friheten för en präktig, arbetande befolkning att kunna gå ut i skogen och

plocka svamp, hjortron och lingon. Vi ska inte förstöra vår finaste resurs.

Här finns i alla fall en liten stig att gå på, det kanske var för tidigt för honom att skynda till någon livbåt? Menar du att jag ska skriva en debattartikel?

Ja, det är en möjlighet, det kanske finns flera, känner du din befolkning, Magnus? Det gjorde de Gaulle och Gustav III – tror jag.

30

Nej, tänkte Magnus, jag känner inte min befolkning. Jag är inte av rätt sort, jag blev vald till kommunalråd som en svag politiker som bara hade talangen att utjämna konflikter mellan två olika falanger inom partiet. Resten av kommunens befolkning vet jag ju ingenting om. Jag är definitivt inte folkets man, mitt mandat har jag fått av Sten som nu sitter i himlen och skakar på huvudet. Vad tänker han och vad får han för tips av sina föregångare Tage och

Olof? Fast förstås, de har kanske inte tid med ett litet f.d kommunalråd i en pytteliten svensk kommun?

Magnus hade i alla fall börjat skissa på en debattartikel efter det att Inga hade hittat en tanke som var möjlig. Om jag nu inte känner min befolkning så kanske jag ändå kan vinna den? Jag kan göra som de allra främsta populisterna i vår historia, jag kan anspela på känslor som får människor att reagera. Dom vill behålla sin skog säger dom. Kan jag få dom att gilla något som är mindre än en vräkig skidstadion? Han hade ett halvfärdigt koncept i huvudet men det skulle nog ta några dagar till innan han hade formulerat allt det som kunde förändra befolkningens preferenser.

Först måste han dock meddela Håkan Bengtsson att ärendetiden nog måste förlängas och att avverkningen med stor sannolikhet måste krympas avsevärt. Det blir inget lätt samtal och tyvärr måste det också antagligen ske genom ett personligt möte – eller måste det det?

Nä, det behövs inte, det räcker med ett telefonsamtal som inte kastar den stora sanningen i ansikten på honom men som ändå ger honom förvissningen om att hans dröm inte kommer uppfyllas. Magnus lyfte telefonluren och slog direktnumret till pappersbrukets verkställande direktör.

Jamen hej Magnus, det var härligt att höra av från dej igen, hur går det med beslutsapparaten?

Jodå, det rullar på, jag har just haft besök från vårt skogsförvaltare, Kommunskog. Vi vandrade omkring i några dagar här och tittade lite grann på vilka områden som det är frågan om för er.

Håkans röst blev lite glättigare. Ok, jag förstår men jag är förstås ändå mest nyfiken på när du tror att vi kan sätta igång.

Nå, det är långt ifrån klart. Först måste jag förvarna om att området nog blir decimerat, tydligt decimerat. Jag tänkte att jag ringer dej för att förvarna om att du kollar om ni har en Plan B.

Det tror jag inte att vi behöver Magnus, vi litar på vår hemkommun. Vem skulle vi annars lita på?

Det kanske är bäst att jag förtydligar. Vår skogsförvaltare sedan många år tillbaka, menar att 200 hektar är omöjligt för oss att sälja som ett trakthygge. Han var ganska bestämd på den punkten.

Äsch, Magnus, dom är naturromantiker, dom där enskilda tjänstemännen. Du kan koppla av på den punkten.

Du tar bara ett steg upp i hierarkin och väntar på ett direktionsbeslut så är det klart. Oroa dej inte Magnus, du kommer få din skidstadion. Tror du att du kan få ett beslut snart från din förvaltare? Det vore bra, för det kan bli några veckors fördröjning vid ett överklagande. Du kanske kunde ringa din kontakt och be honom om ett beslut i veckan som kommer.

Jösses, jag får tydligen vara jättetydlig. Det är nog helt klart att ett överklagande är meningslöst. Dom är jättebestämda över att det vore att våldföra sej på både skog och kommun om man kalhög 200 hektar nu.

Magnus, Magnus min vän, du bekymrar dej för saker i alldeles onödan. Du är oerfaren, det är det enda felet men jag lovar, vi på bruket ska hjälpa till. Du och vår kommun byter bara skogsförvaltare, jag känner till flera som säkert skulle komma till vår hjälp. Antagligen är ni uppbundna med ett femårskontrakt eller så men jag är säker på att vi kan gå in och hjälpa till att lösa in det till allas belåtenhet.

Magnus suckade och tog i från magstödet.

Bäste Håkan, jag förstår din inställning, det gör jag men nu kommer jag ordna en folkomröstning här i kommunen

om vi verkligen vill ha en överflödig skidstadion av internationell klass eller om vi vill...

Stopp nu Magnus, jag vill inte höra mer för tillfället, jag börjar ana att du inte bara är oerfaren utan att du också är lite av en drömmare. Jag pratar inte bara om skidstadion, jag pratar om arbetstillfällen här och om skatteunderlag som minskar med ökad arbetslöshet. Jag vet inte om vi kan ha ett pappersbruk i en kommun som inte ser till sina invånares bästa. Håkans röst var nu helt förändrad, hans andning hade blivit häftigare det hördes tydligt och han avslutade samtalet ganska snart med ord som att vi får höras vid när du har pratat med dom andra i partiledningen och i kommunledningen. Du har ju inte diktatorisk makt, eller hur? Så slängde han på luren.

Det var väl ett samtal som utvecklades på ett sätt som var förväntat, tänkte Magnus och tittade på klockan. Hon var tjugo över tio. Snart kommer jag få höra av någon som också är med i konspirationen, tänkte han bistert.

Tjugosex minuter senare ringde det på Magnus telefon. Det var Företagarföreningens ordförande som ringde.

Hej, det är Konrad, hörde Magnus någon säga med ganska munter ton. Hur står det till?

Jo tack, svarade Magnus artigt, det knallar och går..

Ja, det är som du säger, tiden går och vi med den, skrattade Konrad fram, jag kom plötsligt att tänka på, så här lite oförhappandes, hur det går med dina planer på vår skidstadion som måste bli klar till nästnasta säsong. Går allt som det ska med det? Rösten var definitivt glättig.

Konrad var alltså med, tänkte Magnus, eller är det kanske hela företagarföreningen? Det sistnämnda vore ju inte så bra, förstås.

Vi jobbar på med ärendet. Det är ju ett ganska stort projekt som dessutom har några inneboende svårigheter så man får ta saker i den takt som aktualiseras. Just nu håller jag på att sätta samman ett underlag för berörda nämnder för vidare hantering. Men, vi är vana vid också stora ärenden så det kommer nog gå bra. Känner du dej nöjd med det svaret, är ni oroliga i företagarföreningen?

Inte direkt oroliga men du vet, en företagarförening måste alltid ha öronen mot marken för att kunna förtutse utvecklingen. Har du tänkt dej en folkomröstning Magnus, är det så klokt?

Va, folkomröstning, vad menar du med det? Vi är valda politiker med medborgarnas förtroende, vi behöver ingen folkomröstning för att fatta beslut och stå för dom. Varifrån har du fått en sådan idé ifrån?

Äh, det var bara någonting som flög i mej, glöm det. Jag litar på dej att du vet vad som är bäst för kommunen. Då önskar jag dej lycka till. Hej så länge.

Tjugosex minuter tog det alltså för Håkan att slå larm till sin lobbyistförsamling. Kommer jag få fler påringningar, tänkte han, eller skulle det stanna av här och föras in på en annan väg? Det är alltså en sammanhållen intressegrupp som arbetar för att undanröja alla möjliga hinder för att projektet ska bli av. Det är en stor grupp, det är helt klart, tänkte han, och det här var deras första orosmoln. Frågan är hur löst jag sitter?

Hinner jag skriva min debattartikel innan jag blir avsatt – och hur säker är jag på att jag har rätt? Finns det någon som är neutral i en sån här fråga? Svar antagligen inte, skulle vara Gud i så fall men den gubben får man ju aldrig några vettiga svar ifrån -inte ens Sten skulle vilja lägga något gott ord för mej. Magnus tänkte efter, vad skulle Sten ha gjort? Magnus misstrodde ju nu även den gubben så han

tordes inte vända sig till Sonja, trots att hon ju faktiskt hade röstat nej till pappersbrukets ansökan.

31

Det kändes tungt att ge sig av till jobbet följande dag. Inga hade en ledig dag från biblioteket så Magnus tassade försiktigt omkring i radhuset innan han klev ut i solskenet. Han hade en reflexrörelse varje gång han gick förbi brevlådan, han lyfte på locket fastän han visste att posten inte skulle komma på många timmar. Det låg ett paket där, Magnus blev förvånad, någon måste alltså ha lagt dit något på eget bevåg. Lite avvaktande öppnade han paketet och såg en lapp med ett tråkigt innehåll. Det var en mening som

satts samman med urklippta bokstäver från olika sorters veckotidningar, som det verkade. Han läste ”vi behöver toapapper, men vi kan ju alltid skicka skiten till dig ” och så kände han på det något mindre, vadderade kuvertet som var medskickat. Han kände lukten av avföring och mådde plötsligt illa. Han tog hela försändelsen och gick till soptunnan och slängde det där. Han önskade att även känslan av avsky skulle gå att slänga i soporna. Men det gick inte, det följde med honom till jobbet och var med hela dagen.

Magnus var en känslomänniska och med den förutsättningen skulle han inte ha kunnat bli kommunalråd om det inte hade varit för Stens briljanta idé om att använda honom som krock-kudde.

Vad fan gör jag nu då?

Hur många vet om hur jag resonerar? Håkan är en men sedan följer alla som han har skvallrat för. Det är nog inte så många, tillkommer alla dessas sammanboende - fler är det inte och vem av dom är så sjuk att han skickar bajs? Är det ens straffbart? Fy fan, utbrast han okontrollerat.

Han ringde lite i panik, det visste han, till Sven-Inge, bara för att ha en kompis att prata med. Han undrade om

någon annan än han och Åke hade hört av sig om avverkningen under den tid som hade gått sedan ärendet hade inletts.

Sven-Inge blev lite osäker och bad att få respit för att vända sig till sina anteckningar. Han ringde tillbaka efter en halvtimme och sa att han hade fått samtal från Åke, alltså men också från någon Yvonne.

Det är min sekreterare så hon ringde säkert bara om någon formalitet.

Nja.... kanske det.. men jag skulle inte vara alltför säker. Hennes sätt att prata i ämnet var inte helt neutralt, jag skulle nog vilja höja ett försiktighetens finger där, Magnus, yppa inte för stora hemligheter när hon är i närheten.

Usch, det var inga goda nyheter. Vår kommunekolog, Ulrika Norman, har hon hört av sej?

Nej, något sådant namn har jag inte här. Jag har namnet på en journalist men hans frågeställningar vill jag helst inte ta upp här, du vet, källskydd och sådant, jag vet inte vad man får nämna om journalisters arbete så det får vi helt bortse från alltså. Frågan är ens om jag har haft rätt att nämna ens att han har ringt. Magnus, jag tror att jag har försagt mej. Lova att behålla den saken för dej själv.

Jag lovar, det kan du lita på. Så någon mer är det alltså inte, då tackar jag för det. Vad har vi egentligen för kontrakt mellan oss?

Det är ett femårskontrakt och det har löpt i två år så här långt – men det har ju förstås förnyats många gånger, vårt samarbete har nog varit över tjugo år.

Tack för hjälpen Sven-Inge, jag tror tyvärr att det här kommer bli ett svårt ärende för mej.

Det tror jag också, faktiskt, så som du har berättat är det starka krafter du har emot dej.

Magnus la ifrån sig telefonluren och försökte återgå till vanliga struntärenden, som inte alls var sådana, men i förhållande till vad han var indragen i ändå framstod som ganska smått. Han tänkte för sig själv med kraft och koncentration att nu är det dags att titta på andra viktiga ärenden. Vi har t.ex. en remissförfrågan från socialdepartementet om skydd till kvinnor i utsatt position. Det är verkligen inte ett struntärende så han högt för sig själv, till sin egen överraskning och slog internnumret till Yvonne om att ta fram vad de hade skrivit i det ärendet fram till nu. Han ville ha Yvonne hos sig på sitt eget kontor och försöka återfå känslan av trygghet med henne som

samarbetsparter. Den känsla var illa tilltufsad efter samtalet med Sven-Inge på Kommunslog.

De satte sig ner tillsammans på sina vanliga platser som de alltid hade när de skulle gå igenom några viktiga – och oviktiga – ärenden. Magnus reste sig plötsligt och sa att han, för omväxlings skull, skulle hämta kaffe och en kaka att ha medan de pratades vid. Han såg hur förvånad Yvonne såg ut men han lyckades bortse ifrån det. Det gäller att uppföra sig precis som vanligt tänkte han och fann till sin förvåning att det var det han inte gjorde just nu.

Låt se, sa han efter att han kommit tillbaka, vad har vi här att säga departementet om vår lilla kommun?

Det tog ett tag efter kaffehämtningsfadäsen men till slut lyckades de komma tillbaka till den vanliga stämningen som brukade råda dem emellan, en förtrolig sådan och Magnus började känna sig trygg igen. Han var ju ändå kommunens kommunalråd med den makt och pondus som det innebar. Sakta formades en tanke om hur debattartikeln skulle utformas. Han började känna sig bekväm med tanken att även han hade rätt att uttrycka sin personliga åsikt om vad som var viktigt och oviktigt i kommunen de bodde i.

Visst, han var kommunalråd och ska följa de uppgjorda principerna men det var inget lagbrott han tänkte begå och det var en våldtäkt som han skulle förhindra. Att begreppet nödvärnsrätt existerar aktualiserades i hans svar till socialdepartementet men Magnus tyckte att det borde gälla även vid symboliska våldtäkter. 200 hektar var en sådan och upphovet kom från ett företag som nog hade ganska små lojaliteter mot dem som de utnyttjade. Magnus visste att han hade avsikt att spela ut sitt sista kort, därefter vädjar jag till Göran Persson och hans gröna folkhem. Jag kan nog få ihop en opinion av tunga experter och statsmän om det kniper. Det var ett sista kort men han var stridsvillig. Oj tänkte han, stridsvillig, jag kanske till slut har blivit politiker. Han föll i skratt och förberedde sig för att cykla hem.

32

Regnet smattrade mot rutan. Det skulle ha varit en ljum vårdag men regnet var både häftigt och kallt. Magnus bestämde sig för att avstå nöjet att springa ut till brevlådan för att hämta tidningen. Han skulle ha blivit genomvåt på bara fem sekunder och i valet mellan att stå varm och torr i morgonrock och med frukosttë i handen eller att vara genomvåt och darrande av köld så var valet lätt. Han var också ganska förvissad om att det inte hade hänt några märkvärdigheter under gårdagen eller natten så han satte sig

ner vid köksbordet och åt i största lugn sin vanliga frukost. På vägen till jobbet lyfte han som vanligt locket till brevlådan och – mycket riktigt – där låg dagens tidningar, både riks och lokal. Riksnyheterna hade han hört om på radion och lokalnyheterna brydde han sig inte om idag. Han visste ju med sig att han själv inte hade gjort några stolligheter som Dagbladet kunde gotta sig i.

Utanför kommunhuset ställde han sin cykel och slängde som hastigast en blick på löpsedlarna utanför kiosken vid cykelstället. ”Kommuniststyre i kommunen” stod det med krigsrubriker. Jösses tänkte han vad är det nu som har hänt, vad kan det vara för kommun? Han skakade på huvudet och gick in. På hans skrivbord låg som vanligt lokaltidningen och han tittade lite nyfiket på vad tidningen nu lyckats fånga upp för skandal i trakten. På förstasidan fanns en bild på honom själv.

Han bleknade när han såg vad det handlade om. En hemlig källa kunde bekräfta på heder och samvete att kommunalrådet Magnus Eriksson hade varit – och antagligen fortfarande är – kommunist och att han under falsk flagg lyckats nästla sig in i det styrande partiet. Under studieåren var det alldeles tydligt att Magnus Eriksson hade

rört sig i de yttersta vänsterkretsarna och bland annat läst de flesta av Marx' böcker, bl.a. kommunistiska manifestet, Kapitalet och många andra obskyra alster. En handbok i hur man tar makten i en kommun var en av Magnus Erikssons favoriter, Karl Marx rapport om Pariskommunen – de vänsterdiktatoriska våldsverkarna i Paris på 1870-talet. Magnus hade också argumenterat i vida kretsar över det meningslösa med att arbeta mer än tre timmar om dagen, en idé som han hämtat upp från Marx' svärson Paul Lafargue. Magnus går nu till verket, när han äntligen gripit makten i en kommun med ett blomstrande näringsliv. Han vill till varje pris förstöra möjligheterna för näringslivet på orten att utvecklas. Det är antagligen bakgrunden till hans ovilja att tillmötesgå pappersbrukets satsning på att utveckla kommunen så som möjligheterna föreligger.

Magnus satt fast i en fälla som han inte såg en chans att komma loss ur. Att ringa till tidningen och protestera var ju meningslöst, han hade ju under studieåren läst de böcker som omnämndes. Han hade funnit dem intressanta och han hade delat intresset med sin flickvän Inga men båda hade ganska tidigt valt den demokratiska vägen, precis som arbetarrörelsen i stort hade gjort både i Sverige och i

Europa. Den här artikeln var ett skurkstreck och det fanns inte mycket att göra om inte Peter på Dagbladet ringde honom och bad om en kommentar men det hade ju inte skett än. Han borde ha blivit tillfrågad under gårdagseftermiddagen. Nu var det bara att hoppas på att något hände under dagen. Eller skulle han självmant ringa till tidningen. Han avstod helst eftersom risken var stor att han vid något tillfälle skulle yppa en nyfikenhet om vem som låg bakom artikeln och, som han förstås visste, det var ett lagbrott. Säkrast var att jobba vidare med enkla dagliga rutiner och hoppas att alla skulle förstå att artikeln var en tidningsanka av allra sämsta sort.

Strax före lunch ringde hans partistyrelskollega Erna.

Jag vet att det är Vincent Berggren som är källa till tidningsartikeln, han har själv berättat det för mej så nu vet du det utan att ha efterforskat tidningens källa.

Va?! utbrast Magnus, vad är det du pratar om, jag är helt ointresserad av att veta någonting om den här soppan. Varför ringer du mej? Magnus var så okontrollerad att han till och med höjde rösten i sin ilska.

Jag förstår hur du känner dej, Magnus, men nu ska jag berätta precis hur det ligger till även om du säger att du inte är intresserad. Så när du kommer hem idag så kommer du upptäcka att du faktiskt har blivit det och tackar mej för min insats. Så här ligger det till: När jag läste tidningen i morse fattade jag med en gång att det var min tidigare pojkvän Vincent som hade skvallrat för tidningen. Han fanns i din och Ingas närhet under universitetsåren men jag tror inte att ni kände till honom. Han och jag hade inlett ett förhållande och flyttade ihop och fick barn - Mija som ju är en bit över tjugo år nu. Hur som helst efter några år separerade jag och Vincent och han blev en riktig plåga för mej och Mija. Han gick också ner sej rejält och drack hejdlöst, vilket han för övrigt fortsätter med att göra.

Jag ringde honom idag och skrek att han var ett svin som snackade massa skit om människor som han inte kände men han bara flinade åt mig. Ja, han rent av skröt över att han kunde bidra till samhällsutvecklingen med så enkla medel som att skriva en liten berättelse och skicka till en tidning. Det var ord som jag inte tyckte om att höra för botten i honom är rutten. Han fortsatte skrävla och berättade att han hade fått tiotusen kronor i belöning från

pappersbruket, dom ville få artikeln för redigering innan man vidarebefordrade den till tidningen. Så det gjorde han och han har fått pengarna och gissningsvis har han redan börjat supa upp pengarna.

Det var som...

Ja, jag ville gärna ringa och berätta det för jag gissar att du har tagit illa vid dej och att du antagligen aldrig skulle sluta grubbla över det som alltså du egentligen inte har rätt att efterforska själv. Jag har inte heller begått något lagbrott, jag har bara kontaktat en skitstövel för att skälla ut honom och han berättade självmant exakt hur det hade gått till. Hans berättelse om den ekonomiska transaktionen gör ju soppan väldigt pikant - en eufemism i all anspråkslöshet. Om det är något mer som jag får reda på så tänker jag ringa dej. Jag vet vad du står för och jag högaktar dej för ditt rakryggade sätt att leda en kommun. Kram, kram Magnus, vi hörs och ses.

Hon la på och Magnus sänkte sakta telefonluren.

33

På ytan, såg det ut som vilken debattartikel som helst. Den var inte provocerande uppslagen med några bombastiska rubriker. Tidningen hade visat honom den respekten att förhålla sig neutral. Läsaren som på morgonen åt sin frukost skulle vid några tillfällen ha kunnat sätta någon brödbit i halsen när de dels förstod att det var deras kommunalråd som var debattören och dels när de förstod innebörden av det skrivna. Underskriften var också tydlig, Magnus Eriksson, kommunalråd.

Artikeln utgick från ett expertutlåtande som klargjorde att avverkningsytan var alldeles för stor för att kunna betraktas som sansad. Experten var en tjänsteman från Kommunskog, den organisation som kände till skogarnas status allra bäst eftersom han hade skött om dem i över femton år. Utan omsvep hade denne tjänsteman beskrivit ansökan om avverkning av 200 hektar som försök till våldtäkt. Med kännedom om detta faktiska förhållande är det helt omöjligt för ett ansvarigt kommunalråd att medverka till godkännandet av pappersbrukets förfrågan om avverkning. Skogen är vår kommuns fantastiska resurs där kommunens invånare alldeles gratis kan gå ut och plocka både svamp och bär. Hjortron och lingon är skogens guld, varför ska vi offra vår natur i över trettio år eller mer? Debattartikelns författare hävdade sedan att kommunens invånare förstås hade möjlighet att få ett bra skidcenter om man verkligen ville ha en sådan. Kommunen har en ekonomi som inte alls är i obalans men varför har det inte väckts tankar om detta tidigare om åren? Ett skidparadis som är anpassat för kommunens invånare vore väl inte så omöjligt att skaka fram pengar till. Det finns ju redan ett skid- och fritidsområde att bygga vidare på. Den

egendomliga drömmen om en anläggning i internationell klass, som skulle locka turister från hela Norden är nog bara en konstruerad dröm från några som inte riktigt har kontakt med realiteterna i turistindustrin – men som lockas av stora inkomster genom försäljning av pappersmassa. Stora delar av fin skog förlorar vi – i utbyte mot toalett- och hushållspapper. Är det sådant vi vill se i stället för vacker skog som år efter år skänker oss hjortron, lingon, Karl-Johansvamp och kantareller?

Magnus hade skrivit artikeln för att få den införd i samband med att han hade en tjänsteresa till Stockholm. Han hade inte orkat vara på plats i kommunhuset under dessa dagar. På kvällen ringde han hem till Inga och frågade om hon hade märkt något speciellt i luften men nej hon hade inte märkt något, dagen hade förflutit precis som vanligt. Nu var det bara att vänta på vad tidningen skulle ha fått för reaktioner att skriva om. Magnus kände en våldsam anspänning och undrade över vad han hade ställt till med. Ändå hade han lätt att trösta sig, det var omöjligt att bortse från att det faktiskt var ett girigt våldtäktsförsök från brukspatronen. Han var glad över att Sven-Inge hade använt

ordet våldtäkt. Det klargjorde så tydligt att det inte handlade om politik. Det var fakta.

Han ringde Inga redan till frukosten och det var ingen rolig upplevelse. Vi ligger under med 8-0 berättade Inga, Ett helt uppslag gjorde ner Magnus fullständigt men ingen hade brytt sig om att gå in på det sakinnehåll som Magnus hade hävdad i sin artikel. Insändarna handlade om anställningstryggheten på bruket, missade inkomster från internationell turism och om en växande, välmående kommun som ringaktades av en kommunist sympatisör. Några frågade sig varför socialdemokraterna i kommunen accepterade en sådan nolla till partiordförande.

Magnus la på luren. Från kroppens allra innersta delar välldes det fram en gränslös besvikelse. Vad är det för mänsklighet vi har här i världen? tänkte han och den meningen kom sedan att dyka upp i hjärnan gång på gång – ältande. Det kan inte vara sant att alla tycker så här, det är nog bara en aktiverad lobbygrupp som finns kring en dröm. Varför bryr man sej inte om skogen alls? tänkte han. Finns det inga hjortronplockare i kommunen, är de inte skrivkunniga, varför tiger de? Till slut lugnade han ner sig i

förvisningen om att han har en stödtrupp bakom sig och att de kommer synas i morgondagens tidning.

Men det gjorde de inte. Även denna dag led Magnus ett svidande nederlag, nu med 5-1. Gustav hade varit den enda som hade försvarat honom, dessutom på ett hjältemodigt sätt men utan att kunnat prestera några ytterligare argument. Från den elaka sidan fanns inte heller några ytterligare infallsvinklar, i de övriga fem insändarna var det aldrig tal om argument. Det var slag mot käken utan förmildrande boxhandskar. Magnus kände sig som en slagen man där han satt på tåget från Stockholm. När han kom hem möttes han av en stor skön kram från Inga men också av ett kuvert från socialdemokratiska partiet i kommunen. Det var undertecknat av Gideon Ståhl och Erling Pihlblad. De hade alltså till slut kunnat gå samman efter att ha hittat en gemensam fiende. De bad honom för partiets överlevnad i kommunen att frivilligt avgå.

Därefter hjälpte det inte särskilt mycket att en balans mellan för- och motinsändarna hade börjat uppstå. Det var för sent, reaktionen skulle ha börjat direkt för att man skulle kunnat känna en stark medvind. För Magnus var det ganska tydligt att anhängarna av skogsskövlingen var ett

sammansvetsat gäng. De behövde nog inte vara särskilt många egentligen, men de producerade dagligen insändare med ett industriellt tempo. De, som försökte försvara skogen framstod för honom som människor som säkert var aktsamma om naturen men inte direkt vana att skriva insändare. Mödosamt satte de sig kanske till att formulera en insändare men som så stördes de av att barnen kom hem från skolan och var hungriga och ville ha mat. Insändarskribenten gjorde en omprioritering och slängde sitt utkast i papperskorgen och tänkte att det blir nog bra till slut vad som än beslutas.

34

Det ringde på dörren.

Sonja! Utbrast Inga i en överlycklig häpnad över att få se familjens vän livs levande, fastän de båda hade trott att någonting hemskt hade hänt henne.

Du är här, vad glada vi blir, vi trodde att någonting hade hänt, kom in, kom in och Inga gav henne en eller rent av två, tre pussar på kinden.

Magnus kom ner från övervåningen och gav henne en välkomstkram. Det var länge sedan en sådan eufori hade

spelats upp i huset. Sonja såg glad - men också sammanbiten ut. Det är ändå någonting som har hänt tänkte Inga, som är van att se saker som ingen annan ser.

De steg in i vardagsrummet och Inga ilade ut i köket för att göra kaffe och en några generösa smörgåsar, hon antog att Sonja var hungrig efter en lång resa. Det var ändå en krånglig väg att resa med både tåg och två olika busslinjer för att komma fram.

Det är klart att jag kommer en sådan här dag och ställer upp när du behöver all hjälp som står att finna. Var inte orolig Magnus, jag kan vända en hel opinion bara genom min utstrålning och arvet efter Sten. Vi kommer klara det här Magnus. Hon klappade honom tröstande på handens ovansida. Erling och Gideon kommer inte ha en chans, det lovar jag. Så, upp med hakan Magnus. Ja tack, jag tar gärna en bit smörgåsmat och kaffe, tack så mycket. Vad fint ni har här hemma, jag har ju faktiskt aldrig varit här fastän vi har pratat så ofta om det. Vilken charmig utsikt ut över friluftsområdet ni har. Ni skulle se min utsikt, takåsar så långt ögat kan nå, man skulle tro att det var Paris och inte Stockholm jag har bosatt mej i. Sonja pladdrade på, hon framstod som nervös av någon anledning. I kväll ska dom

få, gubbarna som tror att dom kan ge sej på dej Magnus.

Jag beundrar dej för den du är, du har civilkurage...

Men, Sonja, vad pratar du om egentligen? Vi förstår nog inte vad du säger. Menar du att du har kommit hit för att hjälpa Magnus att vinna striden om ordförandeposten i partiet ... Sonja, mötet var igår, Magnus är avsatt som partiordförande och i slutet på månaden är han inte ...

Men ... gud...vad säger du? utbrast Sonja förfärad, mötet ska ju vara idag!

Det var igår!

Nej, men, kallelsen säger ju 12:e...

Mötet var den 11:e

Vänta, jag ska hämta min handväska.

Inga och Magnus tittade häpet på varandra. Inga reste sig och gick upp till Magnus kontor. Efter bara en minut hade de i största brådska återigen hamnat i vardagsrummet där Sonja visade på den kallelse hon hade fått. Där stod helt klart att ett extrainsatt möte skulle hållas torsdagen den 12:e och enda ärendet som skulle avhandlas var ett misstroendevotum mot partiets ordförande Magnus Eriksson. Magnus var förstummad och häpnad lyste över hans ansikte. Inga visade upp den kallelse som hade

kommit med posten för två veckor sedan. Därifrån läste hon högt att partiet utlyste ett extrainsatt möte onsdagen den 11:e med det enda ärendet om ett misstroendevotum mot ordföranden. Breven var exakt lika i varenda stavelse utom att dag och datum var förskjuten en dag i Sonjas kallelse. Sonja började gråta och hon drog med sig Inga i sin förtvivlan. Magnus öppnade glasdörren till deras uteplats och gick ut, han kände sig som förlamad. Han både förstod och inte förstod vad det var som hade hänt. Det var som Sonja hade sagt, hennes närvaro hade kunnat förändra omröstningen om hans ordförandeskap från den stora röstförlust som han hade fått till en ganska knapp seger och att han hade suttit kvar som ordförande – kanske vingskadad men ändå med partiets förtroende.

Han satte sig ner på en trädgårdsstol och stirrade tomt framför sig när Sonja kom ut och satte sig i stolen bredvid. Berätta, vad som hände Magnus.

Mötet var en sammanbiten seans, det måste sägas, Jag var inte populär och många ville inte möta min blick, man var generade. Erling däremot var klart målmedveten och styrde mötet i egenskap av vice ordförande. Han läste upp

dagordningen och mötet konstaterade att mötet var stadgeenligt utlyst.. Alla var närvarande konstaterade han utom att Sonja inte hade kunnat komma, sa han nästan som i förbigående men många undrade förstås vad som hade hänt. På något sätt avgjordes hela mötet definitivt där. Även mina sympatisörer förstod att du inte hade lust att åka ända från Stockholm för en sådan här liten bagatell. De utgick ifrån att du hade tagit din hand ifrån oss och den eventuella stridslust som kunde ha funnits försvann därmed. Jag blev mera orolig för dej än för mitt ordförandeskap för jag visste att du skulle komma till min hjälp även om du hade varit på semester på Sydpolen.

Erling läste upp det som jag såg som en anklagelseakt uppläst av en åklagare och därefter yttrade sej ingen. Alla ville ha det snabbt avklarat. Jag orkade inte göra motstånd, alla visste ju vad jag hade gjort under de två år som hade gått. Jag förstod att jag var chanslös, inte ens Gustav sa ett ord. Han är visserligen inte matematiker men han kan lägga ihop Gideons vänner med Erlings vänner och komma till resultatet som alla visste om.. Röstsiffrorna blev 8 för avsättning och 3 röster till mitt försvar, jag har fått reda på att det förstås var Fredrik, Erna och Gustav . Jag avstod av

någon sorts fänig stolthet. Erling frågade mej specifikt om man skulle räkna min röst som nedlagd men jag gitte inte svara. Gott, hade Erling då sagt. Då räknar jag det som att du avstod från att rösta. Känslokallt som fan.

Mötet avslutades ganska så snart efter det och Erling kom fram till mej efteråt som att han ville ta i hand men jag befattade mej inte med hans gest. Han sa att jag inte behövde känna mej tvungen att komma på nästa styrelsemöte om jag hellre ville avstå – och så tillade han med en återhållen hämndlust att han kanske hör av sej en dag och ber mej hålla förstamajtalet.

Sonja hade tittat på Magnus och Inga oavbrutet under hela berättelsen och sa till sist att det var det jävligaste ... Sten, sa hon sedan och tittade upp mot himlen, döda dom!

Därefter blev det helt tyst, endast fågelsång hördes från de närmaste buskarna i friluftsområdet utanför deras trädgård.

35

Sonja och Magnus tog en promenad i grannskapet.

Sonja ville prata.

Magnus, mitt barn och min hjälte, vad ska vi göra?

Ingenting, antar jag, jag blev politiker till slut, jag lärde mej att kämpa för en sak som jag trodde på, Jag tänkte slåss för en bättre framtid än den som pappersbruket vill trycka på oss. Jag började skissa på olika vägar att gå men att slåss om min egen ställning i partiet kunde jag inte. Jag var inte förberedd på den händelseutvecklingen. Jag förstod inte att

Erling och Gideon kunde gå samman och komma överens. Erling är ju inte särskilt intresserad av skidåkning så i min enfald glömde jag bort makthungern som drev honom i armarna på Gideon.

I morse var jag på jobbet som vanligt. Jag förstod att alla hade läst om vad som hänt i tidningen på morgonen men jag låtsades inte om någonting. Alla tittade förstås lite undrande på mig, ungefär som när man går förbi en isvak där någon håller på att drunkna men inte ropar på hjälp, då går man väl bara förbi antar jag. I alla fall i den här sortens civilisation.

Strax före lunch meddelade jag personaldirektören att jag tar ut semesterdagar och så gick jag hem. På vägen hann Gustav ikapp mej. Han berättade att han faktiskt hade ringt till Göran Perssons krets och förklarat läget och bett om assistans men att dom hade svarat att dom inte ville göra något med tanke på att skyttegraven gick rätt igenom partiet och dom ville inte intervensera – inte på någons sida, sa dom och höll öppet för att dom rent av skulle kunnat ha hamnat på Erlings sida. Så den gubben gick inte, sa Gustav med ett generat leende.

Inga, vad ska ni göra nu, du och Magnus, frågade Sonja henne när de tillsammans stod i köket och lagade till lite färdkost till Sonja som snart skulle åka tillbaka till Stockholm.

Äsch, du vet, svarade Inga, för någon månad sedan frågade Sten mej ungefär detsamma och jag som är min egen sierska såg att detta var en av möjliga utgångar. Så jag ropade – på allvar faktiskt, men jag sa till Magnus att det var på skämt - ”Alla man till livbåtarna”.

Så, det har jag gjort, fixat en livbåt.

DEL II

36

Vet du Inga, jag har letat efter en av ungdomsdikterna
som jag tyckte om när jag var ung. Jag tror att det var innan
jag träffade dej... ja, det måste det ha varit. Slutraderna
lyder så här:

/.../ tysta skall vi gå

mot tystnaden att, när vår plats vi nått,
begrunda gudars råd och mänskors lott,
och minnas allt vi en gång hoppats på.

På något sätt känns det så idag. Den är skriven av Sigfrid Lindström och handlar om en samling krigare som har förlorat ett slag och de upptäcker att de inte har någonting att skylla på. Den heter De besegrade.

Nää du, Magnus så är det inte alls med dej. Du har kämpat för en god sak men du har förlorat för att du slogs med människor som fuskade. Det är en väldig skillnad. Att du tycker om dikten är för att du kan acceptera en förlust. Det är inte alla som kan. Men det finns också en risk med det och med dej, risken att fastna i det läget. Magnus min kära, Varsågod säger ödet till dej, nu har du chansen att skapa ett nytt liv. Det är absolut unikt, eller hur?

Jag förstår inte vad du menar.

Nej, jag vet och du får gärna sitta fast i tankarna om ”att minnas allt vi en gång hoppats på.” Men bara i ett dygn högst helst mindre ... helst inte alls förresten. Nu ska vi bena ut det här. Absolut ska vi det. Du pratade alltså med kommunekonomen idag?

Ja, Kerstin Mannsjö, ja det gjorde jag.

Vad sa hon då?

Hon sa att från och med nästa månad får jag inte längre något arvode från kommunen men däremot faller en fallskärm ut för att mildra mitt fall.

Och fallskärmen är på vaddå?

Två års månadsarvode.

Mmmm, bra start på ett nytt liv. Och förresten, jag gissar att den är till för det, att starta på nytt. Få se nu, jag kalkylerar lite spånmässigt, två års kommunalrådsarvode, det kommer räcka för dig, för oss (tillsammans med min lön) i minst fem år, kanske sex år. Då så då kan vi ta det lugnt, vad säger du om det?

Jo, jag fattar men det handlar om smäleken...

Smäleken att förlora mot skurkar på grund av att du inte själv tog till några skurkstreck, vad är det för smälek? Ju snabbare du inser det desto smartare är du. Fast du kommer inte klara det om vi inte sticker här ifrån.

Tystnad.

Du menar flytta?

Ja, förstås, vad ska du göra i den här hålan, träffa människor som hela tiden tittar på dej med knepiga blickar och korkade tankar. Vi har ju ingenting som binder oss här längre. Vad ska du göra i morgon?

Tystnad

Ingenting, jag är tjänstledig fram till dess att jag avpollletteras och Erling tar över.

Ja men vad kan man tillägga till det? Bara detta...

Magnus, du är fri nu!

Tystnad

Det har varit en omtumlande dag idag, jag tror att jag vill gå och lägga mej. Hmm, lite skönt faktiskt, jag har ingenting att grubbla på när jag sluter ögonen, fri... vad konstigt.

Morgonen därpå vaknade de tillsammans utan någon brådska. Magnus tittade upp i taket och upptäckte att han aldrig hade sett taket förut. Det var gjort av trä som var målat vitt. Inte alls dumt, tänkte han och vände sin blick åt Ingas håll, hon var vaken och hon smålog. Hur känns det idag då? frågade hon.

Inte så illa, jag känner att vi sitter i en liten kupa tillsammans i ett brinnande helvete. Jag tror att du har rätt, vi måste nog härifrån, men vart?

Jag har köpt ett hus i närheten av Gettjärnslätten.

Magnus satte sig upp och stapplade fram ett Va??

Så här ligger det till. Kommer du ihåg när du frågade vad vi kunde göra och jag ropade på skoj ”Alla man till livbåtarna”?

Ja...

Jag förstod vad som kunde hända här i bygden så jag ringde Bosse och frågade om han hade något hus som var till salu och han råkade ha ett faktiskt. Ett hus som varit ute ganska länge men där det inte hade dykt upp någon som var intresserad. Jag sa att vi kanske kunde vara intresserade och så fick jag förstås berätta hela historien och vad som kunde hända i olika scenarier. I förrgår ringde jag och berättade vad som hade hänt oss och frågade om huset fortfarande fanns och det gjorde det. En kilometer söder om Gettjärnsklätten, strax utanför Gettjärn. Det är ett bra hus och värdemässigt är vårt radhus något bättre än huset i Gettjärn så den månatliga boendekostnaden blir lite till vår fördel.

Du är inte riktigt klok Inga, utbrast Magnus men jag tror att jag vill följa med dej dit. Vi har ju inget här att göra.

Och du har en försörjning fixad i sex år. Bosse säger att han säkert kan fixa ett jobb åt mej inne i Sunne jag känner

mej väldigt lugn. Min enda oro har varit att du skulle fastna i bitterhet och hämnd.

Sådana tankar har jag känt, det är faktiskt så, men samtidigt så kan jag inte räkna ut hur en hämnd ska se ut.

I ett Seinfeldavsnitt säger Jerry till George att den enda riktiga hämnaden är att leva ett gott liv.

Han är klok han, Seinfeld.

Och min brorsa är bra att ha. Han har lovat att han och Berit ska ta väl hand om oss, lotsa oss in i samhället, ge oss en bekantskapskrets och ett sammanhang. Oj, jag glömde berätta att Sonja och jag samarbetar, hon kommer nog hyra in sej i en stuga bredvid och ha som sommarstuga.

Magnus la sig ner i sängen igen, det hade plötsligt blivit lite väl mycket att ta in på en och samma gång.

OK, sa han till slut. Jag gissar att jag bara ska gilla och hålla med.

Ja, det är nog bra om du gör det..

Och faktiskt, jag gör det på riktigt, Vi har liksom glidit ihop vi och hon, så det är bra Inga – så gör vi, Nu ska vi äta frukost och då är det väl bra om vi börjar vårt nya liv med en god frukost, eller hur?

Jag har en bra lagrad Camembert på lut.

37

Strax utanför Gettjärn ligger ett fint men enkelt ett och halvplans gulmålat hus med ganska bra utsikt över sjön Rottnen. På tomten växer det ymnigt av både vildvuxna träd och buskar tillsammans med ganska rikligt med bärbuskar av olika slag. Inga visste något mer om växter än Magnus och kunde berätta vilka som var krusbär, hallon och olika slag av vinbär. Fastigheten är på ett hektar och i ena änden av tomten ligger ett litet sött hus som har tillkommit många år efter att själva bostadshuset var

uppfört. I detta lilla hus hade alltså Sonja hyrt in sig. De hade kommit överens om att om Sonja trivdes där kunde hon bo där gratis om hon i stället satsade på att göra det trevligt att bo i. Framför allt var det nya tapeter och lite modernare utrustning i kök och badrum. Hon fick göra precis som hon ville med det.

Denna försommardag satt Magnus och Inga på altanen som lyckliga ägare av ett alldeles eget hus, långt borta från Magnus politiska fiasko som bara dök upp i hans hjärna då och då och med allt mindre intensitet. Det hade varit ett genidrag av Inga att förstå vad som behövdes för att komma loss ur den träskmark som höll på att bli deras liv om ingenting hade gjorts.

Du gjorde det här väldigt, väldigt bra Inga.

Jag vet...

... och makterna belönar mej, eller hur? Jag är så himla tacksam för att vi är här och här somnar jag ju som en stock och jag kan sova hela nätterna rätt igenom. Det är något i luften här som är friskt.

Vad ska vi göra nu, tycker du? frågade Magnus

Jag tycker att vi sätter oss på altanen, svarade Inga

Men vi sitter ju redan här?

Mm, det är det jag menar. Vi har ändrat tempo nu. Det vanligaste svaret på vad vi ska göra kommer bli att vi fortsätter med det som vi håller på med. Så enkelt det blir.

Jag förstår, fast jag har nog fortfarande lite otålighet kvar i mej, det är inte så lätt att ändra tempo från det man är van vid.

Då växlar vi upp lite grann, är du med på det?

Javisst svarade Magnus och gjorde en rörelse att resa sig upp.

Nej, sitt kvar för guds skull, det vi ska göra nu är att planera. Planera är det allra bästa av jobb, då kan man göra två saker samtidigt – någonting som väl passar dej. Dels sitter vi här och dels planerar vi.

Det är fusk..

Inte då. Om du blundar nu och tänker dej en karta över området mellan Sunne och Gräsmark med Gettjärn ungefär i mitten. Kan du se den?

Ok, det gör jag.

Bra, ta då en fingerborg och sätt den över vårt hus och rita en ring längs fingerborgens öppning då får du en ring ritat på kartan. Har du gjort det?

Ja.

Bra, det är vårt utforskningsområde. Vi kan börja i morgon om det inte regnar. Jag tänker mej att vi kan trava omkring på småvägar och hagmarker och se hur det ser ut, och så går vi uppför Gettjärnskläppen också. Fick du med den inom ringen när du ritade?

Ja.

Jamen då så, då är ju allting klart, så gör vi.

Men Inga slutade inte där, hon fortsatte.

Vi ska ha en lärobok med oss också...

Eh, en lärobok?

Ja, du vet så att vi vet hur man ska upptäcka sin närmaste omgivning.

Nu förstår jag inte.

Nalle Puh, av A.A. Milne, förstås. Han är en konstnär i att vandra omkring och upptäcka saker. Jag tänkte att vi kan börja redan nu ... vi går bort till Sonjas hus och ser om hon har några honungsburkar stående på trappan.

Magnus kastade sig över Inga och gav henne en varm försommarkram.

Det gick en upptrampad stig mellan deras och Sonjas hus som om de båda husen hade haft ett nära betydelse för

de tidigare ägarna, vilka det nu var. Avtalen hade förmedlats via Bosse, Ingas bror, och ägarna fanns tydligen någonstans på Irland. Det fanns inga tecken på förfall i det lilla uthuset, eller om det var en sorts gäststuga eller rent av en undantagsstuga. Några honungsburkar stod dock inte på trappen vilket inte gjorde dem särskilt förvånade.

Det blir nog bättre när Sonja kommer så de till varandra.

Fast jag tror inte att hon kommer syssla med biodling förstås. Hon är inte den typen.

Så mycket mer finns väl inte att upptäcka, suckade Magnus.

Ack, ack min kära asfaltskramare, allt beror på hur nära man tittar. Om du tittar in i trädens bark kommer du hitta mängder av småkryp – fast det får vi göra en annan dag.

Jag har i alla fall hittat ett litet djur som traskar omkring på min handled, vad är det för något, någon insekt av något slag? Kom hit och titta så får du se.

Inga vände tillbaka på stigen och tittade på vad Magnus hade sett. Usch, det är ju en fästing, den får du skrapa av dej. Fästingar är skadliga, fort, skynda dig.

Magnus stod handfallen så Inga tog själv med fingernypor ett stadigt tag runt fästingen och skrapade av djuret mot en sten så att de blev av med den.

Fint namn i alla fall, sa Magnus, fästing, ett djur som fäster. Finns det djur som heter kryping, djur som kryper?

Inga skrattade till. Det tror jag inte, i alla fall inte här. Kanske i Norge, dom har ju så många roliga namn.

Jag har nog aldrig sett en fästing förr men nu vet jag.

I morgon får vi åka in till Sunne och köpa en fästingborttagare. Man kan bli rejält sjuk, vet du inte det?

Nä, jag har sluppit sådant i stället har jag alltid varit utsatt för överfallsförsök från bilar när jag skulle korsa en gata. Dom är också farliga.

Dummer...

... när vi ändå är inne i Sunne kan vi gå till biblioteket och se om vi kan beställa någonting av eller om Paul Lafargue. Hur menade han egentligen att man skulle leva i stället för att jobba mer än tre timmar per dag. Minns du det?

Det var så länge sedan.... jag minns inte. Menar du att Bosse skulle kunna fixa in dej på en deltidstjänst där, sa han så?

Där eller i någon bokhandel.

De gick vidare under tystnad, tills Magnus inte kunde hålla tyst.

Var någonstans var det som din morfar och mormor bodde, var det någonstans i närheten?

I Gräsmark, morfar hade skog där – och en häst. Min farfar och farmor bodde i Sunne. Så jag är tillbaka till min barndoms byar, vi var ofta här och hälsade på när Bosse och jag var barn. Bosse fastnade ju sedan för Berit, en flicka i Sunne, och flyttade hit.

Så du känner dej hemma nu då?

Ganska.

De fortsatte en stund tills de kom till ett ängsparti som omgärdade en förfallen lada och några rostiga jordbruksredskap.

Tidens gång, suckade Inga, ett övergivet ställe men ängen är i alla fall inte igenvuxen, vad vackert det är med alla ängsblommor. Någon måste ha skött det här stället fram till ganska nyligen. Tänk om det är dom som vi har köpt utav? Vi får fråga Bosse. Det har varit mycket kor här i bygderna och med kor såg man till att man hade ängsmarker för vinterfodret – den tiden är förbi.

Oåterkalleligen?

Antagligen, för på var tjugonde jordbruksfastighet går det nog bara en grönavågare – och vi tillhör ju inte precis dom.

Nä, det gör vi inte. Jag är stadsbo och lojal med arbetarrörelsen och där finns det inte mycket sympati för landsbygden och fästingar. Det var ju du som lurade in mej i det här. Kommer du ihåg det, när du lurade ut mej på en övernattnings i skogen?

Men visst var det bra och jag lärde mej att jag kan somna på kvällen och sova på natten. Jag gör det här i vårt hus.

Ditt hus.

Var inte så petig. Jag köpte det själv för att hålla det hemligt för dej. Men nu behövs väl inte det längre, den dagen som du vill bo här så går vi till banken och fixar alla papper.

Det är klart att jag vill bo här – om du bor här också. I morgon kan vi väl åka in till banken i Sunne, det var så länge sedan jag såg asfalt.

38

Man kan cykla in hela vägen om man vill, sa Inga följande morgon.

Och det är ju just det vi vill, svarade Magnus. Ligger Sunne inom vårt fingerborgsupptäcktsområde?

Ja, det tycker jag, så vi kan stanna där och upptäcka allt som vi vill och kan. Jag ska ringa Bosse eller Berit och fråga om dom vill träffas.

Så sitter vi då äntligen här, utbrast Sonja, mitt i det egentliga Sverige med en öl i handen och underbar utsikt över Fryken. Är det inte fantastiskt?

Jo, fast hur har det gått till, vill jag veta? frågade Berit. Ena da'n sitter Bosse och jag i en roddbåt på Rottnern och fiskar i all världens frid och nästa dag kommer det flyktingar från Dalsland och storstadsdamer från Stockholm och alla har plötsligt flyttat hit.

Det är gravitationen, svarade Bosse, om man bara väntar tillräckligt länge så hamnar alla här. Bröderna Nordahl, Sven-Göran Eriksson, Lasse Heineman, Tord Grip...

Nej, Bosse, du luras, det är ju Degerfors.

Visst, det är Degerfors – och Torsby - men om man lägger en fingerborg på kartan med Sunne i mitten så ligger Degerfors inom fingerborgsområdet, alltså ligger Degerfors i Sunne, egentligen. Skål mina vänner. Vi Sunnebor är som grekerna, vi kommer aldrig bort från vår historia. Man kan inte åka till Grekland utan att man måste börja prata om Platon och Sokrates och det går inte att åka till Sunne utan att man hela tiden fastnar i Frykensäjarna, Selma Lagerlöf, Mårbacka och Gösta Berling. Så nu har jag i korta drag sammanfattat Värmlands historia.

Fast egentligen kommer ju du och Inga från Mariestad, så det så snoppade Berit av Bosses romantiska vidlyftiga utflykt. Skål mina vänner utbrast hon.

Fick ni någon fisk?

Idag var det lite dåligt med det men Rottnen är en bra sjö. Vi har vår båt liggande där.

Men du är från Stockholm, avbröt Bosse i sin tur Berit och nickade åt Sonjas håll. Att du ändå sitter här beror på gravitationen, det fattar jag, men jag är lite nyfiken på detaljerna.

Visst är det konstigt, det där med gravitationen ja, svarade Sonja men jag och dessa två underbara människor kommer från samma bygd. Magnus var ju kommunalråd och jag var hustru till Magnus föregångare. Han hette Sten och om ni tittar upp mellan molnen så kan ni nog se en skymt av honom. Han är min vän och följeslagare. Skål Sten!

Alla höjde sina glas upp mot himlen och utbringade en hjärtlig skål.

Sedan, när han dog flyttade han och jag tillbaka till mina hemtrakter i Stockholm, vi har våra barn där. Är det inte konstigt Magnus att du för bara någon månad sedan var

kommunalråd och Inga och jag var dina rådgivare. Och nu sitter vi här som vi vore Gustav IV Adolf i landsflykt som överste Gustafsson.

Men vi har det bättre nu Sonja, genmälde Inga. Mycket bättre - makt är en olustig regalie.

Så är det, olustigt. Politik är en livsnödvändig ingrediens men måste den nödvändigtvis innebära maktinneav? Inga tittade retoriskt på sitt sällskap, jag hade önskat att det kunde handla om mera konsensus. Girighet, det är det som är grundbulten. Tar man bort girigheten, då faller maktapparaten och klasssystemet. Det är min åsikt. Visst skrev Marx att när klassamhället försvann kunde vi alla sitta i våra båtar och fiska? Inga tittade lite frågande åt Magnus håll för att få dennes bekräftelse. Han mumlade lite generat som svar att jo, det finns några tankar om livet i ett klasslöst samhälle.

Så ni är smått kommunistiska då? frågade Berit lite nyfiket.

Nej, nej absolut inte men man kan väl säga att vi har en botten i en sorts marxistliknande grundsyn. En av de första uttrycken för arbetarrörelsen kallade sej socialdemokratisk och var marxistisk. Marx svärson Paul Lafargue är väl ett

bra exempel för oss. Man ska inte behöva lönearbeta så jädrans mycket. Vi är ju människor, vi vill leva ett gott liv.

Det vill vi, avrundade Berit, Skål igen vänner och absent friends i himmel och helveten. Samtalet började bli vidlyftigt.

Vi ska nog beställa lite mat nu, eller hur? Inga tittade uppfordrande på sällskapet. Sonja, du som vet lite om mat, ta med dej Magnus och Bosse in i restaurangen och beställ mat åt oss så bevakar jag och Berit vårt bord från alla turister.

Solen stod ännu högt på himlen, luften var varm och vindstill. Båtar guppade nere i hamnen och Berit berättade om hur man skulle ha kunnat sitta på en utfärdsbåt och fara längs Fryken, men det var förr. Jag minns hur dom såg ut, suckade Inga, det såg så trevligt ut. Sunne var en vacker plats då, nu är ju det gamla fina lite förstört när man drog fram en genomfartsled rätt igenom centrum.

Berit bytte blick – från det drömska till det bestämda. Bosse har berättat att ni alla tre lever ganska tätt?

Jo... det gör vi nog... vi är mer tätt ihop än många andra, det är vi verkligen.

Funkar det? Berit såg inte så lite tvivlande ut. Blir ni inte svartsjuka på varandra, alltså litar du på din Magnus?

Inga begrundade för en stund vad Berits fråga kunde tänkas innebära. Hur då, menar du, 'litar på', jag tror inte att jag förstår.

Men, snälla, tänk om dom blir otrogna mot dej?

Äsch, sån't tänker jag aldrig på, vi hör ihop helt enkelt. Jag och Sonja är jättefina vänner som till och med sover ihop när Magnus är borta – och vi är inte otrogna eller vad du kallar det. Mer orkar jag inte tänka på om sådana saker. Vi har nog aldrig funderat på sådant, vare sej Magnus eller jag.

Snälla, glöm mina funderingar, kanske var det gammaldags tänkt, lite prat som hör till landet. Jag ska aldrig mera fundera, kan du förlåta mej?

Inga fattade sin hand runt Berits handled. Berit, sa hon sedan, alla vi tre som har graviterat in till Sunne är jättegglada över att få vara här tillsammans med dej och Bosse. Du får fråga vad du vill, kom ihåg det, jag tycker att du är både rar och fräsig. Ska vi beställa en öl till?

Men jag gick en fin promenad genom en park när jag kom från järnvägsstationen idag, Sonjas röst nådde fram till Berit när de kom tillbaka till bordet. Där i parken var det fint, en å som flöt fram i ett häpnadsväckande kringlighet.

Ja, vad snopna vi blev, sa Magnus, när vi såg dej komma gående här. Vi trodde du skulle komma i nästa vecka.

Jag kunde inte bärga mej...

Berit fortsatte på Sonjas inledande ord om den kringliga ån...

Jo, där är det fint, ån meandrar och är dessutom så trolskt mörk, den är som skriven i en saga. Det finns mycket sagor här. Selma är bara en i raden av berättare, Göran Tunström bodde ett tag i provinsialläkarvillan längre upp längs ån, där vägen till Karlstad går.

Ja, just det där med böcker påminner mej ju om en sak. Jag har ju lovat att fixa ett jobb åt dej Inga. Jag har sett mej omkring, bibliotek och boklådor har inga jobb på ett tag – fast man vet ju aldrig – men jag har kontakt med ett förlag som behöver en lektör på heltid, någon som vet vad böcker är - jag skojar – men du har ju ganska stor erfarenhet, du kan få adressen om du är intresserad. Dom vet vem du är,

jag har berättat. Heltiden är uppdelad i viss tid på plats på deras kontor men också stora möjligheter att förlägga arbete i hemmet. Det blir fler timmar lönearbete än vad Lafargue rekommenderar men, som sagt, i hemarbete blir du ju lite friare.

Åh, tack brorsan, ja, jag är intresserad. Du känner alla här i omgivningen eller hur har du kunnat...

Han känner alla, det kan jag lova, fyllde Berit i. Ända ner till fingerborgens nedersta kant, d.v.s. Degerfors.

Vad gör du för något då, jag menar vad sysslar du med, hur får du ihop pengar, Magnus blev nyfiken.

Jag hjälper folk... bouppteckningar, deklarationer och skatter, snöskottning, trädfällning, bygger altaner, ja du vet, jag hjälper folk. I någon stuga säger plötsligt någon att 'Usch vad trassligt det här var, vi borde fråga någon om hjälp'. Ja, då ringer man mig, t.ex när diskmaskinen är trasig eller när ett träd står och skymmer en utsikt. Dels tar jag betalt och dels får jag en hel del kontakter som är bra att ha, t.ex. när ens syster behöver jobb. Ska jag fixa ett kommunalrådsjobb åt dej?

Nej tack, jag är glad om jag slipper. Jag vill inte tänka på sådan på ... fem år till exempel.

Sonja och Magnus, nu är det dags för oss att ta oss hem, det börjar bli kallt i luften och alkoholen dövar inte längre. Vad säger ni?

Vi säger Ja, jag längtar hem till min säng – men hur ... ja ni vet hur jag tänker, det är minst en mil hem. Vi borde fråga någon om hjälp.

Just precis så är det, sa Bosse, det är då jag kommer in i bilden. Han plockade upp en mobiltelefon och ringde till dottern, som kom en kvart senare i en gammal Volvo 240 med plats för två cyklar och Sonjas bagage.

Hon är ingen slav, förklarade Berit, vi hjälper bara varandra. Bosse och jag hjälper henne med barnvaktning ibland och då hjälper hon oss med skjuts när polisen inte gillar att vi skulle köra bil. Det blir inte så ofta, vare sej barnvaktning eller fylleskjutsningar och det brukar jämna ut sej.

Det var så roligt att få se er alla, utbrast alla med en mun och kramade om varandra med mängder av pussar. Det hade varit en fantastisk introduktion i den nya miljön. Kvällen var sen och alla längtade hem. Sonja och Inga somnade i Magnus knän.

39

Ni får ha det så bra tillsammans några dagar då, sa Inga och gav Magnus en kram innan hon skulle gå till taxin för en tripp till en förlagsfest i Stockholm. De stod på farstubron en tidig vardagsmorgon och försökte känna efter. Det här var första gången som de skulle vara ifrån varandra sedan de hade flyttat till Värmland. Det ska nog gå bra, svarade Magnus, om det kommer några troll ur skogen kan jag ju alltid springa iväg till Sonja som säkert vet hur man

handskas med troll. Hälsa ungarna och säg att jag tänker på dom varje dag.

Gör du?

Ok, hälsa dom att jag tänker på dom varje vecka. Jag är säker på att dom inte tänker på mej. Barn är barn.

Jag ska göra som du säger, vill du att jag ska köpa med mej någon present från storsta'n?

Det behövs inte, jag har allt – och jag ska tänka på dej varje timme.

Det är bra, nu måste jag gå, taxin väntar.

De gav varandra en kram och Magnus gick tillbaka till sängen och försökte somna om. Det gick halvbra, det var lite för ljust ute och fåglarna sjöng så tydligt genom det öppna fönstret.

Han vaknade en timme senare av att det slamrade i dörren. Det var Sonja, hon hade varit nere vid sjön en stund.

Det var en alldeles stilla yta, jag kunde se mej själv som i en spegel. Jamen, så måste det ju ha uppstått, ordet spegelblank. Förr, innan det fanns speglar, måste det ha varit en fantastisk upplevelse. Folk från alla håll strömmade

ner till sjön för att se hur dom själva såg ut. Vilken upplevelse.

Fast nu är jag trött, Magnus, jag lägger mej bredvid och sover en stund.

De vaknade några timmar senare, solen stod högt på himlen och Magnus förstod på sin egen övertrötthetsreaktion att klockan måste vara ganska mycket.

Sonja, Sonja, du får vakna nu, klockan är ju över tio.

Men, jag vill sova en stund till, det är din tur att göra frukost åt oss båda.

Eeeh, oj, hur kan det vara min tur? Vi har ju aldrig tidigare vaknat tillsammans.

Just därför är det din tur.

Hon drog täcket över huvudet och la sig för att somna om. Det var sommar.

Det är sommar, sa Sonja, vi går ner till sjön och tar ett morgondopp. Idag har vi väl ingenting som måste göras? De hade ätit en god frukost och slästrade sakta ner mot sjön. Det fanns en bit sandstrand som de hade invigt som sin egen för länge sedan. Inga hade döpt den till Playan eftersom den, i likhet med Copacabana var både långre och

bredare än fem meter. Vattnet var ljust fastän säsongen nyss hade börjat, den ovanligt långa våren hade säkert haft sin påverkan.

Efter midsommar åker jag tillbaka till Stockholm några veckor, sa Sonja när de hade kommit upp på stranden igen och satt sig ner för att njuta av värmen.

Oj, jaha, var det enda Magnus lyckades få ur sig.

Det är fint här, fortsatte hon och här skulle jag säkert stanna över hela sommaren om inte Stockholm är som allra vackrast just nu. Jag vill inte vara utan den upplevelsen.

Kan inte du och Inga också komma upp då, en stund?

Midsommar i Stockholm klarar jag mej utan men dagarna därefter är som allra skönast. Det är då som folk ömsar skinn, semestrarna börjar, det är dags att ta en skärgårdsbåt ut till lathetens rike. Just dom dagarna borde ha fått ett eget namn, advent heter det ju om förväntningarnas dagar i december, något borde dom få heta, just dom där dagarna i slutet på juni.

Jag måste faktiskt hitta en kärlek också, jag saknar en man som kan ersätta Sten för jag vill inte dras med honom längre, suckade hon. Jag släpper honom fri nu men tomheten efter en kärlek kommer bli svår. Det är i

Sommarstockholm jag kommer hitta honom, det är jag säker på.

Magnus fann inte några ord, så han nickade bara med ett försök till omtänksamhet. Sonja var vacker, hon är värd en fantastisk man.

Vi gjorde så förr, Inga och jag, åkte upp dit vid sommarens början så den traditionen kan vi säkert ta upp igen. Jag hoppas att vi kan få träffa dej med en ståtlig prins. Så självklart, vi kommer.

Ni har ju till och med en övernattningslägenhet?

Hade... vi hade det men vi har just sålt den. Det var ingen märkvärdighet, en bostadsrätt i bra läge men vi sålde för att få mer pengar som flyktkapital här och nu. Så vi får hitta ett vandrarhem eller liknande.

Oj, vad roligt det ska bli att få visa er allt som jag tycker är fint – om ni inte redan känner till alla platser.

Det fina med platser är att man kan komma tillbaka till dom och njuta en gång till. Precis som vattnet här, vi hoppar i en gång till, Kom Sonja.

40

Magnus böjde undan några grenar som nästan petade honom i ansiktet och drog handen över ögon och näsa för att få undan lite spindelväv som hade fastnat.

Bara några meter hade han kvar i skogen och såg framför sig en vacker skogsglänta som badade i solen. Kontrasten var stor, det är jobbigt att krångla sig framåt i otämjd skog. Det är därför som skogsgläntor är så sköna att möta.

Magnus klev ut från skogen lite försiktigt för att inte trampa på en liten samling av överblommade liljekonvaljer.

Han fortsatte ut i gräset och bländades av det skarpa solskenet medan han vandrade in i gläntan. Här fanns allt som man önskar sig och vill njuta av, värmen, ljuset, de sköna växterna. Det är lätt att föreställa sig att skogsgläntor är sinnebilden för ett paradys.

Han satte sig ner för att vila en stund. Bara några meter ifrån honom stod en mäktig olvonbuske helt översållad med vita blomklasar. Det är början på juni och en bit kvar till midsommar men ändå nynnade han på visan "Du lindar av olvon en midsommarkrans och hänger den om ditt hår". Här står också några vildaplar och vilda körsbärsträd så här var det säkert en fantastisk blomsterprakt för några veckor sedan.

Vinden går genom trädkronorna. Han har en blygsam utsikt över en närbelägen sjö. Den beslöjas av lövskogen, som han nyss varit i men här i gläntan såg han också skogens skönhet. Ståtliga aspar och mäktiga askar vajar med i vindens böljande rörelse, här växer också lönn, ek, hägg och sälk och i närheten även buskar med björnbär, vilda hallon och nypon som snart ska pynta gläntan med vackra rosa blommor. Att ha hittat den här gläntan är ett fynd och han hoppades att kunna få vara på den här platsen

flera gånger. Ha la sig ner i gräset och njöt av skira blommor, gökärt, smörblommor, grässtjärn- och smultronblom. Han tittade upp och såg hur molnen rör sig över himlen och tankarna förlorade sig in i flyktiga drömmar. Dystra tankar sveper jag bort, tänkte han, de behövs inte för den mark jag går på är som i ett paradiset. Han såg att den mystiska blomman ormbär snart var på gång. Kanske den minner någon om ormen i paradiset men Magnus tyckte den var fin. Den ger ett runt och svartpolerat bär med en guldskimrande infattning och påminner på något sätt om kunglig regalier.

Över honom hann han skymta en duvhök. För hos en iakttagande vandrare händer det mer i en glänta än vad som får plats i en ordinär dagstidning.

Hans tankar vilade tillsammans med honom själv och hans blick sökte sig runt och han började fundera på om gläntan kanske ändå mera var en liten hage för han såg en krusbärsbuske lite överraskande och - också några vinbärsbuskar och odlade hallonplantor.

Lite förbryllad lyfte han huvudet en smula, stödde överkroppen på armbågarna och tittade nyfiket sig omkring. Här fanns saker som han inte alls har observerat. Där fanns

en vitmålad grind, ett litet potatisland och strax bakom det en vattenspegel på en anlagd damm. Dolt bakom några nyponbuskar och ett fågelbärsträd såg han ett gulmålat hus med altan omgärdad av gammaldags rosor. Han såg också sin Inga och Sonja stå och vänta på honom.

Han reste sig upp från gräset och borstade av sig några skogsmyror som klängde sig fast på byxbenen. Han befann sig förstås på deras egen tomt, inte längre bort än tio meter från huset och hans tankar formulerar en fråga när han såg den lite tovigra gräsmattan. Kan man säga att vårt hus är placerat i en skogsglänta eller har vi i stället en ganska slarvigt skött trädgård?

Svaret blev så enkelt idag, tre år efter att de alla tre hade flyttat hit. När man ser fjärilar flyga mellan fibblor och rölleka är det som ett paradiset i en skogsglänta och vårdas som en enkel trädgård med plats för dem själva men också för allt som naturen vill ha för egen del, för att må bra. Det är precis så - som vi vill att det ska vara.

41

Strax efter elva på förmiddagen ringde det hemma hos Magnus Eriksson Han spratt till av överraskning för han hade tagit sig en tupplur ute på altanen i den varma försommaren. Magnus hustru Inga och deras Sonja var inne i byn för att uträtta några ärenden som Magnus hade funnit ointressanta men just nu var hans hjärna lite grumlig av

uppvaknandet från den sköna sömnen. Han lyckades få tag i luren innan nästa signal hann ljuda.

Ja, det är Magnus Eriksson här, viskade han fram.

Hej, det här är Peter på Dagbladet, hörde han en röst som sa.

Ja?

Erling är död, visste du det?

Va?

Du vet inte om det alltså, Erling är död, han dog för några dagar sedan.

Det blev tyst, en ganska lång stund

Hallå, är du kvar?

Ja, det är jag, svarade Magnus Eriksson, du menar ... du menar alltså ...

Det må vara Magnus Eriksson förlåtet att han denna varma försommartimme inte direkt förstod vad som pågick. Han hade inte befunnit sig i maktcirkeln av det socialdemokratiska partiet under fem år som hade gått sedan han blev avpolletterad från den kommunalrådspost som han oväntat hade fått i arv genom Sten Ljungmans plötsliga död.

Ja, jag menar att din efterträdare inom politiken och socialdemokraternas ordförande Erling Pihlblad är död, han dog för mindre än tre dagar sedan. Ingen vill berätta hur det har gått till så vi på tidningen tror att det var för egen hand men sådant skriver vi ju aldrig om, speciellt inte som vi inte vet någonting. Jag ska inte plåga dej om några detaljer men varför jag ringer är för att jag vill skriva lite grann om vad människor i kommunens ledning under de senaste åren har haft för visioner. Vad säger du om det?

Magnus Eriksson tänkte efter en kort stund.

Jag säger inte gärna någonting, det får du förstå, jag har försökt hålla den tiden ifrån mej och det har jag mått himla bra av. Vad är det du vill veta....?

OK, roligast hade det förstås varit om jag fick intervjua dej och som rubrik få skriva Vad Var Det Jag Sa.

Det kommer du inte få göra...

... men jag ska tänka på saken. Skulle du kunna skicka dina frågor under dagen så jag får fundera. Jag skulle kunna acceptera oförberedda följdfrågor, för det tror jag att jag skulle kunna klara av. Problemet är bara att jag inte vet särskilt mycket av vad som har hänt sedan jag fick gå. Kan

du ringa mej om en timme och berätta. Jag måste få vakna till lite grann, jag låg på altanen och sov när du ringde.

OK, jag ringer om en timme.

Så här ligger det till förstår du, sa Peter när han ringde lite senare. Han hade förstått att han skulle vara tvungen att förklara. Magnus hade tydligen glidit in i ett liv med höftskynke och stråhatt. Erling hade förlorat i nomineringsprocessen inför valet och fastän socialdemokraterna sedan som vanligt vann själva kommunalvalet med betryggande majoritet styrdes kommunen av en kompetent kraft i Ylva Nilsson. Hon kom från SSU i Karlstad och hade rätat upp partiet efter Erlings vingliga ledarskap, det hade ganska snart visat sej att han inte hade egenskaperna som krävdes för det. Ylva däremot, du skulle bara se... hon rensade rent efter Stenåldern som hon kallade det. Både Erling och Gideon fick finna sej i blygsamt inflytande i styrelsen och i Stenåldern räknade hon förstås in Sten, därav hennes vitsiga begrepp på den tiden. Jag är inte riktigt säker på om hon ens kom ihåg dej. Blir du ledsen för det?

Nej då, inte alls, Det låter som en frisk fläkt som behövdes. Hur gick det med skogen då?

Skogen, vilken skog?

Nämen, du vet väl vad jag föll på, jag motsatte mej ju avverkningen av skogen som pappersbruket ville göra.

Åh, javisst ja. Jo, den, hmm låt se, hur ska jag börja?

Jag börjar så här. Kort och gott, Gideon och skidklubben liksom kommunen blev lurade av pappersbruket. Priset per kubikmeter blev betydligt lägre än vad man hade antytt. Avverkningen skedde, Håkan Bengtsson blev hjälte i koncernen, som tjänade mycket pengar, och han fick ett fint jobb i Västerås.

Du skrev i din tidning om att intäkterna skulle räcka till en skidstadion, minns du det?

Jag är journalist, Magnus, inte analytiker. Jag skriver vad man säger till mej. Det är mitt jobb att berätta vad som sägs och sker, sedan får man tänka själv om vad som är sant och vad som kanske är orimligt. Om din hustru säger någonting till dej då finns det inte en gud som står emellan er och berättar för dej om vad som möjligen kan vara sant eller osant. Det finns inga garantier i kommunikationer.

Jag förstår, fast folk tror vad som står i tidningen.

Det kanske en del gör men då glömmer dom att läsa den fullständiga meningen som lyder ”pappersbrukets disponent säger att intäkterna kommer räcka till en skidstadion.”

Rubrikerna, Peter, rubrikerna, dom är inte lika nyanserade.

Sant, dom är till för att väcka intresse, så är journalistikens spelregler. Vill du gnälla mer eller ska jag fortsätta berätta.

Berätta – är du snäll. Magnus försökte lindra stämningen.

Jo, alltså, pengarna räckte inte långt men några förbättringar blev det. Gideon uttalade sej om att satsningen var första steget till en början på en skidstadion men sedan hände ingenting och jag tror att människor glömde bort hela historien när Ylva satte tänderna i politiken. Hon kan kommunicera så att folk förstår. Kanske lite grann som du men du var försiktigare i sättet.

Nå, Ylva styr, Gideon är bortglömd, sitter i ett hörn och grymtar. Erling försvann genom att bli mer och mer genomskinlig för varje dag och efter att Ylva hade tagit över kunde man se Erling lite ostadig på bena några gånger tills han försvann helt. Jag vet att han alkoholiserades –

snabbt. Så om det inte var så att han tog livet av sej alldeles själv så var det nog alkoholen. Fast det får vi aldrig veta, han levde ju ensam och sjukhuspersonal och polis har tystnadsplikt. Mina vanliga källor kniper käft dessutom. Nå, Magnus skulle du kunna tänka dej att säga några ord?

Jag har en fråga, hur många hektar avverkades?

200.

Och så mycket pengar blev det inte, alltså?

Nej.

Jamen då så, då får du din rubrik: ”Vad var det jag sa”.

Du får skriva det men du får gärna komplettera med att kalhyggen leder till hemlöshet för all den biologiska mångfald som världen så himla väl behöver. Det vimlar av djur som blivit hemlösa och får slåss med andra om utrymmet. Det är dom som det är synd om, djur är kännande varelser. Hundägare vet vad sådant vill säga och vilda djur skiljer sej inte ett smack från dom. Det som jag varnade för skedde, det blev ett kriminellt överfall men ingen lyssnade. Det, Peter, var min vision för det var ju det du ville skriva om. Jag sympatiserade till fullo med Göran Perssons gröna folkhem även om det tog ett tag innan jag fattade vad det hade med vår kommun att göra. Det var

frågan om skogen som fick mej att förstå det – och djuren som dom kännande och tänkande personligheter som dom är. Synd bara att hans vision inte lyfte.

Så Peter, du fick din rubrik, hälsa Ylva och önska henne lycka till.

42

En stund senare kom Inga och Sonja cyklande, Magnus tyckte att de var vackra, var och en för sig men också tillsammans. Han hade aldrig sett två människor som hade ett sådant kärt och otvunget förhållande som de. Världen är vacker ibland mitt ibland det fula. Inga och han hade levt ihop här i Gettjärnsområdet i flera år nu och när Sonja kommer från Stockholm på senvåren började en lång fin utomhussäsong. De sov ofta tillsammans utomhus på altanen och var inomhus nästan bara när det regnade. Något

betungande arbete plågades de sällan av. Inga läste bokmanus för förlagets räkning och frågade ibland de andra om råd. Det var roliga stunder för ofta uppstod det litterära diskussioner, som i sin tur gav Inga nya infallsvinklar och kunde läsa vidare i manuset.

Magnus hade inte hittat något jobb som han trivdes med än så han hade börjat snegla lite på bankkontot där hans avgångsvederlag sakta smälte ihop men än var det inte någon direkt fara. Han levde gott på sin hustru som hade försäkrat honom att det var rättvist. Kontot hade också förstärkts i och med försäljningen av deras bostadsrätt i Stockholm. De levde ett gemensamt dagdrivarliv under sommarhalvåret och under den andra halvan av året satt Inga och Magnus framför kaminen under en filt och trivdes. Det var under den tiden som Magnus hade fått små sysselsättningsutbrott och bad till slut Bosse om hjälp. Bosse var alltid pålitlig, gjorde sällan någon besviken och han hittade förstås ett lagom litet påhugg på kultursidan i Värmlands folkblad. Magnus skötte det i stort sett på distans utifrån de idéuppslag som han fick från Inga. Hon hade visionerna om vad som var gångbart att skriva om. Kulturartiklarna fick honom att känna sig åtminstone lite

samhällsnyttig för några direkta kvalifikationer för ett stadigvarande jobb hade han egentligen inte. Nå, det bekymrade vare sig honom eller Inga, de hade bestämt sig för att leva ett ganska enkelt liv utan tvångsarbete och om två år skulle han kunna börja ta ut ålderspension.

Det var när han skrev en artikel om tankar kring kulturskatter som han drabbades av en sorts insikt om fundamentala skillnader. Han fångade Ingas blick över deras gemensamma skrivbord och föreslog att de skulle unna sig höstresor genom Europa. Byggnader såsom slott, lutande torn och palats skulle de rata. Ju värre bondebefolkningen hade plågats desto ståtligare palats, varför ska man beundra sådana?

Sonja och Inga hade stannat upp i sina sysselsättningar.

Jag såg er båda komma på cykel tidigare idag, ni var så vackra. Det var också en vacker bild. Jag har en nyfunnen vision...

Sedan?

... tio minuter. Jag ska bli Värmlands folkblads skildrare av det vackra. Det enkla men också vackra, opretentiösa, det som glöms bort bakom det ståtliga, pråliga. Vi kan väl söka upp allt som är fint tillsammans i Europa, överallt

finns det muséer med de allra skönaste tavlor av Chagall, VanGogh och Gauguin, fantastisk musik spelas i varje stad på hela kontinenten. Förr hade glasbruken i Småland egna orkestrar, bruksmusik tror jag att man kallade det. Säkert finns det sådana kulturyttringar runt om i Europa. Vi kan besöka sommarkonserter, det vimlar av sådana också i Sverige, vi kan hitta konstutställningar från Spanien i söder till Haparanda i norr och när vi ändå är där kan vi också unna oss det allra skönaste – att ta ett bad i havet mitt på natten i midnattssolens ljus. En resa per år har vi råd med, plus den årliga resan till Stockholm för att se om du har hittat din drömprins.

Vet ni vad det var som ändrade allt för mej?

Nej, nu är jag på riktigt nyfiken, svarade Inga.

Det var en liten skalbagge som passerade framför stövlarna på mej när jag och Sven-Inge på Kommunslog var ute och tittade på våra skogar. Denna lilla skalbagge var så vacker i sin målmedvetenhet. Minns någon av er en bok som väckte viss uppmärksamhet i vår ungdom, den hette Litet är vackert. Det var en fin titel, tyckte jag.

Den minns jag, sa Sonja, men jag orkade inte läsa den. Fast jag håller med dej om det lilla. Igår tittade jag på hur en pytteliten humla höll sej fast vid en ännu mindre krusbärsblomma och sög nektar. Det var en bedårande syn. Ja, jag tycker vi åker runt i Europa. Inga fnissade till: Vi kan bli flanörer, det skulle passa oss. Jag föreslår tågresor från Genua utmed Liguriska havet, eller tåg från London upp till Edinburgh eller att resa utmed Östersjön från Lübeck till Gdynia i Polen. Vad tycker du Magnus och du Sonja?

Båda nickade men Sonja bytte plötsligt ämne till förmån för en än viktigare sak. I eftermiddag får vi nog avsluta bastubadarsäsongen för nu kommer det bli ett högtryck väller in och vem vill bada bastu då? Magnus hade sett till att det hade kommit en vedeldad bastu till deras ställe och han såg också till att det fanns prima bastuved att elda med. På fastigheten fanns en stort område med fullvuxna aspar och han tog ner två per år, det räckte för bastumånaderna september till början på juni och nu var det alltså dags att avsluta säsongen med bastubad, pro secco och en god baguette på verandan.

Han försjönk i tankar medan den nedåtgående solen lyste på hans ansikte. Han tänkte på allt som var vackert, Inga och Sonja förstås, bastubad, fria djur i naturen och naturens otroliga mångfald.

År 2000 hade passerat och det kändes som att livet på jorden befann sig på en balansvåg. Var dessa år ingången till en ny tid för mänskligheten, allt var ju faktiskt möjligt, han ville så gärna tro det. Han hade gjort sitt jobb och förlorat men allt hängde ju inte på honom. Tekniken för Lafargues vision finns och kan bli språngbrädan till den ljusare framtiden. Utvecklingen går inte att stoppa, solen kan försörja en hel värld med energi och mänsklighetens uppfinningsförmåga är oändlig. Solen och datorerna kommer att befria oss. Om vi minskar klassklyftorna i vår generation så kanske nästa kan ta itu med girigheten, som Inga pratar om och som han själv anar att hon har rätt i... Nej, det blev för svårt där. Han läppjade på den öl som stod bredvid honom. Den var skönt sval. Till hösten borde vi ta tåget ner till Genua och vandra omkring i kulturlandskapen ner mot Toscana, se på allt det vackra som skapades under renässansen och vi kan förena det med att vandra omkring i den sköna natur som finns här vid sjön. Han böjde sig ner

mot gräset och såg en skalbagge krypa förbi, kanske på något uppdrag och erinrade sig plötsligt sitt eget och ropade upp mot huset där Inga och Sonja satt omlindade i var sitt badlakan.

Kom nu alla, bastun är uppvärmd och bubblet är upphållt.